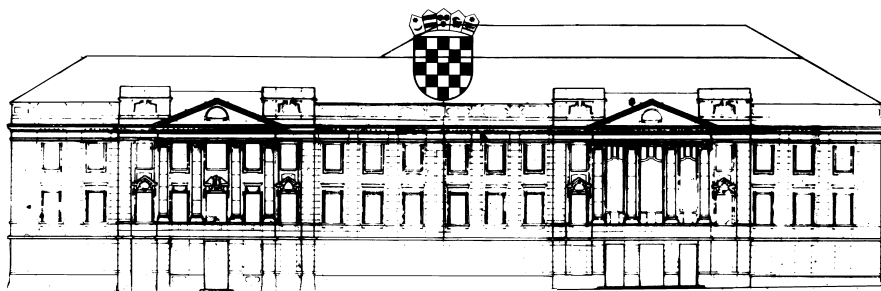

izvješća
**HRVATSKOGA
SABORA**

ISSN 1845-9404

GODINA XVII.

BROJ 447

ZAGREB, 5. VII. 2006.

19. SJEDNICA HRVATSKOGA SABORA

**PRIJEDLOG ZAKONA O
REGISTRIRANOM PARTNERSTVU**

- KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O DRŽAVNOM IZBORNOM POVJERENSTVU REPUBLIKE HRVATSKE _____ <i>S. Šurina</i> 3	- PRIJEDLOG ZAKLJUČKA O PROVEDBI NACIONALNOG PROGRAMA DJELOVANJA ZA MLADE _____ <i>A. Favro</i> 28
- KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O PRIJEVOZU U LINIJSKOM I POVREMENOM OBALNOM POMORSKOM PROMETU _____ <i>J. Šarlija</i> 8	- PRIJEDLOG O ISKAZIVANJU NEPOVJERENJA POTPREDSJEDNIKU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE DAMIRU POLANČECU _____ <i>Đ. Krmpotić</i> 29
- PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU UGOVORA IZMEĐU VLADE RH I MEĐUNARODNE KOMISIJE ZA SLIV RIJEKE SAVE O SJEDIŠTU KOMISIJE _____ <i>S. Šurina</i> 9	- PRIJEDLOG ZAKLJUČKA O OBVEZI VLADE REPUBLIKE HRVATSKE NA PODUZIMANJE PRAVNIH, POLITIČKIH I DIPLOMATSKIH MJERA _____ <i>J. Šarlija</i> 33
- PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I REPUBLIKE AUSTRIJE O UZAJAMNOM PRUŽANJU POMOĆI U SLUČAJEVIMA KATASTROFA I TEŠKIH NESREĆA _____ <i>I. Čerkez</i> 11	- PRIJEDLOG ZA IMENOVANJE SUDACA POROTNIKA VISOKOG TRGOVAČKOG SUDA REPUBLIKE HRVATSKE _____ <i>I. Čerkez</i> 34
- PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU UGOVORA IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I KRALJEVINE ŠPANJOLSKE O IZBJEGAVANJU DVOSTRUKOG OPOREZIVANJA I SPRJEČAVANJU IZBJEGAVANJA PLAĆANJA POREZA NA DOHODAK I NA IMOVINU _____ <i>I. Čerkez</i> 12	- PRIJEDLOG ODLUKE O RAZRJEŠENJU ČLANA DRŽAVNOG SUDBENOG VIJEĆA _____ <i>I. Čerkez</i> 35
- PRIJEDLOG I KONČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU UGOVORA IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I VLADE REPUBLIKE MOLDOVE O IZBJEGAVANJU DVOSTRUKOG OPOREZIVANJA I SPRJEČAVANJU IZBJEGAVANJA PLAĆANJA POREZA NA DOHODAK _____ <i>I. Čerkez</i> 12	- PRIJEDLOG ODLUKE O IMENOVANJU PRAVOBRANITELJICE ZA DJECU _____ <i>A. Favro</i> 35
- PRIJEDLOG ZAKONA O REGISTRIRANOM PARTNERSTVU _____ <i>M. Kozar</i> 13	- IZVJEŠĆE O PROVEDBI ZAKONA O PRAVU NA PRISTUP INFORMACIJAMA ZA 2005. GODINU _____ <i>Đ. Krmpotić</i> 36
- PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O PRIJEVOZU U CESTOVNOM PROMETU _____ <i>M. Krakić</i> 23	- IZVJEŠĆA MANDATNO-IMUNITETNOG POVJERENSTVA _____ <i>A. Favro</i> 38
- PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PODRUČJIMA ŽUPANIJA, GRADOVA I OPĆINA U REPUBLICI HRVATSKOJ _____ <i>A. Favro</i> 26	- PRIJEDLOG IZVJEŠĆA MANDATNO-IMUNITETNOG POVJERENSTVA O ZAHTJEVU ZA ODOBRENJE POKRETANJA KAZNENOG POSTUPKA PROTIV JENE ADAMA, ZASTUPNIKA U HRVATSKOM SABORU _____ <i>A. Favro</i> 38
- PRIJEDLOG ODLUKE O ODRŽAVANJU VOJNIH VJEŽBI PRIPADNIKA ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE I ORUŽANIH SNAGA DRUGIH DRŽAVA TIJEKOM 2006. GODINE _____ <i>A. Favro</i> 27	- PRIJEDLOG POTVRĐIVANJA STATUTA HRVATSKE AGENCIJE ZA NADZOR FINANCIJSKIH USLUGA _____ <i>A. Favro</i> 39
	- IZBORI, IMENOVANJA I RAZRJEŠENJA _____ <i>I. Čerkez; A. Favro</i> 39
	- ODGOVOR NA ZASTUPNIČKO PITANJE _____ <i>M. Micek</i> 40

PRIKAZ RADA:

- 19. SJEDNICE HRVATSKOGA SABORA ODRŽANE 1, 2, 3, 8, 9, 10, 15, 16, 17, 22, 23, 24, 29, 30. I 31. OŽUJKA TE 10, 11. I 12. TRAVNJA 2006.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O DRŽAVNOM IZBORNOM POVJERENSTVU REPUBLIKE HRVATSKE

DIP se profesionalizira i postaje stalno tijelo

Zastupnici su većinom glasova donijeli Zakon o Državnom izbornom povjerenstvu Republike Hrvatske, u tekstu predlagatelja, Vlade RH, zajedno s prihvaćenim amandmanima.

Osnovna je potreba donošenja ovoga Zakona u ustanovljavanju Povjerenstva kao stalnog, neovisnog i stručnog tijela, koje će imati definiran sastav i djelokrug vezano uz provedbu izbora zastupnika u Hrvatski sabor, izbora predsjednika Republike Hrvatske, izbor članova vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u lokalnim jedinicama, te provedbu referenduma.

O PRIJEDLOGU

U prikazu ovog Prijedloga poslužili smo se izlaganjem državnog tajnika Središnjeg državnog ureda za upravu, **Antuna Palarića**. Izjavio je da Vlada priprema i provodi reformu izbornog sustava, a da je jedna od reformskih mjera i uspostava Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske kao stručnog, profesionalnog tijela, tijela od općeg povjerenja.

Naglasio je da je Vlada zadovoljna s kvalitetom rada dosadašnjeg DIP-a, da su provedeni izbori u Hrvatskoj, bilo predsjednički, parlamentarni ili lokalni, bilo redoviti ili izvanredni, provedeni na zakonit način i da je takva praksa i uloga Državnog izbornog povjerenstva,

kao i svih sudionika izbornog procesa, uvrstilo Hrvatsku u red zemalja s visokom demokracijom i demokratskom tradicijom.

No, kako razvoj mora ići dalje, stvoreno je opće suglasje u društvu i političkoj javnosti da se DIP mora profesionalizirati, pogotovo u svjetlu prijedloga da se ubuduće gradonačelnici, općinski načelnici i župani biraju na neposrednim izborima, što nesumnjivo dovodi do mogućnosti čestih izvanrednih izbora u pojedinim lokalnim sredinama, komentira Palarić.

Vlada predlaže da DIP ima sedam članova, da to budu diplomirani pravnici sa znatnim radnim stažem i radnim iskustvom u poslovima pravne struke, te poznavanjem izbornog i političkog sustava. Za predsjednika povjerenstva predviđa se uvjet 12 godina radnog iskustva, a za potpredsjednike i članove najmanje 10 godina radnog iskustva u struci. Opći imperativ je da članovi DIP-a koje je nepristrano tijelo ne mogu biti članovi političkih stranaka niti kandidati na izborima koje moraju provoditi.

Nadalje, model izbora mora jamčiti također nepristranost tako da se predlaže da se povjerenstvo bira na osam godina, da mu se stabilizira mandat i da bude politički zaštićeno od mogućih smjena nakon svakih izbora, "ali želimo i da sastav bude tako izbalansiran da svi

politički čimbenici u društvu utječu na neki način na izbor članova DIP-a".

Napomenuo je da bi se predsjednik povjerenstva birao temeljem javnog poziva kandidatima koji ispunjavaju uvjete i birao bi ga Hrvatski sabor na prijedlog nadležnog Odbora za izbor i imenovanje.

Jedan potpredsjednik i dva člana birali bi se na prijedlog parlamentarne većine, a drugi potpredsjednik i druga dva člana na prijedlog parlamentarne oporbe, naravno u trenutku kada se povjerenstvo bira.

Osim nadležnosti koja je stavljena povjerenstvu izbornim zakonima, predlagatelj ga vidi i kao aktivnog sudionika u dogradnji izbornog sustava. Stoga bi budući DIP davao mišljenja za dogradnju i unapređenje izbornog zakonodavstva, provodio bi edukaciju članova izbornih povjerenstava, županijskih izbornih povjerenstava, izbornih povjerenstava gradova i općina, informirao građane o provedbi izbora, te o mogućnosti ostvarivanja biračkog prava i obavljao sve druge tehničke poslove čuvanja arhivske građe vezano za izbore.

Palarić je istaknuo da je predlagatelj za razliku od prvog čitanja proširio obvezu DIP-a na način da ono mora podnijeti izvješće Saboru, tijelu koje ga bira, u roku od 60 dana od dana objave službenih rezultata izbora, dakle, mora izvijestiti Sabor o provedbi izbo-

ra. "Naša je vizija i u pravnoj reformi izbornog zakonodavstva mislimo to urediti Zakonom o popisima birača, da DIP preuzme odgovornost za vođenje popisa birača, ali to će se urediti posebnim propisom".

Napomenuo je da u Prijedlogu zakona stoji odredba da član izbornog povjerenstva može biti razriješen prije isteka mandata ako to sam zatraži, ako trajno izgubi sposobnost obavljanja svoje dužnosti, ako bude suđen na zatvorsku kaznu zbog počinjenog kaznenog djela, ako izgubi koji od uvjeta potrebnih za izbor, primjerice ako se kandidira na izborima ili upiše se u političku stranku, ili pak ako ne ispunjava svoje dužnosti u skladu sa zakonom i poslovnikom o radu povjerenstva, a o čemu bi odlučivao Sabor.

Predsjednik Povjerenstva birao bi se temeljem jednog poziva, jedan potpredsjednik i dva člana birali bi se na prijedlog parlamentarne većine, a drugi potpredsjednik i druga dva člana na prijedlog parlamentarne oporbe.

Predlagatelj je pokušao predvidjeti sve moguće izvanredne situacije, pa tako jedna odredba propisuje da iznimno, kada su raspisani izbori, odnosno referendum, a Sabor nije u zasjedanju, te ako je raspušten, a ispunjeni su uvjeti za prestanak mandata predsjednika, potpredsjednika i članova povjerenstva prije isteka redovitog trajanja, odnosno izbor novog predsjednika, potpredsjednika ili člana Povjerenstva, odluku donosi Ustavni sud Republike Hrvatske. Dakle, tada Ustavni sud imenuje članove Izbornog povjerenstva, ali samo za te izbore, odnosno do konstituiranja Sabora i dok Sabor ne imenuje stalne članove Izbornog povjerenstva.

Palarić je rekao da će DIP imati stručnu službu, pri čemu predlagatelj inzistira da tajnik povjerenstva i zamjenik tajnika također ne smiju biti članovi političkih

stranaka kako bi se zaštitilo povjerenstvo od mogućeg političkog utjecaja.

U prijelaznim odredbama predviđeno je da će Sabor izabrati Izorno povjerenstvo u roku od 90 dana, a do početka rada novog DIP-a nastaviti će s radom dosadašnji DIP. "Osim stvaranja profesionalnog tijela, mi ćemo postići i određeni cilj, a to je da ćemo osloboditi suce pretežito Vrhovnog suda i Upravnog suda obveza u provedbi izbora i time ćemo vjerojatno pojačati učinkovitost Vrhovnog i Upravnog suda i svih onih koji su do sada sudjelovali u radu DIP-a, a za taj period nisu mogli obavljati dužnost i poslove za koje su izabrali", rekao je Palarić.

Zaključio je da budući da je zakon dobio podršku u prvom čitanju, a predlagatelj uvažio brojne primjedbe koje su ovaj tekst popravile, Vlada predlaže Saboru da usvoji Zakon, kako bi se DIP kao stalno tijelo mogao čim prije ustrojiti.

RADNA TIJELA

Odbor za zakonodavstvo podupire donošenje ovoga Zakona, a na tekst Konačnog prijedloga Odbor podnosi nekoliko amandmana. Amandmanima na članak 27. i članak 29. nomotehnički se uređuje izričaj. Amandmanom na članak 28. mijenja se stavak 2. na način da je Odbor Hrvatskoga sabora nadležan za izbor i imenovanja dužan najkasnije u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona podnijeti Saboru prijedlog osoba za izbor predsjednika, potpredsjednika i članova Povjerenstva sukladno ovom Zakonu.

Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav raspravljao je o rečenom Prijedlogu kao matično radno tijelo. U raspravi Odbor je podržao rješenja iz Konačnog prijedloga zakona. Ipak, Odbor drži potrebnim pojasniti odredbe Konačnog prijedloga zakona glede provođenja postupka izbora predsjednika, potpredsjednika i članova Povjerenstva, kao i glede djelokruga poslova koje obavlja Povjerenstvo, posebice odredbe koje propisuju da Povjerenstvo daje smjernice za dogradnju izbornog zakonodavstva i zakonodavstva koje uređuje pita-

nja referendumu te da utvrđuje organizaciju stručne službe Povjerenstva. Nakon rasprave Odbor je jednoglasno predložio Saboru donošenje ovog Zakona.

RASPRAVA

Nakon uvodne riječi državnog tajnika **Palarića**, u ime Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav govorio je **Dražen Bošnjaković**, predsjednik Odbora. Uslijedila je rasprava po klubovima zastupnika.

Zakon slijedi europske standarde

U ime **Kluba zastupnika HDZ-a** govorio je **Dražen Bošnjaković (HDZ)**. Klub podržava ovaj Prijedlog. Bošnjaković je naglasio da je zajednička značajka svih izbora, a koji su od višestranačja 1990. godine u RH provedeni do danas, tada nije bilo nikakvih značajnijih primjedbi, dapače, dobivane su dobre ocjene, a svi izbori budno su praćeni od strane međunarodnih institucija i nevladinih udruga u Hrvatskoj.

Ipak, najveći teret u provedbi izbora bio je na sucima, koji su u vrijeme predizbora izbjivali iz svojih sudnica i radili na njihovoj organizaciji i provedbi. Upravo ovaj zakon slijedi europske standarde i implementira europska iskustva visoko razvijenih demokratskih zemalja u naš pravni sustav, jer se njime osniva DIP kao stalno i neovisno tijelo koje bi se kontinuirano i stalno brinulo o organizaciji i provedbi izbora. Klub ovo smatra značajnim i važnim iskorakom u razvijanju demokratskih institucija društva. Iako je ovaj zakon podržao i u prvom čitanju, Klub smatra da je ovako pripremljen u drugom čitanju još bolji i kvalitetniji, jer su u njega ugrađene brojne primjedbe iz prvog čitanja prihvaćene od strane predlagatelja.

Koje će tijelo preuzeti brigu o popisima birača?

U ime **Kluba zastupnika HNS-a** govorio je **Nikola Vuljanić (HNS)**. "Treba pohvaliti intenciju predla-

telja koja je rezultat suglasnosti svih političkih čimbenika u Hrvatskoj, svih političkih stranaka, da bi ovo tijelo trebalo postati profesionalno". Vuljanić pohvaljuje i sadržaj dokumenta i rješenja koja drži prihvatljivim. Istaknuo je da se posao u DIP-u i do sada obavljao na zadovoljavajući način, ali potreba da se ovo tijelo profesionalizira dolazi otuda što izbori postaju sve učestaliji, a primjenom novog Zakona o neposrednom izboru čelnika lokalne i regionalne samouprave za očekivati je da će biti još više izbora, pa će ovo tijelo imati permanentnog posla.

Ovome je dodao da lokalna izborna povjerenstva, dakle, ona županija, općina i gradova ostaju onakva kakva su bila, odnosno neće biti profesionalna. Napominje da je iz teksta zakona izostala briga o popisima birača, što je bio jedan od prijedloga u prvom čitanju, a "popisi birača su temelj za bilo kakav dobar izborni sustav". Stoga Klub zanima koje će tijelo preuzeti brigu o popisima birača, ako to neće raditi DIP.

Iznio je neke primjedbe Kluba na tekst Prijedloga. Tako Klub smatra da bi u postupku izbora predsjednika, potpredsjednika i članova Povjerenstva odbor Sabora nadležan za izbor i imenovanje trebao obvezno provesti otvoreni razgovor s pristupnicima kojem je cilj provjera poznavanja političkog i izbornog sustava RH.

Nadalje, Klub smatra da DIP kao tijelo koje je odgovorno Saboru ne može davati smjernice, već samo mišljenja o unapređenju izbornog sustava. Naime, smjernice se već po svojoj definiciji moraju poštivati, što bi značilo da DIP daje obvezne napatke Hrvatskom saboru, što Klub smatra da nije dobro. Stoga predlažu da se riječ "smjernice" izostavi iz teksta.

Pohvaljuju odredbu po kojoj članovi DIP-a ne mogu obnašati nikakvu drugu profesionalnu dužnost. Međutim, po pitanju odredbe koja govori o imenovanju članova DIP-a u situaciji kada Sabor ne djeluje i kada njegovu funkciju preuzima Ustavni sud, Klub smatra da ona u sebi krije opasnost da se u tom trenutku "poremeti politička ravnoteža", a koja i

postoji u DIP-u, gdje pola članova predlaže oporba, a pola pozicija. Smatraju da bi trebalo ugraditi mehanizam kojim bi se ta "ravnoteža" zaštitila.

Vuljanić se osvrnuo i na članak 25. koji govori da tajnik DIP-a i njegov zamjenik ne mogu biti članovi političke stranke. Zastupnik naglašava da su oni državni službenici, a da državni službenici mogu biti članovi političke stranke. Drži da se ovakvom odredbom zapravo derogira Zakon o državnim službenicima i da bi u zakonu trebalo regulirati da se ni tajnik, niti državni službenici koji su zaposleni u DIP-u ne smiju aktivno baviti političkim radom na način da se ne smiju pojavljivati na izbornim listama kao kandidati. Zaključio je da će Klub podržati ovaj Prijedlog.

Dati Saboru mogućnost uvida u rad DIP-a

U ime Kluba zastupnika PGS-a SBHS-a MDS-a govorio je **Željko Pavlic**. I ovaj Klub podržat će ovaj Prijedlog, jer smatraju da treba postojati stalno tijelo koje će se permanentno baviti ovom problematikom. Ipak, mišljenja su da je šest članova izbornog povjerenstva u određenoj ovisnosti o političkim strukturama, jer po jednog potpredsjednika i dva člana biraju se na način da ih predlaže većinska politička stranka, a drugog potpredsjednika i druga dva člana predlažu oporbene političke stranke, sukladno stranačkom sastavu Sabora u trenutku izbora. "Mislimo da to nije dobro i da bi trebalo ovo tijelo zaštititi od različitih političkih utjecaja, da ono suštinski, u većem svom dijelu bude neovisno tijelo u kojem bi omogućili rad upravo stručnjacima s tog područja".

Klub smatra da bi konceptualno bilo bolje da je Vlada predložila da DIP ima svoj stalni i prošireni sastav. Pavlic je podsjetio na svoj prijedlog gdje je predložio da stalni sastav ima 7 članova u kojem bi bili stručnjaci koji bi se birali javnim pozivom, a birao bi ih Sabor, dok bi "ovih 6 bili predstavnici političkih stranaka, tako da bi se uspostavila ravnoteža između struke i politike, jer

politika mora imati nadzor nad cijelim izbornim sustavom".

Također, Klub smatra da Sabor treba imati mogućnost uvida u rad DIP-a, pa predlaže da povjerenstvo jednom godišnje Saboru daje izvješće o trenutnoj situaciji u našem izbornom sustavu. Zaključio je da će Klub prihvatiti ovaj Zakon.

Što će raditi 365 dana u godini?

U ime Kluba zastupnika IDS-a govorio je **Damir Kajin (IDS)**. Napomenuo je da ovakvu instituciju imaju druge europske države i treba je imati i Hrvatska. No, primijetio je da je i dosad posao oko izbora koji je obavljao Vrhovni sud, odnosno županijski sudovi "štimao". "Sada ćemo dobiti povjerenstvo u kojem je 7 osoba i stručna služba sa barem još 7, možda 10 osoba i što će oni 365 dana u godini raditi?"

Osim stvaranja profesionalnog tijela, mi ćemo postići i određeni cilj, a to je da ćemo osloboditi suce, pretežito Vrhovnog suda i Upravnog suda, obveza u provedbi izbora.

Predlaže da u povjerenstvo budu birani samo oni koji nikada nisu bili članovi niti jedne političke opcije, odnosno koji nikada nisu bili ni na jednoj listi, bilo stranačkoj, bilo neovisnoj. Također, smatra potrebnim propisati da kandidati za članove ne smiju ni podupirati liste, bilo stranačke bilo neovisne.

Klub se zalaže da se u Prijedlog, u članak 4. unese odredba da kandidat prije izbora na mjesto člana DIP-a provede s odborom Sabora nadležnim za izbor i imenovanja razgovor. Kajin je ustvrdio da će Klub podržati ovaj Prijedlog, jer "iako život ne bi stao u RH ni da nismo ovo Državno izborna povjerenstvo, očigledno je da se radi o jednom europskom standardu" kojega kao takvoga i u svoju pravnu stečevinu treba prihvatiti RH.

Briga oko popisa birača u nadležnost DIP-a

U ime **Kluba zastupnika HSLŠ-a** govorio je **Zlatko Kramarić (HSLŠ)**. Klub podržava ovu inicijativu za osnivanjem profesionalnog i stalnog tijela, a poima važnim da povjerenstvo fokusira svoju aktivnost u vremenu kada nema izbora na popis birača, "da više nika da ne sumnjamo u te popise". Kramarić je konstatirao da se izbori u Hrvatskoj odvijaju na način koji potvrđuje da je Hrvatska demokratska i moderna zemlja, gdje se rezultati izbora uvijek priznaju i nitko ih ne dovodi u pitanje, a što je najvažnije.

U ime **Kluba zastupnika SDP-a** govorila je **Ingrid Antičević Marinović (SDP)**. Podsjetila je da je Klub podržao Prijedlog u prvom čitanju, a podržat će i Konačni prijedlog zakona, uz napomenu da bi predlagatelj trebao prihvatiti određene sugestije i amandmane. Marinović naziva "dobrim rješenjem" formiranje jednog stalnog tijela koje bi se isključivo bavilo ovim poslom, čime bi se rasteretili u prvom redu suci Vrhovnog suda, ali pritom dodaje da je trebalo ići i dalje i rasteretiti općenito sudbenu vlast i na nižim razinama, suce koji su angažirani u županijskim i gradskim izbornim povjerenstvima.

Klub ne smatra dobrim rješenjem što se povjerenstvu oduzima odgovornost poslova utvrđivanja popisa birača. Iako je predlagatelj objasnio da će uslijediti novi Zakon o popisu birača, zastupnica drži da je bilo logično i svrsishodno da se raspravlja o tom novom zakonu zajedno s Konačnim prijedlogom Zakona o DIP-u. "Sada lišiti povjerenstvo ovog ključnog posla mislim da nije dobro, upravo na tragu dosadašnjih prigovora i iskustava".

Osvrnula se i na sastav povjerenstva, rekavši da ostaje pitanje može li povjerenstvo djelovati u "krnjem" sastavu. Mišljenja je da se treba onemogućiti krnji sastav, a podsjetila je na situacije iz prošlosti kada su pojedina povjerenstva koja je imenovao Sabor djelovala

godinu, dvije bez zakonom potrebnog broja članova.

Što se tiče potrebnih kvalifikacija, drži da nije dovoljno utvrditi samo kvalifikacije, odnosno koji stručni profil te osobe moraju imati, jer "ono što je poglavito važno kod ovoga je da te osobe moraju uživati neprijeporni ugled u javnosti, bez obzira na njihovu formalnu edukaciju i naobrazbu".

Klub zastupnika SDP-a smatra da Povjerenstvo samo ne može odlučivati o svojoj stručnoj službi, već to može Sabor.

Za slučaj da konsenzus u oporbi nije postignut vezano uz kandidate za članove povjerenstva i jednog potpredsjednika, zastupnica napominje da bi takav problem trebalo riješiti na način da prijedlog dođe od onih koji imaju većinu u oporbi, dakle, sukladno stranačkom sastavu kako je i navedeno u prijedlogu, ali u slučaju da zajednički prijedlog nije moguć, treba imati i izlazno rješenje za takvu situaciju.

Obveza komuniciranja s javnošću

Što se tiče djelokruga povjerenstva, još jednom je naglasila da ga se nika ne bi smjelo lišiti odgovornosti vođenja popisa birača, a važna je i njegova dužnost komuniciranja s javnošću, na što obvezuje i Zakon o pravu na pristup informacijama.

Nadalje, Klub je stava da se predsjednik, potpredsjednici i članovi povjerenstva za vrijeme obnašanja dužnosti u povjerenstvu ne mogu baviti "stručnim radom" i da taj dio odredbe članka 14. treba brisati, "jer u praksi to može značiti da jedan odvjetnik ujedno može biti član Povjerenstva". Također, primjedba je i da nije dokraja precizirana odredba kada se predsjednik, potpredsjednik i članovi Povjerenstva mogu razriješiti svoje dužnosti. Smatraju da Povjerenstvo samo

ne može odlučivati o svojoj stručnoj službi, već to može Sabor.

Zašto svima mandat od 8 godina?

U ime **Kluba zastupnika HSP-a** govorio je **Pejo Trgovčević (HSP)**. Klub će podržati ovaj Prijedlog, kojim će DIP imati dovoljno vremena pripremiti nadolazeće parlamentarne izbore.

Pohvaljuju odredbu temeljem koje predloženi kandidati trebaju biti ljudi izvan političkih stranaka. Priklanjaju se stavu da predsjednik i dopredsjednici trebaju biti pravnici, ali da ostali članovi povjerenstva mogu biti osobe koje imaju visoku naobrazbu društvenog usmjerenja, ne nužno pravničku.

"Kad govorimo o informiranju, obrazovanju, edukaciji svih sudionika u izbornom procesu, onda smatramo da bi tu dobro došle i neke osobe iz društvenog usmjerenja".

Klub drži dvojbenu mandat svih članova Povjerenstva od 8 godina i mišljenja su da predsjednik i dopredsjednici trebaju imati takav mandat, ali da se članovi biraju na 4 godine.

Potrebna institut privremenog zamjenskog člana

Nenad Stazić (SDP) pohvaljuje intenciju formiranja DIP-a kao stalnog tijela. Zalaže se za određivanje da kandidat za člana Povjerenstva, osim što ne smije biti član niti jedne političke stranke, ne smije biti kandidat na izborima.

Nadalje, smatra da u članku 20. gdje stoji da Povjerenstvo odlučuje većinom glasova svih članova treba stajati nastavno: "ako je na sjednici prisutna većina članova Povjerenstva", čega nema u Konačnom prijedlogu. Također, vidi razlog i za unošenje institucije privremenog zamjenskoga člana, za slučaj da u vremenu održavanja izbora nedostaje kvorum, npr. zbog bolesti nekoliko članova povjerenstva.

U članak 15. koji govori o prestanku mandata prije isteka redovitog trajanja i razrješenju od dužnosti drži potrebnim propisati i odredbu da mandat prestaje

ukoliko se predsjednik, potpredsjednici ili članovi kandidiraju na izborima.

I politolozi trebaju biti članovi DIP-a

Ivica Pančić (SDP) izjavio je da DIP treba pridonijeti unapređenju izbornog procesa, gdje će biti uklonjeni nedostaci prisutni u dosadašnjim izborima. Ovaj Prijedlog u suštini ocjenjuje dobrim, iako ga u određenim stvarima treba poboljšati. Posebice se osvrnuo na tekst Prijedloga zakona u prvom čitanju koji je predviđao u članku 8. da za potpredsjednika i člana povjerenstva može biti izabran diplomirani pravnik sa 10 godina radnog iskustva ili diplomirani politolog, dok je takva formulacija izostala u Konačnom prijedlogu, tj. više nema diplomiranih politologa.

Odrednice Venecijanske komisije Vijeća Europe u kodeksu dobre prakse o izbornim pitanjima preporučuju da bi i politolozi trebali biti članovi DIP-a.

”Smatram potrebnim da među ovih sedam članova povjerenstva bude jedan diplomirani politolog, među ostalim i zato što u članku 11. gdje se govori o zadaćama i djelokrugu Povjerenstva stoji da ono obavlja poslove davanja mišljenja i smjernica za dogradnju i unapređenje izbornog zakonodavstva, zatim provodi edukaciju članova izbornih povjerenstava itd, znači upravo sve ono što je u opisu djelokruga zadaća diplomiranih politologa”.

Podsjetio je da i odrednice Venecijanske komisije Vijeća Europe u kodeksu

dobre prakse o izbornim pitanjima preporučuju da bi i politolozi trebali biti članovi DIP-a. Dakle, članak 8. treba nadopuniti na način da za člana DIP-a može biti biran i diplomirani politolog, a što je praksa i zapadnoeuropskih demokracija, ocijenio je Pančić.

Pravnici monopoliziraju članstvo

Biserka Perman (SDP) mišljenja je da će osnivanje DIP-a kao stalnog tijela osigurati tehnički bolju proceduru provođenja izbora. Kada se govori o djelokrugu rada Povjerenstva, zastupnica zagovara da u popis poslova i zadataka Povjerenstva bude uvršteno i sljedeće: nadzor nad centraliziranim popisom birača, nadzor nad financiranjem predizbornih kampanja, nadzor medija u vrijeme izbora, u dijelu gdje dolazi do kršenja pravila izborne promidžbe.

Perman ne vidi opravdanje za neprihvatanje prijedloga Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav da barem jedan od članova povjerenstva ne bude osoba društvenog usmjerenja ne pravničke profesije. ”Iako se ovo pitanje može učiniti nevažnim, smatram da nema nikakve osnove da pravnici monopoliziraju članstvo u povjerenstvu, jer druge struke, a tu posebno mislim na politologe, itekako mogu doprinijeti što kvalitetnijem radu povjerenstva”.

Neprihvatljiv status tajnika DIP-a

U petominutnoj raspravi u ime Kluba zastupnika SDP-a govorila je **Ingrid Antičević Marinović (SDP)**. Ne slaže se da Povjerenstvo ima ovlast da samo svojim pravilnikom odlučuje koliki će broj zaposlenika imati njegova stručna

služba, kako će ona raditi itd., dapače, pobornik je potpunog izbacivanja ove odredbe članka 23. kojom se povjerenstvo ovlašćuje da pravilnikom utvrđuje ustrojstvo stručne službe. Ističe da tajnik povjerenstva ne može imati takav status kakav je predložen ovim Prijedlogom zakona, a predlaže se da tajnik ima položaj čelnika tijela državne uprave, na razini državnog tajnika, što Klub zastupnika SDP-a drži neprihvatljivim.

Postavila je pitanje zašto se zakonom ne riješi da Povjerenstvo mora odlučivati u punom sastavu. ”Nadolazak na sjednicu Povjerenstva kada se odlučuje o izborima i o izbornim rezultatima, to je automatski uvjet i za njegovo razrješenje”. Drži da upravo kroz odredbe zakona treba stimulirati apsolutnu prisutnost, a u slučaju objektivne spriječenosti treba osigurati zamjenike.

Napomenula je da Prijedlog ne predviđa, a trebao bi, mogućnost izjavljivanja žalbe na odluke Povjerenstva, odnosno izjavljivanja tužbe Ustavnom sudu.

U završnom osvrtu državni tajnik **Antun Palarić** rekao je da će ovaj zakon unaprijediti izborni sustav. Naglasio je da je izborni proces u Hrvatskoj već dostigao visoke standarde, a ustrojavanjem stalnog i profesionalnog tijela još će se unaprijediti i doprinijeti razvoju demokracije u Hrvatskoj.

Ovime je zaključena rasprava. Antun Palarić se u ime predlagatelja očitovao o amandmanima, nakon čega je uslijedilo glasovanje o tekstu Konačnog prijedloga.

Zastupnici su većinom glasova, sa 96 glasova ”za” i 3 ”suzdržana” donijeli predloženi Zakon u tekstu kako ga je predložio predlagatelj, zajedno s amandmanima koje je prihvatio predlagatelj, Vlada RH.

S.Š.

NAKNADNO GLASOVANJE

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O PRIJEVOZU U LINIJSKOM I POVREMENOM OBALNOM POMORSKOM PROMETU

Vladinim amandmanima usuglašena stajališta svih zainteresiranih

Zastupnici Hrvatskoga sabora raspravili su na 18. sjednici Konačni prijedlog zakona o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu o čemu smo pisali u Izvješćima broj 443, od 8. svibnja, pod naslovom: "U središtu pažnje Jadrolinija". Glasovanje o amandmanima i Zakonu bilo je na 19. sjednici Hrvatskoga sabora. Kako smo već pisali, Vlada je zatražila da se o amandmanima naprave potrebna usklađenja s Ministarstvom mora, turizma, prometa i razvitka i obave dodatne konzultacije s Udrugom hrvatskih brodarara Mare nostrum i Sindikatom pomoraca Hrvatske. Predsjednik Šeks najprije je dao na glasovanje Prijedlogu zaključka Kluba zastupnika SDP-a da se ovaj Zakon uputi na treće čitanje, ali se s tim nije složio ministar mora, turizma, prometa i razvitka Božidar Kalmeta ustvrdivši kako za to nema potrebe jer sve što je bilo sporno kod Zakona Vlada je usuglasila sa svim zainteresiranim stranama. Naime, Sindikat pomoraca Hrvatske, Udruga hrvatskih brodarara Mare nostrum i Otočno vijeće podržali su pet Vladinih amandmana koji su ključni za ovaj Zakon. Istog mišljenja kao i ministar bili su nazočni zastupnici i nisu prihvatili prijedlog da se Zakon uputi u treće čitanje (22 "za", 67 "protiv" i 12 "suzdržanih"). Budući je Vlada kao predlagatelj podnijela svoje amandmane nakon zaključenja rasprave,

glasovalo se o tome da li uzeti u obzir raspravu o tom amandmanima. Sa 84 glasa "za", 7 "protiv" i 4 "suzdržana" zastupnici su prihvatili raspravu o tim Vladinim amandmanima.

O svim smo amandmanima iscrpno pisali rezimirajući raspravu o zakonskom prijedlogu pa ćemo sada samo upozoriti na ishod glasovanja o njima. Prikazat ćemo pet amandmana predlagatelja zakona koji su pristigli nakon zaključenja rasprave, i o kojima se najprije glasovalo. Svi su Vladini amandmani dobili zeleno svjetlo nakon obrazloženja ministra **Kalmeta**, i usprkos nekih prijedloga zastupnika da se ne prihvate postali su sastavni dio Zakona. Intencija proširenja sastava i broja Upravnog vijeća Agencije za obalni linijski pomorski prijevoz s predstavnicima hrvatskih brodarara i Sindikata pomoraca (prvi amandman na članak 19. stavak 2. i 4. Konačnog prijedloga zakona) ima za cilj uključiti širi krug stručnih predstavnika - relevantnih subjekata, koji će sudjelovati u odlučivanju stjecanja prava obavljanja javnog prijevoza u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu na državnim linijama koji se predviđa ovim Zakonom, a koja djelatnost je od interesa za Republiku Hrvatsku. Vlada je predložila da Upravno vijeće Agencije ima umjesto četiri šest članova tj. u sastav Vijeća uđe jedan predstavnik udruge brodarara, i jedan predstavnik Sindikat pomoraca Hrvatske. Vlada je

amandmanski intervenirala u članku 28. Dio tog amandmana (stavak 1. točka 5.) predlaže se sa svrhom osiguranja i zaštite pune zaposlenosti hrvatskih pomoraca pod uvjetom da minimalni standardi definirani ugovorom o radu ne mogu biti predmet odlučivanja prilikom dodjeljivanja koncesija temeljem javnog natječaja. U obrazloženju amandmana na članak 29. kaže se da se propisivanjem vremenskog razdoblja u obavljanju javnog prijevoza u linijskom obalnom pomorskom prometu kao prednost pri dobivanju koncesije valorizira iskustvo kompanije, kao jedan od prioriteta temelja kvalitete i sigurnosti plovidbe. Ujedno se daje dodatna mogućnost postojećim brodarima, koji su dosad uspješno obavljali ove poslove i koji su za te poslove nabavili brodove da mogu i dalje uspješnije konkurirati kod dodjele koncesija. Uz konstataciju da je pitanje prijevoza stranim brodom riješeno Pomorskim zakonikom, Vlada na odgovarajući način amandmanski intervenira u članku 46. dok se predloženim amandmanom na članak 69. neprijeporno propisuje da se moguća privatizacija Jadrolinije mora obaviti samo temeljem posebnog zakona, i to nakon dodjele koncesije za sve državne linije, sukladno odredbama Zakona, čime se otklanja mogućnost eventualne privatizacije Jadrolinije mimo odluke Hrvatskoga sabora.

Zeleno svjetlo dobili su amandmani koje su podnijeli **Biserka Perman**

(SDP) na članak 17. točku 1. i članak 20. točku 2., **Odbora za zakonodavstvo** na članak 22. stavak 3., članak 26. stavak 5. i članak 71. te Kluba zastupnika HDZ-a na članak 17. stavak 2. i članak 61. Neki amandmanski zahtjevi (**Biserke Perman, Dragutina Lesara i Zdenka Antešića te Kluba zastupnika HSP-a**) nije prihvatio predstavnik predlagatelja zakona i zastupnici, ni nakon dodatnih obrazloženja njihovih podnositelja. Nakon izjašnjenja ministra **Kalmete**, od amandmanskih zahtjeva odustali su: Klub zastupnika HSP-a (članak: 11., 17. stavak 2., 26. stavak 3. i 4., 28. stavak 1., 30. stavak 2., 46. stavak 2. 3. i 4. i 69.), Zdenko Antešić i Dragutin Lesar na članak 28. stavak 3., potonji još i na članak 19. stavak 1., na članak 29. stavak 1., Klub zastupnika HDZ-a (također i Biserka Perman) i članak 69., a Perman još i na članke: 36. stavak 3., 52. stavak 2., 53. stavak 1., i 63.

stavak 1. i 2., Klub zastupnika SDP-a na članak 63. stavak 1. i 2. te Klub zastupnika HSS-a na članak 69. Time je okončano glasovanje o amandmanima. Zbog dogovora oko glasovanja zastupnik dr. sc. **Tonči Tadić**, u ime Kluba zastupnika HSP-a zatražio je stanku, a nakon stanke obrazložio stajalište Kluba o amandmanskom prijedlogu Kluba ali i SDP-a na istu zakonsku odredbu (članak 29. stavak 1.) riješi svojim amandmanom. Klub je predložio da uvjet za dodjelu koncesije za obavljanje javnog prijevoza na državnim linijama bude iskustvo u obavljanju javnog prijevoza u linijskom obalnom pomorskom prometu u hrvatskom teritorijalnom moraju u trajanju od najmanje tri godine, a prednost pri dodjeli koncesije imaju "Jadrolinija", Rijeka i drugi brodari koji obavljaju linijski obalni pomorski promet. Podsjeća da je zastupnik Antešić (SDP) zatražio da prednost

imaju brodari koji već obavljaju taj promet na toj liniji, dok je Vlada predložila (taj je amandman i usvojen) da prednost ima kompanija koja je već dulje vremenski razdoblje obavljala javni prijevoz. Tadić ne vidi zašto bi poteškoću predstavljao usvajanje prijedlog Kluba da se u spomenutoj zakonskoj odredbi naglasio da je riječ o hrvatskom teritorijalnom moru te da prednost imaju brodari koji već voze na tim linijama kao što je zatražio zastupnik Antešić.

Nakon njegovog istupa uslijedilo je glasovanje u kojem su **zastupnici Hrvatskog sabora, većinom glasova, (68 "za", 18 "protiv" i 7 "suzdržanih") donijeli Zakon o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu, u tekstu kako ga je predložio predlagatelj, zajedno s prihvaćenim amandmanima.**

J.Š.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU UGOVORA IZMEĐU VLADE RH I MEĐUNARODNE KOMISIJE ZA SLIV RIJEKE SAVE O SJEDIŠTU KOMISIJE

Sjedištu Komisije i stalno tajništvo u Zagrebu

Zastupnici su jednoglasno donijeli **Zakon o potvrđivanju Ugovora između Vlade Republike Hrvatske i Međunarodne komisije za sliv rijeke Save o sjedištu Komisije, čiji je predlagatelj Vlada RH.**

Ugovor između Republike Hrvatske i Međunarodne komisije za sliv rijeke Save o sjedištu Komisije, koji se potvrđuje ovim Zakonom, sklopljen je u Zagrebu, 2. studenoga 2005. godine, a donošenje Zakona veoma je značajan i međunarodno prepoznatljiv doprinos daljnjem razvoju međudržavne suradnje u regiji u području

voda. Ugovorom se u cijelosti regulira status Međunarodne komisije za sliv rijeke Save i njezinog stalnog tajništva u Republici Hrvatskoj.

O PRIJEDLOGU

Bosna i Hercegovina, Republika Hrvatska, Republika Slovenija i Srbija i Crna Gora, sklopile su Okvirni sporazum o slivu rijeke Save i Protokol o režimu plovidbe uz Okvirni sporazum o slivu rijeke Save 3. prosinca 2002. godine u Kranjskoj Gori, pod pokroviteljstvom Pakta o stabilnosti. Hrvatski

sabor potvrdio je Okvirni sporazum 17. srpnja 2003., a Sporazum je stupio na snagu 29. prosinca 2004. godine.

Države stranke Okvirnog sporazuma sporazumjele su se da sjedište Međunarodne komisije za sliv rijeke Save bude u Zagrebu, gdje će djelovati i stalno tajništvo te nove međunarodne organizacije.

U skladu s rokovima iz Okvirnog sporazuma, 27. lipnja 2005. konstituirana je u Zagrebu Međunarodna komisija za sliv rijeke Save (Savska komisija) koja je odmah započela s aktivnostima za uspostavu stalnog tajništva Savske komisije u skladu sa Sporazumom.

Savska komisija je prva međunarodna organizacija koja u svojim nadležnostima i aktivnostima objedinjava donošenje značajnih odluka o pitanjima plovidbe i integralno upravljanje vodama sliva, i kao takva predstavlja međunarodnu organizaciju sui generis u odnosu primjerice na dvije međunarodne organizacije za rijeku Dunav. Komisija će intenzivno surađivati sa Sjedištem Savske komisije u Zagrebu, a prema članku 19. stavku 2. Okvirnog sporazuma o slivu rijeke Save, Savska komisija je ovlaštena sklopiti ugovor o sjedištu s državom sjedišta radi izvršavanja svojih funkcija predviđenih Okvirnim sporazumom.

RADNA TIJELA

Odbor za pomorstvo, promet i veze razmotrio je Prijedlog kao zainteresirano radno tijelo. Odbor je prihvatio prijedlog da se Zakon donese po hitnom postupku. Uvodno izlaganje dao je predstavnik Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, jedan od sudionika izrade predmetnog Prijedloga, koji je naglasio da će donošenje Zakona dati veoma značajan i međunarodno prepoznatljiv doprinos daljnjem razvoju međunarodne suradnje u regiji u području voda, te posebno istaknuo da činjenica da je sjedište Komisije u Zagrebu je u interesu RH. Odbor je jednoglasno odlučio predložiti Saboru donošenje ovog Zakona u tekstu u kojem ga je predložila Vlada.

Odbor za vanjsku politiku raspravljao je o predmetnom zakonu kao matično radno tijelo. U raspravi, članovi Odbora istaknuli su važnost donošenja ovog Prijedloga zakona, kako za RH, tako i za njezinu suradnju sa susjednim zemljama.

RH i njezine susjedne države - Slovenija i Srbija i Crna Gora, kroz koje teče rijeka Sava - potpisale su 2002. godine, pod pokroviteljstvom Pakta o stabilnosti, Okvirni sporazum o slivu rijeke Save i Protokol o režimu plovidbe. Značaj ovih dokumenata je o tome što se prvi put regulira pravni status rijeke

Save kao međunarodne rijeke, regulira se uspostava međunarodnog režima nad rijekom Savom, pravni status njezinog plovnog puta u okviru paneuropskog koridora, kao i integralno upravljanje vodama sliva.

Države potpisnice ovog Sporazuma dogovorile su da će sjedište Međunarodne komisije za sliv rijeke Save (Savska komisija) biti u Zagrebu. Slijedom toga sklopljen je Ugovor između Vlade RH i Međunarodne komisije za sliv rijeke Save o sjedištu Komisije, koji u potpunosti regulira status Savske komisije i njezinog stalnog tajništva u RH.

Osiguranje plovnosti Save ima veliko gospodarsko značenje za Hrvatsku.

Donošenjem Zakona o potvrđivanju Ugovora između Vlade RH i Međunarodne komisije za sliv rijeke stvorit će se pravne pretpostavke za stupanje Ugovora na snagu, te će se dati daljnji doprinos razvoju međudržavne suradnje u regiji u području voda. Odbor je nakon provedene rasprave jednoglasno odlučio Saboru predložiti donošenje ovog Zakona.

RASPRAVA

Sava dobila status međunarodne rijeke

U ime **Kluba zastupnika HDZ-a** govorio je **Marko Širac (HDZ)**. Podsjetio je da je Hrvatska do konca 1999. godine sa susjednim zemljama Mađarskom, Slovenijom i BiH, međudržavnim ugovorima uredila pitanja vodno gospodarskih odnosa na vodotocima koji čine državnu granicu, "no takvog sporazuma sa Srbijom i Crnom Gorom nije moglo biti u ono vrijeme".

Pored toga, RH je prihvatila i potpisala nekoliko značajnih međunarodnih ugovora i konvencija koji reguliraju pitanje vodno-gospodarskih odnosa, kao Konvencija o zaštiti i održivom razvitku voda u slivu rijeke Dunav koja se ite-

kako tiče Hrvatske i svih voda koje s područja RH idu i slijevaju se u Dunav, a u međuvremenu je stupila na snagu Okvirna direktiva o vodama EU koju smo također počeli primjenjivati u razješavanju zakonodavstva i svih odnosa u vodnom gospodarstvu.

Širac napominje da je vrlo značajno i osjetljivo pitanje bilo ono riječne plovidbe rijekom Savom, a bez dogovora sa Srbijom i Crnom Gorom. Naravno, ukazivala se potreba da se uredi odnosi oko reguliranja plovidbe na rijeci Savi.

Tako su pod pokroviteljstvom Pakta za stabilnost 17. srpnja 2004. godine države BiH, Hrvatska, Slovenija i Srbija i Crna Gora zaključile Okvirni sporazum o slivu rijeke Save. Hrvatski sabor ga je ratificirao i on je stupio na snagu 29. prosinca 2004. godine. Sporazumom je uređen pravni status rijeke Save kao međunarodne rijeke što je za nas vrlo bitno, i to više nije samo pitanje odnosa RH, Srbije i Crne Gore ili BiH, već kako je Sava postala međunarodna rijeka, na nju se moraju primjenjivati i sve odredbe međunarodnih ugovora, rekao je Širac.

Sporazumom je osnovana Međunarodna komisija za sliv Save, a države potpisnice su se dogovorile da će Međunarodna komisija za sliv rijeke Save imati sjedište u Zagrebu gdje će djelovati i stalno tajništvo te međunarodne organizacije.

Širac naglašava da Međunarodna komisija za sliv Save u svojim nadležnostima objedinjava donošenje značajnih odluka, na prvom mjestu integralno upravljanje vodama sliva koje obuhvaća održavanje plovnog puta, zaštitu od poplava, korištenje voda u gospodarske i energetske svrhe, vodoopskrbu, ribolov, šport, rekreaciju, navodnjavanje, ali isto tako obuhvaća i zaštitu voda od onečišćenja rijeke Save jer su države preuzele obveze da će poštivati međunarodne standarde.

Zaključio je da je donošenje Zakona značajan doprinos daljnjem razvoju međunarodne suradnje u regiji u području upravljanja vodama, stoga će ga Klub zastupnika HDZ-a i podržati.

Očuvanje, zaštita i unapređenje vodnog eko-sustava

U ime **Kluba zastupnika SDP-a** govorio je **Ivica Pančić (SDP)**. Klub u potpunosti podržava ovaj Zakon, kao "logičan nastavak aktivnosti na reguliranju plovidbe, gospodarskog korištenja, te zaštite od štetnog djelovanja i onečišćenja naše najduže rijeke, a što je započeto krajem 2002. godine donošenjem Okvirnog sporazuma o slivu rijeke Save".

Primjećuje da je uspostavljanje Komisije predviđena regulacija plovidbe identično Konvenciji o režimu plovidbe Dunavom, što znači da će plovidba biti slobodna za trgovačka plovila svih država. Također, Komisija predviđa održivo upravljanje vodama, što podrazumijeva i osiguravanje vode u dovoljnoj količini i odgovarajuće kvalitete za očuvanje, zaštitu i unapređenje vodnog eko-sustava,

uključujući i eko sustave prirodnih jezera i močvara, ali isto tako i djelovanje na zaštitu od štetnog djelovanja voda, kao što su poplave, erozije, led i sl.

Mišljenja je da od rada Komisije interes ima kako hrvatsko gospodarstvo, tako i stanovnici Hrvatske koji žive uz obalu rijeke Save. Osiguranje plovnosti Save ima veliki gospodarski značaj za Hrvatsku, ali "toj zadaći treba pristupiti odgovorno, jer u protivnom neće biti iskorišteni svi potencijali".

U ime **Kluba zastupnika HNS-a** govorio je **Jakša Marasović (HNS)**. I ovaj Klub će podržati zakon, smatrajući dobrim da je Hrvatska dobila sjedište Komisije. "S obzirom na to da mi imamo sjedište, vjerojatno našim inicijativama možemo ubrzati i popraviti rad Komisije koja nam je zapravo vrlo bitna".

Vladimir Štengl (HDZ) ponovio je da je Okvirnim sporazumom o slivu rijeke Save koji su sklopili BiH, RH, Republika Slovenija i Srbija i Crna

Gora ustanovljena Međunarodna komisija za sliv rijeke Save ili skraćeno Savska komisija, a stranke potpisnice dogovorile su se da sjedište Savske komisije i njezina tajništva bude u Zagrebu. Predloženim Zakonom Sabor potvrđuje Ugovor između Vlade RH i Međunarodne komisije za sliv rijeke Save o sjedištu Komisije.

Napominje da je uređenje sliva rijeke Save itekako značajno za RH, ali je značajno i za ostale potpisnice Okvirnog sporazuma, bez obzira jesu li u gornjem, srednjem ili donjem toku rijeke. Zaključuje da su mogućnosti ogromne, ali i zahtjevne i upravo stoga za RH nije nevažno pitanje sjedišta Savske komisije kao i tajništva iste, te je za pozdraviti da će ono biti u Zagrebu. Ovime je zaključena rasprava.

Zastupnici su jednoglasno, sa 100 glasova "za" donijeli predloženi Zakon.

S.Š.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I REPUBLIKE AUSTRIJE O UZAJAMNOM PRUŽANJU POMOĆI U SLUČAJEVIMA KATASTROFA I TEŠKIH NESREĆA

Zastupnici su, na prijedlog Vlade Republike Hrvatske, jednoglasno usvojili predloženi Zakon.

Osnovni cilj donošenja ovog Zakona je da se na prikladan način urede pitanja suradnje i uzajamnog pružanja pomoći u katastrofama, uvjeti suradnje u prevenciji katastrofa te ostali oblici suradnje na tom području.

Sporazumom između RH i Republike Austrije o uzajamnom pružanju pomoći u slučajevima katastrofa i teških nesreća uređena su pitanja pružanja uzajamne

pomoći u katastrofama na državnom području jedne od ugovornih stranaka, uvjeti suradnje u prevenciji katastrofa, te suradnja u područjima uzajamnog obavještanja o prijetećim katastrofama, nastalim katastrofama i njihovim posljedicama, suradnja u području obrazovanja i obuke u zaštiti, spašavanju i pružanju pomoći te razmjena znanstvenih i tehničkih informacija važnih za zaštitu od katastrofa.

Odbor za zakonodavstvo, Odbor za pomorstvo, promet i veze te

Odbor za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost podupiru donošenje ovog Zakona, te se ne protive prijedlogu predlagatelja da se Zakon donese po hitnom postupku.

Rasprave nije bilo, pa su zastupnici jednoglasno sa 99 glasova "za" donijeli Zakon o potvrđivanju Sporazuma između RH i Republike Austrije o uzajamnom pružanju pomoći u slučajevima katastrofa i teških nesreća.

I.Č.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU UGOVORA IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I KRALJEVINE ŠPANJOLSKE O IZBJEGAVANJU DVOSTRUKOG OPOREZIVANJA I SPRJEČAVANJU IZBJEGAVANJA PLAĆANJA POREZA NA DOHODAK I NA IMOVINU

Zastupnici su većinom glasova donijeli predloženi Zakon, čiji predlagatelj je Vlada RH.

Ugovorom između Vlade RH i Kraljevine Španjolske o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprječavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak i na imovinu uređuju se načini izbjegavanja dvostrukog oporezivanja dohotka i dobiti.

Ugovorom se hrvatskim građevinskim i sličnim poduzećima omogućuje da ne plaćaju porez na dobit u Kraljevi-

ni Španjolskoj, ako ti radovi traju kraće od 12 mjeseci. Također će se omogućiti hrvatskim zrakoplovnim i pomorskim društvima koja obavljaju prijevoz robe ili putnika između RH i Kraljevine Španjolske, plaćanje poreza na ostvarenu dobit isključivo u RH. Završnim odredbama Ugovora propisano je da će hrvatska društva u Kraljevini Španjolskoj imati isti status i pogodnosti kao i društva te države.

Odbor za zakonodavstvo te Odbor za financije i državni proračun,

podupiru donošenje ovog Zakona i ne protive se prijedlogu predlagatelja da se ovaj Zakon donese po hitnom postupku.

Zastupnici su sa 101 glasom "za" i 1 "suzdržanim" donijeli Zakon o potvrđivanju Ugovora između Republike Hrvatske i Kraljevine Španjolske o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprječavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak i imovinu.

I.Č.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU UGOVORA IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I VLADE REPUBLIKE MOLDOVE O IZBJEGAVANJU DVOSTRUKOG OPOREZIVANJA I SPRJEČAVANJU IZBJEGAVANJA PLAĆANJA POREZA NA DOHODAK

Zastupnici su većinom glasova donijeli predloženi Zakon, čiji predlagatelj je Vlada RH.

Ugovorom između Vlade RH i Vlade Republike Moldove o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprječavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak i na imovinu uređuju se načini izbjegavanja dvostrukog oporezivanja dohotka i dobiti.

Ugovorom se hrvatskim građevinskim i sličnim poduzećima omogućuje da ne

plaćaju porez na dobit u Moldovi, ako ti radovi traju kraće od 12 mjeseci. Također će se omogućiti hrvatskim zrakoplovnim i pomorskim društvima koja obavljaju prijevoz robe ili putnika između RH i Republike Moldove, plaćanje poreza na ostvarenu dobit isključivo u RH. Završnim odredbama Ugovora propisano je da će hrvatska društva u Republici Moldovi imati isti status i pogodnosti kao i društva te države.

Odbor za zakonodavstvo i Odbor za financije i državni proračun podu-

piru donošenje ovog Zakona i ne protive se prijedlogu predlagatelja da se ovaj Zakon donese po hitnom postupku.

Zastupnici su sa 99 glasova "za", 2 "suzdržana" i 1 "protiv" donijeli Zakon o potvrđivanju Ugovora između Republike Hrvatske i Vlade Republike Moldove o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprječavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak.

I.Č.

PRIJEDLOG ZAKONA O REGISTRIRANOM PARTNERSTVU

Protiv izjednačavanja istospolnih zajednica s obitelji

- Zastupnici Šime Lučin i dr.sc. Ivo Banac zalažu se za primjenu pravnog učinka braka na istospolne zajednice.

Treba izbjegavati svaki oblik diskriminacije osoba drugačije seksualne orijentacije, ali istospolne zajednice ne mogu se izjednačavati u pravima s klasičnim brakom i obitelji, koja je pod posebnom zaštitom države. Protiv njihova pravnog priznavanja govore i neki biološki razlozi, budući da nisu u stanju osigurati rađanje i primjeren odgoj djece, a to je u suprotnosti s populacijskom i demografskom politikom. Uz ovu argumentaciju parlamentarna većina je, priklonivši se mišljenju Vlade RH, odbila Prijedlog zakona o registriranom partnerstvu, čije su donošenje predložili zastupnici Šime Lučin (SDP) i dr.sc. Ivo Banac (neovisni). Vladajućima su se kod glasanja pridružili i klubovi zastupnika HSP-a, HSS-a i IDS-a, dok su zastupnici SDP-a, regionalnih stranaka i HNS-a bili za to da se ovaj Zakon propusti u drugo čitanje.

Tome je prethodila žučna višesatna rasprava, prepuna replika i ispravaka netočnih navoda. Naime, predlagatelji i njihovi istomišljenici pokušavali su uvjeriti kolege da se predloženim ne redefinira uloga braka i obitelji, već samo otklanja diskriminacija prema seksualnoj manjini, koja sada ne ostvaruje sva prava kao heteroseksualni partneri u izvanbračnim zajednicama. Unatoč napomenama kako uvođenje registriranog partnerstva podrazumijeva samo primjenu pravnog učinka braka na istospolne zajednice, čime bi se u Hrvatskoj osigurala visoka razina zaštite ljudskih prava,

vladajući su ostali pri svom stajalištu, koje dijeli i dio oporbe. Nisu promijenili mišljenje ni nakon što su iz ponudnog zakonskog teksta povučene najspornije odredbe koje govore o rađanju i odgoju djece. Smatraju, naime, da su prava osoba koje žive u istospolnim zajednicama u dovoljnoj mjeri zaštićena postojećim zakonodavstvom.

O PRIJEDLOGU

Ovim zakonskim prijedlogom želimo osigurati pravnu zaštitu svim dosad neravnopravno tretiranim građanima, bez obzira na njihovu spolnu orijentaciju, koji se ne mogu poistovjetiti s vrednotama tradicionalnog braka, ali žele preuzeti sve obveze i prava življenja u zajednici s onima koje vole, uvodno je naglasio dr.sc. Ivo Banac. Napomenuo je, također, da ovaj zakonski prijedlog ni na koji način ne ugrožava, ograničava ili umanjuje institut braka i prava onih za koje je tradicionalni brak jedna od najvećih vrednota.

Budući da je postojeći okvir Obiteljskog zakona nedostatan za ostvarenje prava izvanbračnih i istospolnih zajednica, Prijedlog zakona o registriranom partnerstvu je nužan kompenzacijski institut koji omogućava ostvarenje primjene pravnog učinka braka, u skladu s Ustavom RH, a da se ne zadire u taj institut. Naime, analiza hrvatskog zakonodavstva pokazuje da izvanbračni partneri ostvaruju tek 46 posto prava koja proizlaze iz formalne bračne zajednice, a

istospolni svega 3 posto, odnosno samo 2 od ukupno 62 prava (pravo na uzdržavanje i na zajedničku imovinu). Ostala prava, kao što su pravo na nasljeđivanje, na suodlučivanje u medicinskom postupku, na blagodat nesvjedočenja u kaznenom i prekršajnom postupku, te prava iz zdravstvene zaštite i mirovinskog osiguranja, samo su djelomično dostupna izvanbračnim, a u potpunosti nedostupna istospolnim partnerima.

Dok partneri u izvanbračnoj zajednici imaju gotovo polovinu prava koja ostvaruju bračni partneri, istospolni imaju samo pravo na uzdržavanje i uređenje imovinskopravnih odnosa, koji se ne odnose na nasljeđivanje.

Iako Zakon o istospolnim zajednicama zabranjuje diskriminaciju istospolnih partnera, čini se da to ne predstavlja dovoljnu pravnu osnovu za primjenu drugih zakona, o čemu najbolje svjedoči činjenica da se diskriminacija događa svakodnevno, kaže Banac. Stoga je mišljenje Vlade RH, koja tvrdi kako su "Obiteljski i Zakon o istospolnim zajednicama, sukladno civilizacijskim standardima, u potpunosti uredili pravo čovjeka da stupi u brak, da živi u heterogenoj izvanbračnoj zajednici ili u istospolnoj zajednici", u suprotnosti s praksom.

Donošenjem ovog zakona Hrvatska bi se svrstala u skupinu zemalja s visoko razvijenim standardima i prepoznatljivom kvalitetom ostvarenja ljudskih prava i sloboda, naglašava Banac. Među brojnim zemljama koje, u većem ili manjem opsegu, štite prava istospolnih parova, su i one s jakom katoličkom tradicijom, poput Španjolske, napominje dalje. U nastavku je spomenuo Portugal, Veliku Britaniju, Belgiju, Dansku, Finsku, Francusku, Njemačku, Island, Nizozemsku, Norvešku, Švedsku, Mađarsku, Luksemburg, pojedine savezne države SAD-a, Kanadu, Novi Zeland, i Južnoafričku Republiku.

Ovom zakonodavnom inicijativom otvara se prilika za proaktivno djelovanje hrvatskog zakonodavstva, i ujedno prevenira eventualno nametanje kompenzacijske mjere od Europskog suda za ljudska prava, u slučaju individualnih tužbi (za što već postoje pravni presedani).

Rezolucijom o homofobiji u Europi, Europski parlament osuđuje svaku diskriminaciju na osnovi spolne orijentacije.

Nadovezujući se na njegove riječi, **Šime Lučin** je primijetio da se Mišljenje Vlade zapravo referira na brak, iako ovaj Zakon ne govori o braku, nego o registriranom partnerstvu. Interesantno je, kaže, da se Vlada poziva na neke međunarodne dokumente, ali ne spominje Europsku povelju o ljudskim pravima, niz direktiva Vijeća Europe, niti najnoviju Rezoluciju Europskog parlamenta o homofobiji. Napomenuo je da je ovaj Zakon u proceduri već 7,8 mjeseci, te da se u zadnjih 5 mjeseci povećao broj izgređa prema homoseksualcima. Svojim diskusijama i podrškom predloženim rješenjima zastupnici imaju priliku pridonijeti tome da se takve pojave svedu na minimum, napominje Lučin.

U nastavku je spomenuo da je u veljači ove godine Europski parlament donio

Rezoluciju o homofobiji, u kojoj stoji da u nekim članicama EU, pa i kandidati-ma za članstvo, postoji izražena homofobičnost. Stoga Europska komisija mora poduzeti odgovarajuće mjere da se u tim zemljama ukloni svaka diskriminacija prema istospolnim partnerima, pa i eventualne diskriminacijske odredbe. S obzirom na to i ovaj Zakon bi mogao imati oznaku "E" i ići u hitnu proceduru jer se, zapravo, radi o europskom zakonu, tvrdi zastupnik. Naime, njime se tretiraju ljudska prava, a upravo razinom temeljnih ljudskih prava, pa i prava manjina, mjeri se kvaliteta demokracije u suvremenom svijetu.

Ne treba zaboraviti na to da su se totalitarna društva kroz povijest na najgori mogući način razračunavala s homoseksualcima, zatvarala ih i kažnjavala, dok u demokratskim društvima oni imaju sva prava. Stoga ovaj Zakon ima samo jednu intenciju - otkloniti svaku diskriminaciju prema jednoj skupini hrvatskih građana koji su diskriminirani. Bilo bi pogubno da se sada vraćamo ispod razine koju smo na tom planu već dosegli Zakonom o istospolnim zajednicama, kaže Lučin.

RADNA TIJELA

Mišljenja nadležnih radnih tijela bila su podijeljena. Dok je matični **Odbor za ravnopravnost spolova** podupro predloženi Zakon, **Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina** te **Odbor za zakonodavstvo** priklonili su se mišljenju Vlade RH, koja je sugerirala Saboru da ga ne prihvati. Smatra, naime, da je Obiteljskim i Zakonom o istospolnim zajednicama, sukladno međunarodnim civilizacijskim standardima, u potpunosti regulirano pravo čovjeka da stupi u brak, da živi u heterogenoj izvanbračnoj zajednici ili u istospolnoj zajednici.

U svom Mišljenju podsjeća na to da je Ustavom RH (čl. 61. st. 2.) utvrđeno da se pravo na brak i stupanje u izvanbračnu zajednicu uređuje zakonom. Obiteljskim zakonom brak je definiran kao zakonom uređena životna zajednica žene i muškarca, a određeno je da se

njegove odredbe primjenjuju i na životnu zajednicu neudane žene i neoženjenog muškarca. Prema spomenutoj definiciji, pravo na sklapanje braka i osnivanje obitelji zajamčeno je kao pravo čovjeka u nekoliko međunarodnih dokumenata (čl. 16. Opće deklaracije UN-a o ljudskim pravima, čl.23. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, čl. 12. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, te čl. 16. Konvencije o eliminiranju svih oblika diskriminacije žena).

Životna zajednica dviju osoba istog spola koje nisu u braku uređena je, pak, Zakonom o istospolnim zajednicama.

RASPRAVA

Velimir Pleša (HDZ) reagirao je na upozorenja predlagatelja, da zastupnici u raspravi ne manipuliraju stavovima crkve ili birača. "Jasno da crkva ne podržava istospolne zajednice, ali ne zbog toga da bi tim ljudima zagorčala život, nego zato jer nas tome uči katolička vjera i 10 Božjih zapovijedi". **Božica Šolić (HDZ)** ispravila je Lučinov navod da predloženi Zakon ne govori o braku (kako onda protumačiti članak 24. koji govori o tome da registrirani partneri sporazumno odlučuju o rađanju i podizanju djece.

Za razliku od predlagatelja, dr.sc. **Marko Turić (HDZ)** smatra da sada nije vrijeme za rješavanje pitanja istospolnih zajednica. Kako reče, prioritetno treba rješavati probleme hrvatskih branitelja.

Prvi korak ka priznavanju različitosti

Pravo na slobodno iskazivanje seksualne orijentacije i rodnog, odnosno spolnog identiteta, jedno je od temeljnih ljudskih prava, naglašava **Gordana Sobol**, predstavnica **Kluba zastupnika SDP-a**. U siječnju 2005. Europski parlament usvojio je Rezoluciju o homofobiji u Europi kojom je osudio svaku diskriminaciju na osnovi spolne orijentacije. Njome poziva zemlje članice da homoseksualnim osobama osiguraju zaštitu

od govora mržnje i nasilja, te da istospolnim partnerima osiguraju jednako poštovanje i dignitet kao i ostalim članovima društva. Njome također zahtijeva da zemlje članice usvoje zakonodavstvo kojim će se prekinuti diskriminacija koju trpe istospolni partneri u području nasljeđivanja imovinskih odnosa, mirovinskog osiguranja, poreznog sustava, socijalne sigurnosti i dr.

Hrvatska je polovinom 2003. usvojila Zakon o istospolnim zajednicama, ali on predstavlja tek prvi korak ka priznavanju različitosti (taj zakon danas nema nikakve praktične i ekonomske posljedice), kaže zastupnica. Stoga njeni stranački kolege smatraju dobrodošlim Prijedlog zakona o registriranom partnerstvu i podržat će njegovo upućivanje u drugo čitanje.

U nas je još uvijek na djelu nerazumijevanje antidiskriminacijskih zakona, poput Zakona o istospolnim zajednicama, koji predstavlja tek prvi korak ka priznavanju različitosti.

Kako reče, hrvatsko društvo nije u potpunosti tolerantno prema različitostima, i još je uvijek homofobično, tako da smo prečesto svjedoci govora mržnje, poticanja na diskriminaciju, izrugivanja, pa i fizičkog nasilja, te neopravdanog ograničavanja prava manjini o kojoj je riječ. U nas je još uvijek na djelu nerazumijevanje antidiskriminacijskih zakona, poput Zakona o istospolnim zajednicama, i odbijanje da se takve odredbe unesu i u druge zakone. Kako inače objasniti činjenicu da se u Zakonu o nasljeđivanju, koji je donesen nakon Zakona o istospolnim zajednicama, prava koja imaju bračni i izvanbračni partneri heteroseksualne orijentacije ne mogu odnositi i na one u istospolnim zajednicama? Nema nikakvih valjanih argumenata da se osobama drugačije seksualne orijentacije priječi ostvarivanje prava iz zdravstvene zaštite, mirovinskog osiguranja, prava na nasljeđiva-

nje, barem na način na koji to ostvaruju i partneri heteroseksualne orijentacije koji žive u izvanbračnoj zajednici.

Predloženim se relativizira institucija braka i obitelji

Govoreći u ime **Kluba zastupnika HDZ-a, Marijan Mlinarić** je rekao da shvaća osobe s homoseksualnim težnjama, koje za većinu njih predstavljaju i kušnju i veliki problem, budući da kao manjine žive u većinskom svijetu heteroseksualaca. Upravo zbog toga trebamo ih prihvaćati s poštovanjem, suosjećanjem i obazrivošću, te izbjegavati manifestiranje bilo kakvog oblika diskriminacije prema njima. Iako predlagatelj ovog zakona priznaju da registrirano partnerstvo nije ni brak ni obitelj, ipak predlažu da istospolne zajednice uživaju ista prava i beneficije koje država osigurava bračnim i izvanbračnim heteroseksualnim zajednicama. Na taj način relativiziraju instituciju braka i obitelji, koja je pod posebnom zaštitom države. Naime, Ustavom je utvrđeno da se pravo na brak i izvanbračnu zajednicu uređuje zakonom (Obiteljskim zakonom brak je definiran kao zakonom uređena životna zajednica žene i muškarca). Prema tako određenoj definiciji pravo na sklapanje braka i osnivanje obitelji zajamčeno je kao pravo čovjeka i u više međunarodnih dokumenata kojima su regulirana ljudska prava. Međutim, zajednice osoba istog spola čak ni približno ne mogu ispuniti ulogu za koju brak i obitelj zaslužuju i posebno pravno priznanje, jer nisu u stanju primjereno osigurati rađanje i produžetak ljudske vrste. Eventualno pribjegavanje sredstvima koja su im na raspolaganje stavila nedavna otkrića na području umjetne oplodnje, karakterizira nedostatak poštivanja ljudskog dostojanstva, zbog nepoštivanja prava djeteta da odrasta u obitelji, tvrdi Mlinarić. Odsutnost spona bipolarnosti zapreka je i normalnom razvoju djece koju bi se eventualno uključilo u te zajednice putem posvojenja (takva bi praksa bila u otvorenom proturječju i s Međunarodnom konvencijom UN-a o pravima djeteta, prema

kojoj se djetetu ne smije oduzeti pravo da odrasta u obitelji.

Naime, većina suvremenih psiholoških analitičara slaže se s tim da za stvaranje homoseksualne privlačnosti mora postojati nedostatak spolnog identiteta kod djeteta. To drugim riječima znači da je narav ovog stanja stečena, a ne urođena. Ako se nedostatak spolnog identiteta može steći i u obitelji, radi pogrešnih postupaka oca ili majke, kakva bi tek sudbina očekivala djecu koja bi odrastala u istospolnim zajednicama - pita zastupnik.

Iz navedenih razloga - kaže - Klub zastupnika HDZ-a neće podržati ovaj zakonski prijedlog. Uostalom, Obiteljski i Zakon o istospolnim zajednicama u potpunosti su uredili pravo čovjeka da stupi u brak, živi u heteroseksualnoj izvanbračnoj zajednici ili u istospolnoj zajednici. Zakon o istospolnim zajednicama iz 2003. jamči zadovoljavajuću sigurnost i zaštitu od diskriminacije, a posebnim ugovorom mogu se urediti i svi imovinskopravni i drugi odnosi među istospolnim partnerima.

Nema valjanih argumenata da se osobama drugačije seksualne orijentacije priječi ostvarivanje prava iz zdravstvene zaštite, mirovinskog osiguranja, prava na nasljeđivanje, barem na način na koji to ostvaruju i heteroseksualni partneri koji žive u izvanbračnoj zajednici.

Nije točno da se ovim zakonskim prijedlogom relativizira obitelj, negodovala je **Ingrid Antičević-Marinović (SDP)**. Obitelj nisu samo muž i žena, već to mogu biti i dvije sestre koje stjecajem okolnosti žive zajedno, i sl. Osim toga, kolega liječnik bi trebao znati da su otac i majka oni koji odgajaju dijete, a ne oni koji su ga začeli.

Dr.sc. **Antun Vujić (SDP)** bio je konsterniran "pseudoznanstvenim karakteriziranjem prethodnika koje kriminalizira

i umjetnu oplodnju i osuđuje usvajanje djece od strane registiranih partnera (to je serija izjava koja bi bila dostojna jednog Rosenberga i njegovih rasnih teorija)".

Nije točno da se Zakonom o istospolnim zajednicama u potpunosti konzumira pravo pripadnika različite seksualne orijentacije, primijetila je Gordana Sobol. Naime, to je jedan od antidiskriminacijskih zakona koji ova Vlada apsolutno ne priznaje, budući da takve izmjene nije unijela i u ostale zakone.

Naše zakonodavstvo je dovoljno liberalno

Govoreći u ime **Kluba zastupnika IDS-a, Damir Kajin** je napomenuo da osuđuje nedavni upad huligana na tulum udruge "Iskorak" (protiv njih treba podnijeti kaznene prijave, jer se takva ponašanja ne mogu tolerirati). Međutim, smatra da naše društvo još uvijek nije spremno za primjenu predloženih načela, odnosno da ovaj zakonski prijedlog "nadilazi uobičajeni mentalni sklop većine hrvatskih građana, za koje postoje neke neupitne vrijednosti kad je riječ o braku i usvajanju djece". I sam je protiv toga da se istospolnim parovima omogućiti sklapanje braka, kao i usvajanje djece, iako poštuje njihovo pravo da urede život kako žele, pri čemu ne smiju biti šikanirani. Kako reče, ne zanima ga kako je to pitanje regulirano u drugim europskim državama. Naše zakonodavstvo je u ovom dijelu dovoljno liberalno i tolerantno, tvrdi Kajin. Slaže se s tim da bi nešto još trebalo promijeniti glede zdravstvene zaštite i nasljeđivanja, ali Zakon o istospolnim zajednicama je inače primjeren.

Dobro je - kaže - da se i o ovim temama može polemizirati u Parlamentu te senzibilizirati javnost, ali sumnja da će predloženi Zakon dobiti podršku zastupnika. Svjestan je - kaže - da će njegovi stavovi naići na osudu "Iskoraka," ali poručuje im da ne budu previše napadni, jer neki njihovi postupci iritiraju i okreću protiv njih cijelu zajednicu. Primjerice, pretjerali su podigavši tužbu protiv kancelara Vojnog ordinarijata don Anđelka Kačunka, zbog navodnog govora mržnje i vrijeđanja homoseksua-

laca u članku kojim je u "Areni" komentirao vjenčanje Eltona Johna. Iako se osobno ne slaže s njegovim stavom, smatra da zajednica svakome mora dopustiti da iznese svoj ili stav crkve, s kojim se u ovom slučaju identificira 90 posto hrvatske javnosti. I njega su, kaže, prijavili Odboru za ljudska prava, zbog izjave u emisiji gospodina Merlića, da bi trebalo kažnjavati pedofiliju. Naime, na spisku s imenima 1500 homoseksualaca, koji se pojavio u Zagrebu, spominje se zajednica jednog 25-godišnjaka i djeteta od 13 li 14 godina.

Izjednačavanjem prava istospolnih partnera s bračnim predlagateljima relativiziraju instituciju braka i obitelji, koja je pod posebnom zaštitom države.

Željko Kurtov (HNS) mu je zamjerio na tvrdnji da udruga "Iskorak" može iritirati zajednicu samo zato što traži svoja prava (svaki građanin Republike Hrvatske na to ima pravo). Pojavljivanje tih ljudi na ulici iritira one koje iritiraju svi različiti (po nacionalnosti, spolnoj orijentaciji, boji kože, itd.), primijetio je **Nikola Vuljanić (HNS)**. Dodao je i to da svećenik kojega je spomenuo Kajin nije tužen zbog svojih stavova, nego zbog riječi (iza tih riječi su se pojavile bejzbol palice uživo).

Dr.sc. **Ivo Banac** je izjavio da bi želio vjerovati u to da homofobija ne dominira u ovom društvu. U tom kontekstu razmišljanje gospodina Kajina je potpuno neprihvatljivo, to više što ovaj zakon nema nikakve veze s mentalnim sklopovima, nego s građanskim pravima koja su posve dozrela za ovo društvo.

Antun Kapraljević je najavio da će **Klub zastupnika HNS-a** poduprijeti ovaj zakon, pod uvjetom da iz njegova teksta budu izbačene odredbe koje odudaraju od opće prihvaćenog društvenog ponašanja. Aludirao je na stavak 4. u članku 24. koji govori o rađanju i podizanju djece, te članke 37. i 38. koji se odnose na udomiteljstvo.

Nastavak zakona iz 2003.

Po riječima mr.sc. **Nikole Ivaniša, Klub zastupnika regionalnih stranaka (PGS-a, SBHS-a, MDS-a)** u načelu podupire ovaj antidiskriminacijski zakon, kao nastavak zakona iz 2003. kojim je Hrvatska otvorila vrata ovoj temi. Mišljenja su da ga treba propustiti u drugo čitanje, kako bi se u društvu potencirale pozitivne i otvorene demokratske rasprave o ovom "vrućem pitanju", ali i svim ostalima koja nas očekuju u postupku demokratizacije i ukupne europeizacije. Sve te rasprave neće biti lagodne, ali ni rezultat javnog konsenzusa. Dobro je postavljeno pitanje podržavamo li mi, u trenutku kad se kunemo da želimo ubrzanim tempom u EU (gdje su i neke zemlje od kojih su se pojedinci danas ograđivali), Europsku povelju o homofobiji? Njihova je sugestija predlagatelju da razmisli o povlačenju spornih odredbi (stavak 4. člancima 24. i 38.). Ne slažu se, inače, s kvalifikacijama pojedinih sudionika u raspravi koji su uskratili svoju podršku ovom zakonu, a ni s tim da se kroz ovu temu otvara odnos hrvatskih građana prema Katoličkoj crkvi.

Ispravljajući njegove navode, **Karmela Caparin (HDZ)** je podsjetila na to da je člankom 22. Povelje ljudskih prava propisano da će EU poštivati kulturnu i vjersku različitost. To znači da u pravnom kontekstu ne postoji obveza Republike Hrvatske, niti Sabora, da promiče prava istospolnih zajednica na način na koji je Obiteljskim zakonom reguliran brak.

Riječ predlagatelja

Uključivši se u raspravu, **Šime Lučin** je konstatirao da je prvi oblik homofobije strah od razgovora na ovu temu i zato su dobrodošli prijedlozi da se ovaj zakon prosljedi u drugo čitanje. Licemjerno je - kaže - govoriti o tome jesmo li mi kao narod spremni za ovaj zakon. Radije govorimo o tome jesmo li mi u ovoj sabornici spremni razgovarati o njemu. Po njegovu mišljenju glavni razlog homofobije je neinformiranost

i neznanje (primjerice, u ovom zakonu se uopće ne govori o braku istospolnih partnera). Nelogično je - kaže - da se neki sudionici u raspravi zalažu za toleranciju a istovremeno dijele lekcije. Interesantno je da mi volimo lijepo govoriti o manjinama kad je riječ o nacionalnim manjinama, dok homoseksualcima ne priznajemo da su manjina, i to diskriminirana (iako je naše ustavno pravo uklanjati sve diskriminacijske barijere).

Nije istina da smo mi koji drugačije mislimo o ovoj temi homofobični, kao što tvrdi kolega Lučin, radi straha i neznanja, negodovao je **Marijan Mlinarić**. Ja sam protiv predloženog zato što se dvjema zajednicama, koje ni biološki ni antropološki nisu iste, žele dati ista označja i prava.

Karmela Caparin je prigovorila predlagateljima da su prepisali kompletan Obiteljski zakon. Nedopustivo je - kaže - da uz to još potenciraju i sklapanje registriranog partnerstva između maloljetne djece od 16 godine, što je i protuzakonito.

Obrazloženje Vlade neprihvatljivo

Ingrid Antičević-Marinović (SDP) podupire ovaj zakonski prijedlog kao nastavak već donesenog Zakona o istospolnim zajednicama. Kako reče, radi se o antidiskriminacijskom zakonu koji je ujedno protiv hipokrizije (liječi nekakva dvostruka mjerila). Njime država ne daje nikakva prava, nego se samo potvrđuju ona koja neotuđivo pripadaju čovjeku od njegova rođenja. Stoga je neprihvatljivo obrazloženje Vlade kojim mu ona uskraćuje svoju potporu, argumentirajući to čak i krivom interpretacijom Opće deklaracije UN-a o ljudskim pravima (ovdje nitko ne dira u brak). Potpuno su neutemeljena mišljenja da se ovim zakonskim prijedlogom redefini-raju brak i obitelj, napominje zastupnica. Prigovorila je predstavnicima Kluba zastupnika HDZ-a da nazivaju medicinski potpomognutu oplodnju umjetnom oplodnjom, iako nisu laici, te da iznose neke kvaziznanstvene istine o tome da

dječak koji nije rastao u blizini vlastitog oca ne može ući u muški svijet.

Zakon o istospolnim zajednicama iz 2003. jamči zadovoljavajuću sigurnost i zaštitu od diskriminacije, a posebnim ugovorom mogu se urediti i imovinskopравни i drugi odnosi među registriranim partnerima.

”Tvrdite da će djeca koja bi rasla u istospolnoj zajednici i sama steći takve navike, prema kojima izražavate suosjećanje i time vrijeđate te ljude. Istodobno nitko ne brani rastavljenom roditelju kojmu je dijete povjereno na skrb da zasnuje istospolnu zajednicu, jer bi to bilo neprilično okruženje za dijete. Niti jedan sud takvom roditelju još nije oduzeo roditeljstvo ili pravo na skrb zbog toga što je ustavno pravo čovjeka na nediskriminaciju prema spolnoj orijentaciji”.

Položemo ispit demokratičnosti

Zanimljivo je da one političke orijentacije koje ne gaje iskrene simpatije za nacionalne manjine osjećaju jednaku antipatiju i prema svakoj drugoj manjini, pa i ovoj koja nastaje zbog spolne orijentacije, konstatirao je **Nenad Stazić** (to dolazi do izražaja i ovdje u Saboru). Kada bi tvrdnja doktora Mlinarića bila točna, na svijetu uopće ne bi bilo homoseksualaca, jer su svi oni rođeni i odgojeni u heteroseksualnoj zajednici. Za razliku od kolege, ja ne znam uzroke homoseksualnosti (bojim se da to ne zna ni znanost), ali spreman sam biti tolerantan i prema onome što ne poznajem dovoljno. Homoseksualci ne mogu sebi osigurati prava u nekom društvu upravo zato što su manjina (u ukupnoj populaciji zastupljeni su s oko 10 posto), naglašava zastupnik. Ta im prava mora osigurati većina i stoga mi danas ovdje položemo ispit demokratičnosti. Uostalom, ovaj Zakon nikoga ne ugrožava. Izglasamo li ga, niti jednom hrvatskom bra-

nitelju, za koje se HDZ tako brine, neće biti umanjena njegova prava. Nelogične su njihove tvrdnje kako nisu homofobični, ali istodobno nisu ni za prava homoseksualne manjinske grupe.

Ispravljajući njegove navode, **Marijan Mlinarić** je pojasnio kako je rekao da se homoseksualne sklonosti mogu steći zbog pogrešnog odgoja oca ili majke. **Živko Nenadić (HDZ)** je primijetio da se nacionalne i homoseksualne manjine ne mogu uspoređivati i da je to velika uvreda za nacionalne manjine. Što se tiče manjina ili udruga homoseksualaca, oni, kao i svi ljudi u ovoj državi, snose odgovornost za sebe i svoj život, smatra **Zdenka Babić-Petričević (HDZ)**. A hrvatski narod nije ni fašistički, niti šovinistički, kako ga kolega Stazić prikazuje s ove govornice.

Izbjegavati svaki oblik diskriminacije

Onome tko sluša ove diskusije nameće se pitanje trude li se neki da budu u trendu ili žele da ovo bude brend, konstatirao je **Kajo Bučan (HDZ)**. Jesam li i ja, ako drugačije mislim, u opasnosti da me se proglasi nazadnjakom, homofobom i sl.? Ako su pripadnici istospolnih zajednica demokratični, a mislimo da jesu, ne bi smjeli onoga tko ne misli kao oni optuživati da promiče klimu nesnošljivosti (jedan od tipičnih primjera njihove nametljivosti su i gay parade).

Dakako, treba izbjegavati svaki oblik diskriminacije osoba koje žive u istospolnim zajednicama, ali protiv pravnog priznavanja takvih zajednica govore i neki biološki i antropološki razlozi (u takvim se zajednicama djeca ne mogu ni roditi niti odgojiti). Osim toga, one ne predstavljaju vitalni javni interes. Samim time što žive zajedno takve osobe ne gube ništa od građanskih prava (kao i drugi, mogu ih štititi na temelju općeg zakonodavstva).

Na kraju je izjavio da se priklanja mišljenju Vlade i ne podupire predloženi Zakon.

Replicirajući mu, **Nenad Stazić** je izjavio: ”Za razliku od vas, ja osobno želim da tolerancija prema manjini

bude trend i brend u Hrvatskoj. Društvo u kojem je trend dobacivanje uvreda, ovdje u Saboru ili na ulici, primitivno je i ognjištarsko. Ovdje se ne radi o tome tko što misli o homoseksualnosti, već se radi o pravima manjine. Posve je svedjedno je li ta manjinska zajednica nastala na temelju svoje spolne orijentacije, boje kože, nacionalne pripadnosti, političkog uvjerenja, itd. Negativan odnos prema njoj, uskrata njezinih prava koja nikoga ne ugrožavaju, gaženje je demokracije.

Naše društvo još uvijek nije spremno za primjenu predloženih načela.

Nije točno da su se homoseksualne skupine agresivno borile za svoja prava, primijetila je **Gordana Sobol**. Naime, organizirale su mimohod kroz Zagreb, a agresivni su bili oni koji su stajali u špalirima oko njih i na različite načine pokušavali spriječiti tu gay paradu.

Protiv institucionalizacije istospolnih zajednica

Karmela Caparin (HDZ) je izjavila da ne može poduprijeti ovaj zakon, budući da se program HDZ-a bazira na načelima kršćanske civilizacije, prema kojoj je obitelj temelj svakog društva, istospolne zajednice ne mogu ispuniti tu ulogu. Napominje da se 85 posto građana u Hrvatskoj deklariraju kao katolici i tradicionalno su okrenuti obitelji (naše zakonodavstvo bi trebalo slijediti kulturu i običaje našeg naroda). Zamjera predlagateljima da su prepisali Obiteljski zakon i registrirane partnere izjednačili u pravima i obvezama s bračnim, što je nedopustivo. Ne samo da se istospolna zajednica izjednačava s klasičnim brakom, nego se stavlja i u zaštitu djece, budući da je predviđena mogućnost udomiteljstva. Prijedlog prema kojem bi sud u izvanparničnom postupku mogao dopustiti stupanje u registrirano partnerstvo osobi s navršениh 16 godina, smatra katastrofalnim.

Svaki pojedinac ima pravo zasnovati istospolnu zajednicu, ali iz navedenih razloga protivim se institucionalizaciji ovakvih odnosa, naglašava zastupnica.

Ovim Prijedlogom se relativizira institucija braka i obitelji, a budući da je obitelj po Ustavu pod osobitom zaštitom države, njime se dovodi u pitanje i sam Ustav, upozorava **Petar Mlinarić (HDZ)**. Posebna zaštita obitelji i braka ne znači da se pojedinci izvan tih zajednica diskriminiraju (oni imaju sva prava kao hrvatski građani). Većini hrvatskih građana je u životu najvažnija obitelj, jer je to najbolje odgojno mjesto, a o njoj najviše ovisi i demografska situacija. Stoga usvajanje ovog zakona ne bi predstavljalo samo vrijednosno nasilje nad hrvatskim mentalitetom, nego bi bilo u suprotnosti s demografskim standardima. To nije samo političko pitanje, nego zadire i u etičku problematiku koja uopće nije javno prodiskutirana, a zaslužuje širu argumentiranu raspravu. Uostalom, približavanje EU nije uvjetovano usvajanjem obiteljskog zakonodavstva, napominje zastupnik.

Kad već govorimo o hrvatskoj tradiciji, treba reći da je njeno obilježje i tolerancija prema manjinskim uvjerenjima, kaže mr.sc. **Marin Jurjević**. Uostalom, 2 posto građana ne može ugroziti prava ostalih 98 posto, dok većina, ako je netolerantna, itekako može ugroziti bilo kakva manjinska prava, pa i pravo na seksualnu orijentaciju.

Predložena rješenja ciljani projekt

Postojećom zakonskom regulativom (Obiteljskim i Zakonom o istospolnim zajednicama) u potpunosti je uređeno pravo čovjeka da stupi u brak, da živi u heterogenoj izvanbračnoj zajednici ili u istospolnoj zajednici, napominje **Božica Šolić (HDZ)**. Favoriziranje samo nekih pojedinaca ili skupina, zbog njihovih ideoloških, intimnih, osobnih ili drugih razloga, dovelo bi u pitanje ravnotežu prava i interesa u društvenoj zajednici, upozorava zastupnica.

Predložena rješenja, od kojih su neka doslovno preuzeta iz spomenutih zakona i prilagođena namjerama predlagatelja, smatra pomodnim, trendovskim, a možda čak i ciljanim projektom, usmjerenim prema dijelu biračkog tijela. Naime, kod nas ipak dominira stajalište da se društveni opstanak i razvoj temelji na obitelji, kako je ona definirana Obiteljskim zakonom, jer samo takva zajednica može osigurati uvjete za zdravu reprodukciju i odgoj, te potreban stupanj prirodnog prirasta stanovništva. Stoga je posebno neprihvatljiv članak 24. predloženog zakona, koji govori o pravu registriranih partnera da sporazumno odlučuju o rađanju i odgoju djece. Uključiti djecu u homoseksualne zajednice posvajanjem predstavljalo bi nasilje prema njima, jer bi ih se uvelo u sredine koje ne pospješuju potpuni ljudski razvoj.

Treba izbjegavati svaki oblik diskriminacije osoba koje žive u istospolnim zajednicama, ali protiv pravnog priznavanja takvih zajednica govore i neki biološki i antropološki razlozi (ne mogu osigurati rađanje ni odgojiti djecu).

Opće dobro nalaže da zakoni priznaju, podupiru i štite bračnu zajednicu muškarca i žene kao temelj obitelji, kao primarnu stanicu društva, naglašava zastupnica. Zakonsko izjednačavanje homoseksualnih zajednica s brakovima značilo bi ne samo odobravati zastrašujuće ponašanje, riskirajući da ga se učini uzornim u suvremenom društvu, nego i zatamniti temeljne vrijednosti koje pripadaju zajedničkoj baštini čovjeka.

Prema tvrdnji jednog fizičara, kaže **Lucija Čikeš (HDZ)**, cijeli svemir je heteroseksualan, od najsitnijeg atoma do zvjezdanog sustava, od muhe do slona. Kada bi se privlačili jednaki, a odbijali suprotni, svijet bi prestao postojati.

Dr.sc. **Ivo Banac** je izjavio da su se on i kolega Lučin nadali da će ova rasprava ipak biti nešto dostojanstvenija. Ako već neki od nas moraju glasovati protiv ovog zakonskog prijedloga, molim vas učinite to bez dolijevanja strasti i nemojte govoriti o onome čega u zakonu nema, apelirao je na zastupnike. Primjerice, iz zakona je izričito isključen institut posvajanja, iako nije isključena mogućnost da partneri imaju vlastitu djecu iz prijašnjih raznospolnih zajednica, kao ni to da budu skrbnici. Nemojmo se baviti pseudobiblijskom egzegezom, pozivati se na prirodu ili prizivati tvorca, i širiti netrpeljivost prema ljudima koji nisu odabrali svoje sklonosti. To su naši građani, to su naša braća i sestre i vodite računa o tome da je riječ samo o manjini, doduše nepopularnoj, i ni o čemu drugome. Jednog dana neka varijanta ovog zakona bit će prihvaćena u ovom Saboru.

Tolerancija prema manjini trebala bi biti trend i brend u Hrvatskoj.

Nitko ovdje ne širi netrpeljivost, već samo pokušavamo sa svog stajališta raskrinkati svaki oblik ideologizacije i instrumentalizacije tolerancije, primijetio je **Kajo Bučan**.

Hrvatska se izborila protiv diskriminacije

Postojeći Zakon o istospolnim zajednicama sadrži suvremena rješenja, koja će u nekim zemljama članicama EU tek stupiti na snagu temeljem Rezolucije Europskog parlamenta, podsjeća **Ivana Sućec-Trakoštanec (HDZ)**. Naime, tim se dokumentom u Europi tek osuđuje bilo kakva diskriminacija na osnovi spolne orijentacije, a kod nas je ona zabranjena još 2003. godine. Dok su u nekim europskim zemljama gay parade zabranjene, po Hrvatskoj se godinama paradira gdje god i koliko god se hoće. Drugim riječima, Hrvatska se već odavno izborila za to da nema diskriminacije

prema osobama drugačije seksualne orijentacije. Zakon o istospolnim zajednicama je posve dobro i pravedno, regulirao prava istospolnih partnera, i kad je riječ o imovinskim odnosima i nasljeđivanju, uzdržavanju, ali i o zabrani diskriminacije i sankcijama za to. Poštujem napore predlagatelja, ali ne podržavam agresivnost kojom se želi nametnuti regulativa koju ima mali broj članica EU (nisam sigurna da Hrvatska baš treba prednjačiti u tome). Nadam se da će spomenuti zakon biti dovoljan sljedećih nekoliko godina, dok ne uđemo u EU, a onda ćemo se dalje prilagođavati.

Ništa ne može nadomjestiti sigurnost braka

Prema predloženim rješenjima istospolne zajednice bi se registrirale pred matičarom, nakon čega bi partneri ostvarivali sva prava u pogledu nasljeđivanja, zdravstvene zaštite, mirovinskog osiguranja, socijalne skrbi, itd., kao i heteroseksualni bračni parovi, konstatira **Velimir Pleša (HDZ)**. Činjenice da niti jedna ideologija ne može iz ljudskog duha izbrisati sigurnost braka, koji postoji samo između dviju osoba različitog spola, svjesni su i sami predlagatelji. Naime, u svom prijedlogu su ga jednostavno pokušali sakriti iza imena registrirano partnerstvo. Homoseksualne veze i eventualni brakovi su protunravni, a naročito opasno bi bilo da im se omogući usvajanje ili posvajanje djece.

Odnos prema homoseksualnosti mijenjao se kroz povijest, ovisno o vremenu i kulturi (jedni su na to gledali kao na normalno ponašanje, a drugi su tretirali bolešću). Za mene osobe s homoseksualnim sklonostima ne moraju osobno biti odgovorne za svoje stanje i ja ih ne osuđujem, jer politika kojoj pripadam ih ne smatra manje vrijednima. Međutim, s pravnog stanovišta nema potrebe za posebnim zakonskim reguliranjem ove materije, jer to svakako nije vitalni javni interes, budući da te osobe svoja prava mogu štiti i na temelju općeg zakonodavstva. Kao katolički parlamentarac i član stranke koja svoju politiku bazira na temeljima kršćanske demokracije

i civilizacije, imam i moralnu dužnost javno izraziti svoje neslaganje s predloženim zakonom, zaključio je **Pleša**.

Zakon vjerojatno neće proći ako je većina zastupnika protiv, ali dozvolite da možemo o tome govoriti i bez ideoloških i političkih diskvalifikacija, apelirao je **Marin Jurjević (SDP)**.

Homoseksualne osobe nikoga ne ugrožavaju

Biserka Perman (SDP) pozdravlja inicijativu predlagatelja i slaže se s tim da ovaj zakon ide u drugo čitanje. Kako reče, to je temeljni korak prema uvođenju ravnopravnije legislative za seksualne manjine u Hrvatskoj, odnosno korak naprijed prema stvarnoj jednakosti svih njezinih građana koju jamči Ustav. Osobe orijentirane vlastitom spolu nikoga ne ugrožavaju i ne moraju trpjeti bilo kakve društvene posljedice zbog svog spolnog opredjeljenja. Vjerojatno smetaju samo onima koji su imali želje i snove drugačije od konvencionalnih društvenih klišeja, ali nisu imali hrabrosti da ih ostvare.

Opće dobro nalaže da zakoni priznaju, podupiru i štite bračnu zajednicu muškarca i žene kao temelj obitelji, kao primarnu stanicu društva.

S obzirom na to da se Hrvatska kandidira za članstvo u EU sramotno je negativno mišljenje Vlade o ovom zakonskom prijedlogu (to više što je Europski parlament u siječnju donio Rezoluciju o homofobiji u EU). Ovaj zakon nije predložen samo zato da bi uredio pravo stupanja u istospolnu zajednicu, nego i radi toga da regulira prava koja proizlaze iz te vrste obiteljske zajednice, koja praktično uopće ne postoje (samo su deklarativne naravi). Naime, istospolna zajednica je u pravnom smislu jednako neformalna kao i izvanbračna. Međutim, partneri u izvanbračnoj zajednici imaju gotovo polovinu prava koja

ostvaruju bračni partneri, dok istospolni imaju samo pravo na uzdržavanje i uređenje imovinsko-pravnih odnosa koji se ne odnose na nasljeđivanje. Doduše, postoji mogućnost nasljeđivanja putem oporuke, ali uz plaćanje poreza. Što je s pravom na nasljeđivanje stana ili kuće u kojoj su partneri zajedno živjeli, ostvarivanje prava na zdravstveno osiguranje ili obiteljsku mirovinu, itd.? Mišljenja kako registriranim partnerima ne bi trebalo dopustiti da se bave udomiteljstvom, jer bi odgoj djece u takvim zajednicama utjecao i na njihovu spolnu orijentaciju, smatra ponižavajućim (time se implicira da je istospolna orijentacija nešto loše, čega bi se trebalo sramiti, iako se na to ne može utjecati). Interes djeteta je da bude voljeno i da ima dom, a to mu jednako mogu pružiti istospolno orijentirane osobe kao i heteroseksualci.

Strah od drugačijeg

Iako ni u EU još nije zauzet jedinstven stav o legalizaciji braka istospolnih zajednica, ipak dolazi do evolucije razmišljanja o tome, kako u političkim krugovima, tako i u društvu općenito, napominje **Željko Kurtov (HNS)**. Uostalom, do 70-ih godina homoseksualnost, prvenstveno ona muška, bila je krivično gonjena, dok se danas smatra jednim od temeljnih ljudskih prava. Kad god se raspravlja o ovakvim zakonima ide se od kategorizacije kako je to nemoralno, protuprirodno, itd. To nisu nikakvi argumenti, nego isključivo produkt neznanja i straha od nečeg drukčijeg, tvrdi zastupnik.

Smatra da po analogiji s izvanbračnim heteroseksualnim zajednicama, koje žele legislativno priznanje radi zaštite određenih prava, prvenstveno ekonomskih, to treba dopustiti i istospolnim zajednicama. Uostalom, ne moramo prihvatiti prijedlog zakona u cjelini, ali možemo o njemu razgovarati na civilizirani način i propustiti ga u drugo čitanje.

Na kraju je izrazio mišljenje da u svakoj zajednici, pa tako i u Hrvatskoj, ima oko 8 do 10 posto ljudi s homoseksualnim sklonostima (druga je stvar što

mnogi nemaju hrabrosti konzumirati svoju homoseksualnost). Upravo oni koji nisu sigurni u svoju spolnu orijentaciju ili svoj ego, najviše se protive ovom zakonu, zaključio je.

Voditi računa o pravima djece

Njegovo izlaganje potaklo je više zastupnika na replike. **Marijan Mlinarić** mu je spočitnuo da ne razlikuje instituciju braka i obitelj od istospolne zajednice, budući da za obje traži ista prava. Ne slažemo se s tim da je nečije pravo da stupi u istospolnu zajednicu jače od prava djeteta koje bi trebalo odrastati u heteroseksualnoj zajednici, odnosno u obitelji (dokazano je da je to najbolje za njegov psihofiziološki razvoj). Zbog toga, a ne zbog straha ili homofobije ne možemo prihvatiti ovaj Zakon.

Dok se u Europi tek osuđuje bilo kakva diskriminacija na osnovi spolne orijentacije, kod nas je ona zabranjena još Zakonom iz 2003. godine.

Ako vi mislite da je homoseksualnost bolest i da se može liječiti, onda mi ovdje na političkoj razini nemamo o tome što raspravljati, uzvratilo mu je **Kurtov**. Niti jedan homoseksualac nije to postao vlastitim odabirom, nego zato što je takav rođen. Oni trebaju imati sva prava u ovoj državi, i u svakoj drugoj, kao i svi drugi građani.

Replicirajući mu, mr.sc. **Ivan Bagačić** je ponovio stajalište svojih stranačkih kolega, da su prava istospolnih partnera regulirana postojećom zakonskom regulativom. Poznato je, kaže, da u Hrvatskoj obitelji godinama čekaju na usvajanje djeteta, a ista je stvar i kad je u pitanju udomiteljstvo. Znači li to da bi prema ovom Zakonu homoseksualne zajednice imale prednost pri usvajanju i udomljenju djece, opet u znak tobožnje diskriminacije? - upitao je Kurtova. Ta djeca, očito, nemaju izbora, jer njih i nji-

hove roditelje nitko ne pita da li to žele i zbog toga sam protiv toga.

Ovdje se radi isključivo o tome postoji li politička volja da se građanima koji su u manjini priznaju prava (o tome odlučuje većina i po tome se ocjenjuje njena demokratičnost), napominje **Josip Leko**. Oni koji a priori odbacuju Prijedlog zakona uopće ne žele razgovarati o pravnoj zaštiti manjine.

Nema potrebe za posebnim zakonskim reguliranjem ove materije, jer to nije vitalni javni interes. (istospolni partneri mogu štiti svoja prava i na temelju općeg zakonodavstva).

Sigurno ste svjesni toga da ovaj vaš Prijedlog, kojim se želite dodvoriti ovom malom dijelu biračkog tijela, neće podržati nitko osim SDP-a i HNS-a, primijetila je **Božica Šolić**. Da ste pitanje istospolnih zajednica htjeli riješiti na ovakav način, to ste mogli učiniti prilikom donošenja istoimenog zakona.

Radi se o ljudskim pravima

Šime Lučin je konstatirao da je rasprava krenula u krivom smjeru. Naime, počelo se nekompetentno raspravljati o prirodi seksualnosti, iako su meritum stvari ljudska prava. Ako dokazujete svoje opredjeljenje prema afirmaciji ljudskih prava, ne možete selektirati koju manjinu ćete štiti a koju ne, poručio je protivnicima ovog zakona. Upozorio je, nadalje, da neke ocjene koje su se čule u raspravi na račun homoseksualaca, homofobične izjave i dr. nisu dobra poruka hrvatskoj javnosti (između toga i govora mržnje nije veliki korak). Osnovna je zamjerka sudionika u raspravi, da se ovim zakonom pokušava ugroziti svetost obitelji. Pritom se ide tako daleko da se ne priznaje mogućnost da obitelj može biti i jednoroditeljska, pa i bez djeteta, itd. Oni koji govore da su sadašnjim zakonskim rješenjima konzumirana sva prava koja se tretiraju u

ovom zakonu su zlonamjerni, ili ne čitaju zakone, tvrdi Lučin.

Na kraju je napomenuo da se s kolegom Bancem dogovorio da povuku dva sporna članka koja se odnose na djecu, kako bi njihov zakonski prijedlog dobio šansu da ide u drugo čitanje. Ne samo da trebate povući ta dva članka, nego cijeli zakon, jer njime omalovažavate Obiteljski zakon, bila je kategorična Karmela Caparin.

Gospodin **Lučin** je izrekao vrlo opasnu tezu, da svaku manjinu treba zaštititi, primijetio je **Pero Kovačević (HSP)**. Odnosi li se to i na silovatelje, plaćene ubojice, pedofile, bivše suradnike KOS-a i sl.?

Zakon na krivim premisama

Nije točno da je rasprava krenula u pogrešnom smjeru, nego je zakon postavljen na krivim premisama, konstatirao je **Marijan Mlinarić**. Da ste išli na noveliranje Zakona o istospolnim zajednicama, umjesto što ste prepisali Obiteljski zakon, vjerojatno ne bi bilo toliko otpora i rasprava bi zasigurno bila bolja, poručio je predlagateljima.

Marin Jurjević je apelirao na zastupnike da sačuvaju dignitet, budući da se u sabornici stvorila loša atmosfera, iako se raspravlja o ljudskoj slobodi. Naglasio je da se ovaj Zakon odnosi na skupinu građana koji su na određeni način ugroženi ponašanjem dijela naših sugrađana. Naime, nerijetko su izloženi nasilju, pogrđnim nazivima i ekskomunikaciji, zbog čega su satjerani u "društvenu ilegalu". Zamjerio je onim sudionicima u raspravi koji su na vulgaran način ili s omalovažavanjem govorili o tom ljudima, te napomenuo da Hrvatska nije u svemu lošija od europskih zemalja koje su pojam demokracije. Spomenuvši imena niza poznatih književnika, kompozitora, slikara, državnika i dr. homoseksualne orijentacije, upitao je: Mislite li da su to bolesni ljudi ili spadaju u one kojima se ljudska civilizacija treba ponositi, a svrstava ih se u manjine kojima nećemo dati makar onoliko prava koliko ih imamo sami?

Ispravljaajući njegove navode, **Marijan Mlinarić** je spomenuo da je Robert Špicer, koji je još prije 30 godina homoseksualizam skinuo s američke liste bolesti, danas u potpunosti promijenio mišljenje. Naime, više od 64 posto ljudi koje je imao u tretmanu sklopilo je heteroseksualne brakove, što znači da postoji mogućnost konverzije.

Po mišljenju **Peje Trgovčevića (HSP)** ovdje se radi o čistom politikanstvu. Ako ne podržavam istospolno registrirano partnerstvo ne znači da sam zbog toga neciviliziran ili homofob, kaže zastupnik. Razumijem nastojanje predlagatelja da se reguliraju neka materijalna pitanja ljudi sklonih istospolnoj zajednici, ali smatram da je to donekle već uređeno postojećim zakonima. Ja gledam na ovaj zakonski prijedlog u prvom redu kao roditelj, i stajem u zaštitu kako svoje, tako i djece drugih roditelja.

Većina građana u Hrvatskoj deklariraju se kao katolici i tradicionalno su okrenuti obitelji, a istospolne zajednice ne mogu ispuniti tu ulogu.

Nema sumnje da je skupina ljudi o kojima je riječ ugrožena, a neupitno je i to da ni moja ni vaša djeca neće biti slobodna, dok svi ne budu slobodni, pa i po ovom kriteriju, napomenuo je mr.sc. **Marin Jurjević**.

Ovdje se ne radi o stavu prema homoseksualizmu, nego o stavu države i stavu prema državi, primijetila je dr.sc. **Vesna Pusić (HNS)**. Naime, država mora stvoriti uvjete u kojima postoji pravo na slobodu osobnog izbora. Dozvolimo li joj da na taj način ulazi u privatnu sferu, ona potencijalno postaje opasna. Uostalom, profesor kaznenog prava na Yaleu, dr. Damaška, još je 64. godine pisao o problemima homofobične države, a ne pojedinaca.

I Milanka Opačić je upozorila na popriličan stupanj netolerancije pojedinih sudionika u raspravi koji su o pravi-

ma manjinske skupine ljudi homoseksualne orijentacije govorili s etiketiranjem, uvredama i omalovažavanjem. Neprihvatljivo je - kaže - da takvim jezikom govore čak i neki članovi Kluba HDZ-a, koji su po struci liječnici. Posebno je bila pogođena izjavom zastupnika Mlinarića o umjetnoj oplodnji. Kako reče, medicinski potpomognutom oplodnjom, u ovoj zemlji koja ima problema s natalitetom, u zadnjih 20 godina rođeno je 15 tisuća djece.

Ne vidi nikakvog razloga da se onima koji svojim ponašanjem odstupaju od uobičajenog ne daju neka prava, pogotovo što to ne ugrožava prava ostalih građana. Izrazila je zadovoljstvo što su predlagatelji povukli dio zakonskih odredbi o posvajanju djece, jer smatra da bi to dodatno traumatiziralo takvu djecu i otežalo im život. **Marijan Mlinarić** je pojasnio da nije govorio o medicinski potpomognutoj oplodnji koja se opravdano primjenjuje kod bračnih parova kad žena ne može zanijeti.

Brak nije uvijek najsretnije rješenje

U ovoj državi ne postoje samo obitelji koje se sastoje od muža, žene, djece i kućnog ljubimca, nego i zdrave jednoroditeljske obitelji u kojima djeca imaju sigurnost i ljubav i odrast će u kvalitetne osobe, napominje **Ljubica Brdarić (SDP)**. Brak po svaku cijenu nije uvijek najsretnije rješenje za djecu (mnogi oženjeni ljudi imaju ljubavnice ili istospolne partnere, a među njima ima i zlostavljača). Čak i da je točna tvrdnja da se istospolne zajednice nastoje izjednačiti s brakom, njihov broj je tako mali, da ne vidim kako bi to moglo ugroziti instituciju braka heteroseksualnih osoba. Radi se samo o nastojanju da jedna mala skupina građana dobije sva ona prava koja mi želimo za sebe (iako su drugačiji, nisu ni bolji ni gori od nas i nemamo ih pravo kažnjavati).

Velika je razlika između jednorodnih obitelji i onih s dva istospolna partnera i djetetom, odgovorio je Marijan Mlinarić. Istospolne zajednice ne mogu ugroziti brak, ali zato mogu relativizirati tu

instituciju, koja je pod posebnom zaštitom države.

Zakonskim izmjenama proširiti prava

Za razliku od mnogih, ja ovu raspravu smatram vrlo snošljivom, jer još donekadno se na tu temu moglo čuti dosta homofobičnih izjava, konstatirao je dr.sc. **Slaven Letica (neovisni)**. Drago mi je da je na tom planu napravljen veliki iskorak, a posebice što se u ovom Visokom domu javljaju lobisti različitih društvenih pokreta. Kao što je osvještana homoseksualna, transeksualna, transrodna zajednica u Šimi Lučinu i Ivi Bancu pronašla svoje lobiste, bilo bi od nje korektno da s puno više odgovornosti predlaže zakonske prijedloge, kako se u Saboru ne bismo sukobljavali oko temeljnih vrednota. Po riječima zastupnika postoji puno zajednica koje uopće nisu osvijestile svoju manjinsku poziciju (npr. tzv. konkubine ili trajne ljubavnice nemaju zajamčena nikakva prava).

Kako reče, želio bi vjerovati u to da su gospoda Banac i Lučin prihvatili Prijedlog zakona o registriranom partnerstvu u dobroj vjeri ali, nažalost, radi se o nekoj vrsti provokacije, pa čak i podvale. To potvrđuje i činjenica da su, pažljivo odslušavši ovu raspravu, preinačili neke zakonske odredbe (učinili bi i više, kad bi znali da je efekt profitabilan za neke od vođa tih homoseksualnih zajednica).

U nastavku je spomenuo da su istospolni brakovi danas legalizirani u Nizozemskoj, Belgiji, Kanadi, Španjolskoj i u Velikoj Britaniji, a civilne zajednice različitog tipa, poput registriranog partnerstva, u Danskoj, Francuskoj, Islandu, Njemačkoj, Norveškoj i Švedskoj.

Naš zakon o istospolnim zajednicama iz 2003. predviđa pravo na uzdržavanje, na imovinu i nasljeđivanje, te na pomaganje partnera. Izmenom tog zakona (u nazivu je trebalo dodati "i druge suživotne zajednice") mogla su se dodati prava iz zdravstvenog i mirovinskog osiguranja, iz prekršajnog i kaznenog zakonodavstva (npr. pravo na odbijanje svjedočenja na sudu i sl.), te pravo na stjecanje državljanstva. Međutim, ne

može se prihvatiti pravo na usvajanje djece, na umjetnu oplodnju, djelomično udumljavanje djece i na crkvena vjenčanja, jer to nije prihvaćeno niti u jednoj europskoj zemlji.

Ne umanjuje se uloga braka

Zahvalivši zastupnicima na sudjelovanju u raspravi, **Šime Lučin** je ponovno naglasio da se ovim Zakonom ne podcjenjuje brak i njegova funkcija, već se predlaže da se dio prava koja se spominju u Obiteljskom zakonu prenese i na istospolne zajednice. Ako je to sporno, sva ta prava mogu se na drugačiji način definirati novelama Zakona o istospolnim zajednicama. Treća je mogućnost da se u dvadesetak osnovnih zakona ugradi jedan članak koji će spriječiti diskriminaciju prema skupini građana o kojoj je riječ. Možda ovakav tip zakona nije uvjet za ulazak u EU, ali zasigurno je uvjet razina ljudskih prava i dostojanstva čovjeka, naglašava zastupnik. S tim u svezi spomenuo je da 17 europskih zemalja ima u tom pogledu standard iznad Hrvatske, dok su ostale na približno istoj razini kao i mi (nedavno je i češki Parlament usvojio Zakon o istospolnom partnerstvu).

Ponudeni Zakon je temeljni korak ka ravnopravnoj legislativi za seksualne manjine u Hrvatskoj i korak naprijed prema stvarnoj jednakosti svih njenih građana koju jamči Ustav.

Pero Kovačević je najavio da Klub zastupnika HSP-a neće poduprijeti ovaj zakonski prijedlog. Čak, štoviše, smatraju da su njegovim upućivanjem u proceduru u ovom trenutku predlagatelji napravili medvjedu uslugu istospolnim zajednicama u Hrvatskoj. Po njihovoj ocjeni Hrvatska je donošenjem istoimenog zakona 2003. godine napravila potreban iskorak radi sprječavanja diskriminacije istospolnih zajednica, a veći broj pitanja sadržanih u predlož-

nom zakonu može se riješiti postojećim pravnim institutima.

Uz veliko poštovanje koje zaslužuje svako ljudsko biće, smatramo da bi legalizacija braka između osoba istog spola (bez obzira na to kako se on zvao) indirektno unijela nesigurnost prema tradicionalno potvrđenoj prirodnoj zajednici, braku i obitelji, na kojoj počiva svako društvo - rekao je predstavnik **Kluba zastupnika HSS-a, Ante Markov**. Naše protivljenje ovom pokušaju ozakonjenja imitata braka ne smije se tumačiti kao osuda osoba koje ne privlači suprotni spol. Naprotiv, protivimo se svakoj diskriminaciji osoba homoseksualne orijentacije, ali njihovi odnosi mogu se uređivati raznim pravnim instrumentima, bez vrijednosnog izjednačavanja s bračnom zajednicom žene i muškarca.

Netrpeljivost prema manjinama karakteristika je svih nedemokratskih retrogradnih sustava, konstatirao je **Nenad Stazić**. Primjerice, ideologija Trećeg Reicha je u svom monstroznom programu imala istrebljenje Židova i homoseksualaca. Po riječima zastupnika, i prvi hrvatski Predsjednik, Franjo Tuđman, čuvenom rečenicom: "Hvala Bogu, da mi žena nije ni Srpkinja ni Židovka", posve jasno je izrazio svoj stav prema dvjema manjinskim zajednicama u Hrvatskoj. Sudeći po onome što se čulo u ovoj raspravi, takva netrpeljivost prema jednoj manjinskoj grupaciji prisutna je i u ovoj Sabornici.

Nakon opomene predsjednika, da ne vrijeđa zastupnike koji se ne slažu s predloženim zakonom, Stazić je pojašnio da ovdje nije riječ o njihovoj pojedinačnom odnosu prema homoseksualnosti, nego isključivo o odnosu prema jednoj manjinskoj grupaciji, odnosno o nastojanju da se istospolnoj zajednici dade legitimitet. Naglasio je da to nikoga ne ugrožava, već samo homofobičan svjetonazor parlamentarne većine. Budući da za SDP nema dvojbe da većina i manjina moraju biti izjednačene u svojim pravima, njegovi stranački kolege podržavaju ovaj zakonski prijedlog.

Tuđman nije rekao ništa loše ni o Židovima ni o Srbima, već je spomenuta

izjava izvađena iz konteksta, opovrgao je njegove navode mr.sc. **Ivan Baga-rić** (to je osobno posvjedočio i jedan Tuđmanov prijatelj, Židov). **Zdenka Babić-Petričević** je također potvrdila da je predsjednik Tuđman nekoliko puta demantirao spomenutu izjavu.

Možda ovakav tip zakona nije uvjet za ulazak u EU, ali to je zasigurno razina ljudskih prava i dostojanstvo čovjeka.

U vrijeme dr. Tuđmana stvorena je hrvatska država i donesen Ustav u kojem, među ostalim, stoji da su čovjekova sloboda i osobnost nepovredivi, primijetila je **Marija Bajt (HDZ)**. Sukladno tome, hrvatskim zakonodavstvom u potpunosti su uređena prava čovjeka da stupi u brak, živi u heterogenoj izvanbračnoj zajednici ili u istospol-

noj zajednici. Slušajući raspravu u protekla dva dana bili smo svjedoci netolerancije, nedemokracije i širenja netrpeljivosti, dometnula je.

Replicirajući Staziću, mr.sc. **Kajo Bućan** je napomenuo da zastupnici HDZ-a smatraju ovaj Zakon neprihvatljivim na osnovi argumenata. To mišljenje dijele i neki oporbeni klubovi - HSP-a, HSS-a i IDS-a, te nezavisni zastupnici. I **Karmela Caparin** je zamjerila Staziću da je svojim izjavama uvrijedio prvog hrvatskog predsjednika i HDZ. Ovaj zakon ne ugrožava svjetonazor parlamentarne većine nego Obiteljski zakon, obitelj i onu maloljetnu djecu kojoj dajete pravo da stupaju u tzv. registrirano partnerstvo.

Damir Kajin je također bio uvrijeđen Stazićevim usporedbama protivnika ovog Zakona s rasistima. Kako reče, osobno je za manjine učinio više od mnogih u ovoj sabornici, bilo da je riječ o Srbima, Muslimanima, itd. U nastav-

ku je ponovio stajališta Kluba zastupnika IDS-a. Nakon toga je **Marijan Mlinarić** rezimirao stavove **Kluba zastupnika HDZ-a**.

Na kraju se javio za riječ dr.sc. **Ivo Banac**, napomenom da nisu točne tvrdnje da se kroz ovaj zakon želi progurati homoseksualni brak. Naglasio je da se predlagatelji zalažu za primjenu pravnog učinka braka na istospolne zajednice, a to se može postići jedino kroz kompenzacijski institut registriranog partnerstva. Bez obzira na to što vi mislili o ovom prijedlogu, on će u konačnici ipak pobijediti, jer je riječ o pravima koja se doista ne mogu relativizirati, zaključio je.

Ishod rasprave - većina nazočnih zastupnika (76) izjasnila se za odbijanje predloženog Zakona, zbog razloga navedenih u mišljenju Vlade i izvješćima radnih tijela. Protiv takvog zaključka glasovala su 22 zastupnika, dok su petorica bili suzdržani.

M.Ko.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O PRIJEVOZU U CESTOVNOM PROMETU

I nadalje glavni kriterij starost vozila

Hrvatski sabor odbio je prijedlog za izmjenu Zakona o prijevozu u cestovnom prometu što ga je podnio zastupnik **Željko Pecek (HSS)**. Povod za podnošenje zakonskog prijedloga su odredbe važećeg Zakona (članak 6) kojom se propisuje da se djelatnost cestovnog prijevoza putnika i tereta može obavljati vozilima mladim od 18 godina, a prijevoz učenika vozilima mladim od 10 godina. Predlagatelj drži da bi presudan uvjet za obavljanje prijevoza morala biti tehnička ispravnost vozila, a ne njegova sta-

rost pa predlaže brisanje stavaka 1. i 2. članka 6, koji propisuju spomenute uvjete za obavljanje cestovnog prijevoza.

O PRIJEDLOGU

U prikazu sadržaja zakonskog prijedloga poslužiti ćemo se uvodnim riječima predlagatelja. Zastupnik **Željko Pecek (HSS)**, najprije je negodovao što raspravi nije nazočan predstavnik Vlade, upitavši zbog čega Vladu ne zanima ova rasprava. Sam je i odgovorio: razlog

je, kaže, da loše rješenje koje se ne želi mijenjati, ne bi izašlo na vidjelo. Zakonska odredba propisuje da se prijevoz u cestovnom prometu ne može obavljati vozilima starijim od 18 godina, a za prijevoz učenika propisuje se da vozilo ne smije biti starije od 10 godina, bez obzira na to što je potpuno prometno ispravno. Za prilagodbu zakonskoj odredbi određen je rok od jedne godine, što je nerealno za vlasnike tridesetak tisuća vozila starijih od propisanoga.

Vlada je Uredbom produžila rok za još jednu godinu, ali time nisu riješe-

ni problemi jer vlasnik vozila starijeg od 18 godina ne može otvoriti obrt, a postojeći obrtnici sa svojim kamionima starijim od 18 godina ne mogu voziti u Hrvatskoj, a mogu u Sloveniji, Austriji, Njemačkoj i bilo kojoj drugoj državi, u svim državama Europske unije, jer tamo nije uvjet starost, već tehnička ispravnost vozila.

Pecek je na kraju iznio podatak da su računi oko 35 tisuća obrtnika u blokadi i da su njihova dugovanja oko 4 milijarde kuna, a nije udovoljeno njihovoj molbi da im se na duže vrijeme odgodi plaćanje poreza i doprinosa jer im duguje država. Optužio je Vladu da protežira velike u odnosu na male, a također i ulazak velikih firmi iz inozemstva na hrvatsko tržište.

MIŠLJENJE VLADE

Vlada Republike Hrvatske predložila je Saboru da ne prihvati Prijedlog zakona jer je ona, kako objašnjava, Uredbom o izmjeni Zakona o prijevozu u cestovnom prometu, temeljem Zakona o ovlasti Vlade RH da uredbama uređuje pojedina pitanja iz djelokruga Hrvatskoga sabora, "prolongirala navedeni rok za usklađivanje do prosinca 2006. godine".

RADNA TIJELA

S mišljenjem Vlade suglasio se **Odbor za zakonodavstvo**, ne podržavši Prijedlog zakona. Jednako je i stajalište **Odbora za pomorstvo, promet i veze**, koji je Prijedlog zakona razmotrio u svojstvu matičnog radnog tijela. Odbor drži da problem starih vozila u prometu valja rješavati i to ne samo prolongiranjem roka, već i stimuliranjem obnove voznog parka - poreznim olakšicama i drugim mjerama.

RASPRAVA

Nakon uvodnog izlaganja predlagatelja, nekoliko zastupnika javilo se radi ispravka netočnog navoda: **Josip Leko (SDP)** ustvrdio je da nije točan navod da je Vlada Uredbom produžila rok za pri-

lagodbu zakonskim uvjetima jer Zakon o ovlasti Vlade Republike Hrvatske da uredbama uređuje pojedina pitanja iz djelokruga Hrvatskoga sabora vrijedi jednu godinu, a ona je istekla u listopadu. **Miroslav Korenika (SDP)** reagirao je na tvrdnju da je Čazmatrans najveći autobusni prijevoznik u Hrvatskoj, a to je, ustvrdio je on, Autobusni promet Varaždin.

Emil Tomljanović (HDZ) osvrnuo se na tvrdnju da Vlada protežira velike u odnosu na male te ustvrdio da je to neargumentirano optuživanje i napadanje Vlade, a **Jozo Topić (HDZ)** je na tvrdnje u vezi s privatizacijom prometne jedinice Tvornice lakih metala u Šibeniku rekao da to nije pogodovanje velikima, nego se poštuje princip bolje ponude.

Za prilagodbu zakonskoj odredbi određen je rok od jedne godine, što je nerealno za vlasnike tridesetak tisuća vozila starijih od propisanoga.

Nakon što je **Alenka Košiša Čičin-Šain** iznijela stajališta Odbora za pomorstvo, promet i veze, govorili su predstavnici klubova zastupnika.

Opravdani strogi kriteriji

Živko Nenadić je, u ime **Kluba zastupnika HDZ-a**, najprije podsjetio da je Vlada Republike Hrvatske rok za prilagodbu zakonskim uvjetima produžila do kraja 2006. godine te dodao da taj Klub smatra da ne bi bilo dobro rješenje da samo tehnička ispravnost vozila bude kriterij sigurnosti, već da to treba biti i starost vozila. Kad je riječ o prijevozu školske djece također su opravdani stroži kriteriji. Reagirala je **Ljubica Lalić (HSS)** tvrdnjom da se na propisani način prijevoznici neće prilagoditi, nego će biti uništeni. Prilagodba bi značila da im se omogući da imaju nova vozila.

Dorotea Pešić-Bukovac, u ime **Kluba zastupnika IDS-a**, podržala je

Prijedlog zakona. Razlozi podržci su, kako je navela, što ni jedan europski zakon sudjelovanje vozila u prometu ne uvjetuje njegovom starošću, već tehničkom ispravnošću. Dodatno je iznijela problem vozača hitne medicinske pomoći, kojima se umjesto dosadašnjeg uvjeta srednje stručne spreme i profesionalne kategorije vozača, sada Pravilnikom propisuje da moraju imati "B" kategoriju. Drži da se time Pravilnik stavio iznad Zakona i da je to nedopustivo. Još jedanput je naglasila već rečeno u raspravi, da će temeljem važećeg Zakona, kad se počnu primjenjivati odredbe o starosti vozila, bez posla ostati vozači 28 tisuća kamiona i 1369 autobusa.

Zastupnica **Pešić-Bukovac** osvrnula se i na višekratno podnesene prijedloge za izmjenu Zakona o sigurnosti prometa na cestama u dijelu koji zabranjuje upravljanje motornim vozilom ako vozač u organizmu ima više od 0,0 promila alkohola. Unatoč upozorenju predsjedatelja da ta tema nije na dnevnom redu, ustvrdila je da Austrija, Francuska, Italija, Njemačka, Španjolska, Portugal, Belgija, Danska, Finska, Irska i Slovenija toleriraju vozačima 0,5 promila alkohola u organizmu, a Velika Britanija, Luksemburg i Švicarska 0,8 i da njihovi vozači voze kamione starije od 18 godina, ali tehnički ispravne, pa imaju najmanji postotak saobraćajnih nesreća, dok s druge strane, Češka, Estonija, Litva, Mađarska, Rumunjska, Slovačka i Ukrajina ne dopuštaju konzumaciju alkohola, a imaju veći broj nesreća.

Podržat će, unatoč djelomičnom neslaganju

Mr. sc. **Alenka Košiša Čičin-Šain (HNS)** govorila je i u ime **Kluba zastupnika HNS-a**. Za razliku od stajališta koje je iznijela u ime Odbora, Klub se "donekle slaže sa stavovima iznesenim u Prijedlogu zakona - da primarni kriterij ispravnosti vozila treba biti razina njegove tehničke ispravnosti, što je, uostalom, i praksa u zemljama Europske unije". Klub, međutim, smatra da se ne može tvrditi kako starost vozila uopće ne utječe na njegovu ispravnost. Sta-

rost vozila od 18, odnosno 10 godina, prilično je veliko opterećenje za prijevozno sredstvo; kvarovi su kod takvih vozila češći i ozbiljniji i oni su opasnost na cesti, da se i ne spominje nedostatak određenih filtera i drugih ekoloških elemenata koje imaju novija vozila.

Klub uvažava nastojanje države da se unaprijedi javno i opće dobro, no drži da bi drugim mjerama, poput oslobađanja poreza pri kupnji novog vozila, trebalo poticati obnavljanje hrvatskog voznog parka.

”Iako se možda u potpunosti ne slažemo s ovim Prijedlogom, ipak ćemo ga, kao Klub zastupnika Hrvatske narodne stranke, poduprijeti” - obećala je.

”Mladost” vozila ne jamči kvalitetu usluge

Govoreći u ime Kluba zastupnika HSS-a, Ljubica Lalić iznijela je već rečene razloge zbog kojih se taj Klub zalaže za prihvaćanje Prijedloga te dodala da bi njegovi članovi željeli vjerovati da odredba izmjena koje se predlaže ”nije našla svoje mjesto u Zakonu zalaganjem nekog ili nečijeg lobija”. Osvrnula se i na dodjelu koncesija za javni prijevoz, o kojoj ne odlučuju korisnici prijevoza i oni nisu zadovoljni ni dodjelom koncesije, ni cijenom ni kvalitetom usluge. Još jedanput je naglasila da se Klub zastupnika HSS-a zalaže za tehničku ispravnost vozila, bez obzira na njihovu starost. Podsjetila je i na problem djelatnika Coca-cola, koji su od svoje tvrtke dobili otkaz, uz privilegirani otkup kamiona na otplatu te obećanje da će obavljati prijevoz za svoju bivšu tvrtku i na taj način otplaćivati kamion. Ubrzo je prestala potreba za njihovim uslugama prijevoza, sada se Zakonom ti kamioni izbacuju iz prometa, a bivšem radniku Coca-cola ostao je stari kamion i neotplaćeni dug, za koji je jamstvo njegova kuća ili stan.

Zbog svega navedenog, Klub zastupnika HSS-a podržava Prijedlog zakona.

Tehnički pregledi i ispravnost vozila

I Klub zastupnika SDP-a podržat će Prijedlog zakona - izvijestio je, u njegovu ime, zastupnik Miroslav Korenika. Ustvrdio je da Vlada ”pod krinkom donošenja europskih zakona gura rješenja kojima se ustvari ne usklađuje i koja ne postoje kao norme u europskom zakonodavstvu i europskim direktivama”. Smatra ”žalosnom činjenicom” što predstavnik Vlade ne prisustvuje ovoj raspravi te tvrdi da Vlada ”podilazi nekim drugim interesima, a ne interesima hrvatskih prijevoznika i hrvatskih građana”. Osvrnulo se i na neka iznesena mišljenja o upitnoj tehničkoj ispravnosti starih vozila, te upitao kako onda takva vozila mogu proći na tehničkim pregledima i zašto nema izvanrednih tehničkih pregleda, na koje može uputiti policija kad kontrolira promet. Usput je napomenuo da tehnički pregledi moraju ostati javna ovlast kako ne bi, zbog konkurencije, padala njihova kvaliteta.

I Korenika se, u ime Kluba zastupnika SDP-a, zauzeo da se hrvatskim prijevoznicima, mjerama koje bi uključile Hrvatsku banku za obnovu i razvoj, ili na drugi način, dade potpora da obnove vozni park. To bi, kaže, bila potpora Vlade ”a ne kukavički nedolazak na ovu sjednicu radi obrazlaganja zastupnicima zašto su pogriješili i zašto nisu u stanju svoju pogrešku obrazložiti i povući ili ako već ne prihvaćaju zakon koji je dao kolega Pecek i Klub HSS-a, zašto nisu u stanju pripremiti svoj vlastiti zakon?”

Ovom izjavom Korenika je ”zaradio” opomenu zbog vrijeđanja Vlade, koju mu je udijelio potpredsjednik Luka Bebić.

Promjena mišljenja od Odbora do plenarne sjednice

U pojedinačnoj raspravi, zastupnik Jozo Topić (HDZ) izrazio je čuđe-

nje što neki zastupnici koji su članovi matičnog Odbora ne raspravljaju jednako na Odboru i na plenarnoj sjednici. On smatra ispravnim rješenje važećeg Zakona i namjeru da se prometna djelatnost modernizira, tim više što smo turistička zemlja i moramo skrbiti o zaštiti okoliša. Kako ćemo inače ograničiti ”da se po našim cestama kotrljaju stara vozila koja zagađuju okoliš, koja su opasnost u prometu?” Zakon vrijedi i za naše prijevoznike i za one iz drugih zemalja. Podržava sva nastojanja Vlade da se poduzetnici, oslobađanjem poreza i na druge načine, potiču na obnovu voznog parka.

Na repliku Ljubice Lalić (HSS) da nije rješenje da našima zabranimo, a drugima širom otvorimo vrata, Topić je podsjetio da je rok za primjenu ove odredbe produžen već dva puta, kako bi se poduzetnici, obrtnici, prijevoznici mogli prilagoditi uvjetima zakonske odredbe. Za repliku se javio i Josip Leko (SDP), ustvrdivši da nije sporna dobra namjera Vlade, ali je sporan način na koji se to nastoji realizirati. Ako je novi motor uvjet za ulazak u Europsku uniju, trebalo je naći mjeru da u stara vozila ugrade novi motor; ne bi im se smjelo odrezati ekonomsku granu na kojoj egzistiraju.

U završnom osvrtu predlagatelj Željko Pecek još jedanput je naglasio da bi primjena zakonske odredbe koja prijevozničku djelatnost ograničava starošću vozila prijevoznicima onemogućila rad te ponovio negodovanje što raspravi nije prisustvovao Vladin predstavnik.

Glasovanjem, većina zastupnika uvažila je Mišljenje Vlade te odbila Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o prijevozu u cestovnom prometu (72 glasa ”za” neprihvaćanje Prijedloga zakona; 31 protiv zaključka da se Prijedlog zakona prihvati te 1 suzdržan).

M.K.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PODRUČJIMA ŽUPANIJA, GRADOVA I OPĆINA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Postojeće rješenje racionalnije od predloženog

Zastupnici Hrvatskog sabora su većinom glasova prihvatili zaključak da se ne prihvaća Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o području županija, gradova i općina zbog razloga navedenih u mišljenju Vlade i izvješćima radnih tijela.

O PRIJEDLOGU

Podnositelj Prijedloga zakona o izmjeni i dopuni Zakona o području županija, gradova i općina je zastupnik **Dragutin Lesar**. Postojeći Zakon o područjima županija, gradova i općina i RH donesen je 1997. godine i njime su granični i imovinski sporovi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave stavljeni u nadležnosti Povjerenstva Vlade RH za granice jedinica lokalne samouprave i Komisije Vlade RH za rješavanje sporova o pravima općina, gradova i županija. Ustroj ovih dviju institucija te njihov način rada doveli su do gomilanja neriješenih predmeta, kao i tendencija decentralizacije i policentričnog razvitka Hrvatske što ukazuje na potrebu reorganizacije ovih tijela jer se bliži rok za donošenje prostornih planova jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje one jedinice koje su u sporu ne mogu donijeti zbog neutvrđenih granica. Također, nemogućnost raspolaganja imovinom i pravima, za koje se ne zna kojoj od jedinica u sporu pripadaju, otežava donošenje proračuna i

smanjuje njegov opseg. Zbog iznesenih argumenata nužno je pristupiti izmjenama i dopunama Zakona kako bi se sporovi rješavali bez odgoda i tako omogućilo nesmetano funkcioniranje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

MIŠLJENJE VLADE

Vlada Republike Hrvatske ne podržava Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o području županija, gradova i općina iz razloga jer je nakon uspostavljanja lokalne i područne (regionalne) samouprave, Komisija Vlade RH za rješavanje sporova o pravima općina, gradova i županija riješila uglavnom sve predmete o razdiobi imovine bivših općina. Vezanu uz rješavanje graničnih sporova, Povjerenstvo Vlade RH za granice jedinica lokalne samouprave zaprimilo je sveukupno 24 predmeta manje složenosti, osim spora koji se odnosi na Grad Solin i Općinu Klis u Splitsko-dalmatinskoj županiji, a čije je rješavanje u tijeku. S obzirom na navedenu Vlada Republike Hrvatske smatra da nije potrebno osnivati posebna tijela u svakoj pojedinoj županiji, jer bi se u tom slučaju osnivala tijela za županije u kojima uopće ne postoji spor, a isto tako i za županije u kojima postoji nekoliko pojedinačnih sporova ili tek po jedan spor.

RADNA TIJELA

Odbor za zakonodavstvo ne podupire donošenje ovog Zakona.

Odbor za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu ne predlaže donošenje ovog Prijedloga zakona.

Odbor za Ustav, Poslovník i politički sustav ne podupire donošenje ovog Prijedloga zakona.

RASPRAVA

Jedini u raspravi govorio je zastupnik **Velimir Pleša (HDZ)** u ime **Kluba zastupnika HDZ-a**. Izjavio je da Klub zastupnika HDZ-a neće podržati ovaj Prijedlog jer smatra da nije potrebno zbog sporadičnih predmeta razdiobe imovine bivših općina osnivati povjerenstva u svim županijama. Zastupnik je dodao da je ovakav prijedlog možda imao opravdanja u vremenu osnivanja općina 1993. ili pojavljivanjem većeg broja općina 1997/98. no da danas nadležne institucije mogu pokriti eventualne pojedinačne sporove među općinama.

Zastupnici Hrvatskog sabora su većinom glasova, sa 74 glasa "za", 5 "suzdržanih" i 21 "protiv", prihvatili zaključak da se ne prihvaća Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o području županija, gradova i općina zbog razloga navedenih u mišljenju Vlade i izvješćima radnih tijela.

A. F.

PRIJEDLOG ODLUKE O ODRŽAVANJU VOJNIH VJEŽBI PRIPADNIKA ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE I ORUŽANIH SNAGA DRUGIH DRŽAVA TIJEKOM 2006. GODINE

Zajedničko osposobljavanje postrojbi

Zastupnici Hrvatskog sabora su većinom glasova prihvatili Prijedlog odluke o održavanju vojnih vježbi pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske i Oružanih snaga drugih država tijekom 2006. godine.

O PRIJEDLOGU

Prijedlog je dodatno obrazložio ministar obrane **Berislav Rončević**. Naglasivši kako su bilateralne i multilateralne međunarodne vojne vježbe najkvalitetniji oblik obrambene suradnje i međusobnog povjerenja oružanih snaga u vojnoj suradnji, dodao je kako su one i sastavni dio obuke i osposobljavanja Oružanih snaga RH za sudjelovanje u međunarodnim vojnim operacijama. RH je već stekla znatno iskustvo u organizaciji i sudjelovanju u međunarodnim vojnim vježbama, a stečena znanja doprinose jačanju obrambenih sposobnosti Oružanih snaga i usklađivanju njihovog djelovanja u skladu sa NATO procedurama. Sudjelovanje u međunarodnim vojnim vježbama jedan je od načina da se RH legitimira kao odgovorna članica Međunarodne zajednice koja je spremna preuzeti svoj dio tereta globalne sigurnosti, a sudjelovanje u međunarodnim vojnim vježbama također je jedan od najvažnijih partnerskih ciljeva RH u sklopu provedbe plana za članstvo u NATO-u, zaključio je.

RADNA TIJELA

Odbor za Ustav, Poslovník i politički sustav podupire donošenje ovog Prijedloga.

Odbor za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost predlaže donošenje ovog Prijedloga odluke.

RASPRAVA

Tri vježbe na području Republike Hrvatske

Prvi u raspravi, u ime **Kluba zastupnika HDZ-a**, govorio je zastupnik **Krešimir Čosić (HDZ)**. Rekavši kako je sudjelovanje u bilateralnim i multilateralnim vojnim vježbama od osobitog značaja za RH glede njenog uključivanja u euroatlantske integracije i stjecanja novih znanja, istaknuo je da su zajedničke vježbe najkvalitetniji oblici osposobljavanja postrojbi. Govoreći o predviđenim vježbama zaključio je da je najosjetljiviji problem odabir prikladnog termina i lokacije uzimajući u obzir da je Hrvatska turistička zemlja. Zastupnik se posebno osvrnuo na tri vježbe predviđene na teritoriju RH, bilateralnu vojnu vježbu "Adriatic Sword 06" s pripadnicima Oružanih snaga SAD, koja će se održati na aerodromu Zadar, vježbu "Guardex 06", u okviru suradnje s državom partnerom iz SAD-e, Minnesotom, koja će se održati na vježbalištu Eugen Kvaternik u Slunju, te multilateralna vježba "Croatia CSAR 06" koja će se odvijati u suradnji s oružanim snagama Albanije i Makedonije u blizini Osijeka, na poligonu Gašinci. Vježbe koje će se odvijati u 2006. godini izvan teritorija RH, također su zanimljive i vrlo različite po svojim namjenama i ciljevima, od međunarodnih vatrogasnih vojnih vježbi do bilateralnih i multilateralnih vjež-

bi koje ukazuju na NATO-ovo stajalište o potrebi kooperativne suradnje na podizanju sigurnosti na ovom području. Zastupnik je zaključio izlaganje iskazujući potporu Kluba zastupnika HDZ-a iznesenom Prijedlogu.

Dobar i potreban model suradnje

U ime **Kluba zastupnika HNS-a** govorio je zastupnik **Željko Kurtov (HNS)**. Podržavši Prijedlog odluke, naglasio je kako je ovakav tip suradnje dobar i potreban posebno jer je jugo-istočna Europa dio šireg jadransko-mediteranskog obrambenog kruga koji je sastavni dio NATO-ovih akcija. S obzirom na to da je ulazak u NATO jedan od strateških ciljeva RH sve vojne vježbe pridonose ispunjenju tog cilja kao i modernizaciji hrvatske vojske, te još većoj profesionalizaciji. Ovakvim djelovanjem naša se zemlja svrstava među odgovorne članice Međunarodne zajednice koje su spremne preuzeti svoj dio tereta globalne sigurnosti, zaključio je. Dodao je, kako je ipak nužno osigurati odgovarajuće termine održavanja vježbi koje ne bi kolidirale s turističkom sezonom, kao i osiguravanje vlastitih resursa i određivanje pravila za vježbe koje se provode na teritoriju RH. Naravno, nužna je i garancija sigurnosti stanovništva koje živi u blizini poligona za obuku. Također, zaključio je, u vježbama koje se izvode izvan teritorija RH najvažnija stvar je garantiranje sigurnosti pripadnika hrvatskih oružanih snaga, jer su njihovi životi važniji od bilo koje vježbe ili vrste naoružanja koja se isprobava.

Slijedeći u raspravi govorio je zastupnik **Ante Markov (HSS)** u ime **Kluba zastupnika HSS-a**. Najavio je da će njegov Klub podržati ovaj prijedlog zbog stajališta da su ovakve akcije najkvalitetniji i najbolji način obučavanja i ocjene stanja Oružanih snaga RH. Dodao je da Hrvatska također mora voditi računa da opseg i karakter vojnih vježbi na našem teritoriju treba odražavati određene interese koje RH u ovom trenutku pokušava ostvariti, a to su osnaživanje uloge civilne komponente, pomorske snage i gospodarskih interesa. Također bi trebalo obratiti pozornost na kolidiranje s turističkom sezonom ili obnašanjem normalnih životnih aktivnosti, pokušati koncipirati ovaj tip vojne obuke tako da prostori na kojima su se vježbe održavale ostanu očuvani, te da ostanu afirmativno ozračje u okviru lokalnog stanovništva koje bi nakon vježbi imalo bolju infrastrukturu, prometnice i odnos naspram vojske, a time i budućem članstvu u euroatlantskim integracijama.

Vraćanje obale turizmu i gospodarstvu

U ime **Kluba zastupnika IDS-a** govorio je zastupnik **Damir Kajin (IDS)**. Primijetivši da prvi put nema niti jedne vježbe planirane na pulskom području komentirao je pozitivnost vraćanja obale turizmu i gospodarstvu. Kratko spomenuvši trinaest vojnih vježbi koje su predviđene za slijedeću godinu, na teritoriju RH i u drugim državama, naglasio je da su one pokazatelj dobrih odnosa sa susjedskim državama i članicama NATO-saveza. Zaključio je izlaganje podržavši sudjelovanje Oružanih snaga RH u ovakvim akcijama i u akcijama UN-a.

U pojedinačnoj raspravi jedini je govorio zastupnik **Tomislav Čuljak (HDZ)**. Kako zbog moguće terorističke opasnosti niti jedna zemlja nije dovoljno jaka da se takvim opasnostima samostalno suprotstavi opasnosti zemlje se ujedinjavaju u ekonomske i vojne saveze. Udruživanje resursa, zajednički rad, podjela mogućno-

sti i kapaciteta nužna je za današnje oblike održanja sigurnosti i stabilnosti kako u Europi tako i u svijetu. Upravo zbog tih razloga nužno je sudjelovanje u ovakvim akcijama koje jačaju povezanost i suradnju među državama, te omogućavaju hrvatskoj da provjeri i poboljša svoju sposobnost zajedničkog djelovanja, taktičnu i tehničku prilagodljivost i mogućnost punog implementiranja NATO standarda. Hrvatska Vojna policija, sudjelujući u brojnim misijama i vježbama, dokazala je svoju kvalitetu i sposobnost obavljanja najzahtjevnijih zadaća NATO misija. Zaključio je da se i novim ustrojem hrvatske oružane snage trebaju zadržati na vodećem mjestu vrijednosti.

Zastupnici Hrvatskog sabora su većinom glasova, sa 103 glasa "za" i 1 "suzdržanim", prihvatili Prijedlog odluke o održavanju vojnih vježbi pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske i Oružanih snaga drugih država tijekom 2006. godine.

A. F.

PRIJEDLOG ZAKLJUČKA O PROVEDBI NACIONALNOG PROGRAMA DJELOVANJA ZA MLADE

Zastupnici Hrvatskog sabora su većinom glasova donijeli zaključak da se ne prihvaća Prijedlog zaključka o provedbi Nacionalnog programa djelovanja za mlade sukladno mišljenju Vlade i prijedlogu Odbora.

Zastupnici Hrvatskog sabora su većinom glasova, sukladno prijedlogu Odbora za obitelj, mladež i šport prihvatili Prijedlog zaključka kojim se zadužuje Vlada RH da Hrvatskome saboru radi informiranja dostavi pripremljeni Prijedlog operativnog plana koji sadrži 40 prioriternih mjera, te Izvješće o dosadašnjem tijeku realizacije Nacionalnog programa djelovanja za mlade.

Predlagatelj Prijedloga zaključka o provedbi Nacionalnog programa djelovanja za mlade je **Klub zastupnika HNS-a, PGS-a**, u obrazloženju

Zaključka, kojim se Vlada obvezuje u roku od 60 dana dostaviti Hrvatskom saboru izvješće o dosadašnjoj realizaciji NPDM s izvješćem o utrošenim proračunskim sredstvima, te Operativni plan realizacije i projekciju troškova, navodi se kritika predstavnika udruga mladih i za mlade upućena Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti zbog zastoja u provedbi NPDM-a. Kako Vlada do danas nije donijela Operativni plan za realizaciju NPDM-a, zaključak Hrvatskog sabora od 2. listopada 2002. je obvezuje da NDPM usvoji i pristupi njegovoj implementaciji, Klub zastupnika HNS-a, PGS-a predlaže donošenje navedenih zaključaka.

Vlada Republike Hrvatske ne podržava Prijedlog zaključka o provedbi Nacionalnog programa djelovanja za mlade iz razloga jer je na Konferenciji "Mladi

i društvo u tranziciji" u organizaciji Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti određeno četrdesetak prioriternih mjera iz Nacionalnog programa djelovanja za mlade, te je određena njihova realizacija za razdoblje 2006. do 2007. godine.

Odbor za obitelj, mladež i šport ne podupire prihvaćanje ovog Prijedloga zaključka.

Jedini u raspravi govorio je u ime **Kluba zastupnika HNS-a**, zastupnik **Nikola Vuljanić (HNS)**. Naglasivši važnost mladih u društvu i njihovih problema kritizirao je Vladu zbog odbijanja dostavljanja traženih dokumenata i informacija. Osim smanjivanja proračunskih sredstava za borbu protiv droge i suzbijanje nasilja u školama, zastupnik se osvrnuo na nedavni prijedlog zastupnika Zlatka Kramarića o davanju pore-

zne olakšice za troškove školovanja koji je također odbijen. Ovakvim stavom, zaključio je, Vlada pokazuje nebrigu za potrebe i perspektivu ovog dijela populacije.

Zastupnici Hrvatskog sabora su većinom glasova, sa 72 glasa "za", 3 "suzdržana" i 25 "protiv", donijeli zaključak da se ne prihvaća Prijed-

log zaključka o provedbi Nacionalnog programa djelovanja za mlade sukladno mišljenju Vlade i prijedlogu Odbora.

Zastupnici Hrvatskog sabora su većinom glasova, sa 88 glasova "za", 3 "suzdržana" i 4 "protiv", sukladno prijedlogu Odbora za obitelj, mladež i šport, prihvatili Pri-

jedlog zaključka kojim se zadužuje Vlada RH da Hrvatskome saboru radi informiranja dostavi pripremljeni Prijedlog operativnog plana koji sadrži 40 prioriternih mjera, te Izvješće o dosadašnjem tijeku realizacije Nacionalnog programa djelovanja za mlade.

A. F.

PRIJEDLOG O ISKAZIVANJU NEPOVJERENJA POTPREDSJEDNIKU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE DAMIRU POLANČECU

Odbijen Prijedlog

Nakon rasprave Hrvatski je sabor odbio ovaj Prijedlog što ga je podnio Klub zastupnika SDP-a.

O PRIJEDLOGU

Podnositelji Prijedloga smatraju da je potrebno otvoriti raspravu o povjerenju i odgovornosti potpredsjednika Vlade RH Damira Polančeca te mu iskazati nepovjerenje i predlažu Saboru da ga razriješi dužnosti člana i potpredsjednika Vlade. G. Polančec kao potpredsjednik Vlade i predsjednik Upravnog odbora Fonda za privatizaciju vodio je proces nagodbe s privatizacijskim investicijskim fondovima (Dom holding i SN Holding) a na štetu Fonda za privatizaciju te ugleda Vlade RH a i javno obmanjivao građane. Umjesto da predmet nagodbe bude niži iznos od 554,543.444 000 kuna koliko su obveze po pravorijecima arbitraže, gosp. Polančec za nagodbu predlaže 1,238 milijardi kuna čime direktno nanosi štetu Vladi RH, HFP-u, proračunu RH i trgovačkom društvu Liburnija rivijera hoteli, stoji, među ostalim podacima u obrazloženju ovog Prijedloga.

Pregovarajući o nagodbi potpredsjednik Vlade RH gosp. Polančec nije vodio računa o nalazima Državne revizije, o dokumentaciji dostupnoj Fondu za privatizaciju, o stanju spisa po izvje-

šćima Državnog odvjetništva, o upozorenjima Državnog odvjetništva te donesenim arbitražnim pravorijecima već je navedenim nagodbama pogodio Dom Holdingu i SN Holdingu (Liburnija hoteli) a na štetu HFP te ugleda Vlade RH a i javno obmanjivao građane.

Uz činjenicu da je gosp. Polančec nesavjesno i nezakonito obavljao svoj rad i nanio štetu RH postavlja se pitanje motiva takvog rada, ili je krajnje nesavjesno na štetu interesa RH ili je svjesno i namjerno, a ako je potonje podnositelji izražavaju sumnju u koruptivne motive djelovanja potpredsjednika Vlade.

Predlaže se da se svi podaci kojima raspolaze Hrvatski sabor i Vlada RH, koji su vezani uz ove pregovore i zaključenje nagodbe prosljede USKOK-u.

OČITOVANJE VLADE

Vlada RH smatra ovaj Prijedlog neutemeljenim, za što navodi razloge u devet točaka uz iznošenje više brojčanih podataka i, pravorijeka, rješenja Vlade RH, suglasnosti Vlade RH HFP za stupanje u pregovore sa svim bivšim PIF-ovima, o DOM Holdingu i SN Holdingu, te među ostalim, o očitovanju Državnog odvjetništva i nagodbama. Iz navedenog proizlazi da su propusti za koje predlagatelj tvrde da su osnova izglasavanja

nepovjerenja potpredsjedniku Vlade RH Polančecu, odnosno njegovo neuvažavanje nalaza Državnog ureda za reviziju i izostanak konzultacija s Državnim odvjetništvom RH potpuno neutemeljeni.

Zbog toga Vlada RH predlaže Hrvatskom saboru da odbije Prijedlog za iskazivanje nepovjerenja potpredsjedniku Vlade RH Damiru Polančecu.

RASPRAVA

Korupcija u pravosuđu

Na sjednici Hrvatskog sabora u ime predlagatelja govorio je **Slavko Linić (SDP)** te iznio podatke iz Prijedloga. Ujedno se osvrnuo na očitovanje Vlade RH o ovom Prijedlogu rekavši da je ono u najmanju ruku tragično. Evidentni su problem pravosuđe i korupcija u pravosuđu, ogromno nezadovoljstvo građana Hrvatske, zastupnika u Saboru s pravosuđem, međunarodne zajednice, i umjesto da Vlada pokuša vrlo jasno naznačiti problem (po istom pravnom poslu imamo različite presude), Vlada smatra da je po istim poslovima moguće donositi različite pravorijeke. Vlada se ne poziva na rješenja, odluke Državnog odvjetništva i znači li to da se time skri-

vaju korupcijske aktivnosti gosp. Polančeca. Sve u svemu, u očitovanju Vlade RH imamo niz elemenata u kojima se nadležna tijela, Državno odvjetništvo i Državna revizija, koji su ukazivali na propuste i na nezakonitosti, jednostavno ne smatraju relevantnim, rekao je, među ostalim.

U ispravku netočnog navoda **Franu Matušić (HDZ)** je rekao da se radi o klasičnoj zamjeni teza jer da je šteta nastala onog trenutka kad je Slavko Linić, koji je bio na čelu Upravnog odbora HFP, inzistirao na prekidi izvršavanja obveza Fonda prema PIF-ovima i time je nanio i prouzročio ovu štetu. Slične ispravke dali su i **Josip Đakić (HDZ)**, **Željko Nenadić (HDZ)**, **Jure Bitunjac (HDZ)** i **Luka Bebić (HDZ)**.

Inicijativa neutemeljena

Potpredsjednik Vlade **Damir Polančec** pozvao se na očitovanje Vlade RH i uz obrazloženje odbacio sve izneseno iz ove inicijative kao neutemeljeno. Naglasio je da je odluka Vlade RH o davanju suglasnosti Fondu za stupanje u pregovore sa svim bivšim PIF-ovima bila prije njegovog imenovanja za predsjednika Upravnog odbora te da stoga nije mogao sudjelovati u dogovaranjima o kojima predlagatelji govore, objasnio transakciju spomenutih dionica Liburnije hotela itd. te zaključio da su potpuno neosnovane tvrdnje predlagatelja o propustima u tome. Ukazao je, držeći se očitovanja Vlade, i zašto se Fond našao u situaciji da mora izvršavati pravorijেকে milijunske vrijednosti, opovrgnuo, uz iznošenje podataka i brojnih dopisa navod da je on ignorirao nalaz Državne revizije pri donošenju odluka.

Za ovaj predloženi postupak nema nikakvih argumenata i dio je političke borbe, zaključio je uz izražavanje spremnosti za iznošenje dodatnih pojašnjenja.

Damir Kajin (IDS) javio se u ime **Kluba zastupnika IDS-a** te iznio da ga u vezi s ovim zahtjevom najviše zanima daljnja sudbina Liburnije, onog sektora koji kontrolira država.

Zanima ga i što je s tzv. ESOP programom i koja je sudbina radnika, bivših zaposlenika koji su bili vezani uz Liburniju, rekao je te iznio kronologiju prodaje objekata tog hotelskog poduzeća te podatke o pripadajućim dugovima ne zaobilazeći ni kuponsku privatizaciju. IDS se priključuje ovom zahtjevu ne zbog toga što misli da će nečija smjena nešto donijeti već što ne smije pasti zaborav na Liburniju jer je ona možebitna paradigma privatizacije i državnih tvrtki na Jadranu, "Jadrana", "Imperijala", "Živogošća" itd. već i zato da se ne izigra ESOP i Grad Opatiju u njihovom potraživanju 25 posto plus jedne dionice te, među ostalim, da se progovori o kuponskoj privatizaciji majci svih pretvorbenih pljački, svih raslojavanja u Hrvatskoj.

G. Polančec kao potpredsjednik Vlade i predsjednik Upravnog odbora Fonda za privatizaciju, vodio je proces nagodbe s privatizacijskim investicijskim fondovima (Dom holding i SN Holding) a na štetu Fonda za privatizaciju te ugleda Vlade RH a i javno obmanjivao građane.

Slavko Linić (SDP) javio se u ime predlagatelja i rekao da je bit izlaganja potpredsjednika Vlade (može se iščitati i iz dogovora Vlade) optužba svih onih iz bivšeg saziva Vlade RH jer nisu donijeli i zaključili nagodbu i sve zlo je u tome "zašto se niste nagodili". Pravo je Vlade da vodi politiku i odgovorni ljudi koalicijske Vlade koji su sjedili u Upravnom odboru Fonda rekli su da je nalaz Državne revizije ono što rukovodi u daljnjem ponašanju. Poseban nalaz bio je o kuponskoj privatizaciji i u tom debelom dosjeu stoji ogromna šteta nanosena Fondu za privatizaciju, naveo je podsjećajući na taj nalaz.

Sve smo poduzeli da se sporovi pozitivno ostvare i za Fond i za hrvatsku državu i u razdoblju koalicijske Vlade

tri su spora dobivena, jedan izgubljen (a po istom predmetu pravosuđe je različito postupalo). Nakon koalicijske Vlade predsjednik Fonda postaje gosp. Ostović koji je bio pomoćnik ministra u Ministarstvu za privatizaciju, on je radio na kuponskoj privatizaciji, on je oštetio PIF-ove, dijeli im vrijednosti dionica koje su imale negativno poslovanje i probleme i nanio im najviše zla. Znači osoba koja je radila na tome da se dogode pljačke u privatizaciji nigdje se ne spominje a ona kasnije pregovara o nagodbi.

Ne govori se ni o osobama koje su potpisivale, bez odluka nadležnih tijela, obavljale zamjenu dionica i umanjivale imovinu Fonda i sada smo krivi što s njima nismo pregovarali, a nismo mogli ništa drugo nego reći nećemo isplaćivati, vidimo se na sudu, no pregovori ne uspijevaju ni od 2004. pa tko radi protiv interesa RH, a u korist upravo tih ljudi, naveo je, među ostalim, što je izazvalo više ispravaka netočnih navoda zastupnika HDZ-a.

Ključna afera u privatizaciji

Dr.sc. **Tonči Tadić (HSP)** javio se u ime **Kluba zastupnika HSP-a** rekavši najprije da je šteta što ova rasprava neće biti u cijelosti u izravnom prijenosu HTV-a jer je riječ o jednoj od ključnih afera (skandala) u hrvatskoj privatizaciji. Privatizacija Liburnije ovakvom nagodbom je zapravo Sunčani Hvar na kvadrat i zato je potrebno posvetiti pozornost svim momentima koji su doveli do postojećeg stanja.

A to počinje formiranjem PIF-ova odnosno privatizacijsko-investicijskih fondova prema Zakonu o PIF-ovima iz 1997. i ratnim stradalnicima su se besplatno trebali podijeliti kuponi (vaučeri) kojima bi oni pokupovali dionice hrvatskih firmi i u ime toga su se formirala društva za upravljanje PIF-ovima. Temeljno je pitanje zašto država umjesto toga nije okupila dio takvih dionica u posebni državni fond nego je vjerovala da će privatni fondovi, kojima je na raspolaganju dat portfelj nominalno vrijedan 1,7 milijardi eura, bolje vodi-

ti računa o ratnim stradalnicima nego sama hrvatska država. A taj cijeli portfelj nije bio prezentiran javnosti, u kupon-sku privatizaciju nisu bile uključene sve firme koje su trebale biti a dražbovane su i stvarno prenesene dionice koje se ne podudaraju, pa zašto to već onda nije zaustavljeno. Nakon toga dolaze veće gluposti, tzv. zamjena dionica, naveo je, među ostalim, te kao vrhunsku ludost naveo da sada PIF-ovi tvrde da im je netko nešto dužan.

Zastupnik je zatim naveo očite nezakonitosti u tim postupcima rekavši da je problem što je sve to osmislila, provodila i tolerirala HDZ-ova Vlada do 2000. godine a da je Račanovoj Vladi sve to bilo poznato i ne čini ništa nego se upušta u arbitraže (čiji je pravorijek konačan), a ne da se ide s predmetima na Trgovački sud a i ostaje enimigma zašto se o istim sporovima i slučajevima prosuđivalo različito. Posebno nas interesira zašto se išlo na nagodbu sa PIF-ovima prije zaključivanja sudskih sporova na Trgovačkom sudu i zašto je trebalo žuriti. Zanima nas još niz informacija, i u prvom redu želimo (Prijedlog zaključaka Kluba) da Vlada RH izvijesti Hrvatski sabor o tijeku sudskih procesa na Trgovačkom sudu u Zagrebu radi poništenja pravorijeka u svezi arbitražnih postupaka, što je Vlada učinila da taj pravorijek bude u korist države te da Vlada u roku od 30 dana izvijesti Sabor o vlasničkoj strukturi SN Holdinga i Dom Holdinga, koji su obuhvaćeni sporazumom s HFP od 8. kolovoza 2005. Tu je i pitanje temeljem kojih revalorizacija se došlo baš do tolikog duga i kako je Liburnija baš toliko procijenjena. To je čitav niz nevjerojatnih proizvoljnosti radi kojih gosp. Polančec ne može dobiti povjerenje, rekao je na kraju zastupnik, čije je izlaganje izazvalo više ispravaka netočnih navoda **zastupnika HDZ-a i SDP-a**.

Štetu je trebalo umanjiti

Potpredsjednik Vlade RH **Damir Polančec** osvrnuo se na prethodna izlaganja te potvrdio rečeno u vezi s kupon-skom privatizacijom. Naglasio je da je

nalaz Državnog ureda za reviziju bio podloga Fondu za privatizaciju, Državnom odvjetništvu za tužbe za poništenje pravorijeka no usprkos tome izgubljeni su pravorijeci na arbitražama u pogledu SN Holdinga i Dom Holdinga. Štetu je trebalo minimalizirati, rekao je, vraćajući pitanje štete zastupniku Liniću i odgovorno tvrdeći da je "vaše postupanje" bilo puno štetnije i uzrokovalo multipliranje te štete. A s nagodbom se nismo žurili, borili smo se pravnim sredstvima koliko je bilo moguće no ne treba zaboraviti da je račun HFP bio blokiran i da je bilo nužna ovrha temeljem pravorijeka Dom Holdinga, rekao je, među ostalim, izazvavši i više ispravaka netočnih navoda zastupnika **HSP-a i SDP-a**.

Milanka Opačić (SDP) govorila je u ime Kluba zastupnika SDP-a naglasivši da ima puno razloga zbog kojih se sada mora raspravljati o radu Vlade odnosno potpredsjedniku Vlade gosp. D. Polančecu i predsjedniku Upravnog odbora HFP.

Najprije je podsjetila da su prognanici i ratni stradalnici po treći put opljačkani i prevareni u kupon-skoj privatizaciji (prvo im je u agresiji uništena imovina, zatim su privatizirana njihova poduzeća i ostali su bez radnih mjesta a onda su im podijeljene dionice a poslije otkupljivane). Omogućeno je golemo bogaćenje genijalnih fond menadžera, onih koji sklapaju nagodbe za posao štetan za državu, fondovi su dobivali više nego što su trebali, pa je tako, primjerice, Dom Fond prodao dionice koje je trebao vratiti da bi kasnije njihov iznos uključio u tužbu protiv države, navela je, među ostalim zastupnica, podsjećajući i na razloge za ovu interpelaciju kao i na prošlogodišnje izjave predsjednika Vlade, potpredsjednika Vlade i glasnogovornika Vlade o kupon-skoj privatizaciji u slučaju Liburnija.

Po tome ispada da u Vladi nitko ništa ne zna, a kako stoje stvari i danas premijer ne zna što mu radi Vlada i ministri jer se odluke očigledno ne provode, osim u slučaju kad su u pitanju lokalni izbori i tada HITRO HR, hitro HDZ radi punom parom trošeći novce poreznih obveznika u stranačke svrhe, rekla je dodajući da

se "skriva financiranje HDZ-a" a i da su skrivane i brojne odluke Vlade poput one o "Kameningradu", što je izazvalo **zastupnike HDZ-a** na ispravke netočnih navoda.

Predložila je u ime Kluba zastupnika SDP-a da se potpredsjedniku Vlade izglasa nepovjerenje.

Javljujući se u ime **Kluba zastupnika HSLS-a dr.sc. Zlatko Kramarić (HSLS)** je rekao da u ovom filmu, gdje vrijedi samo ili ili, crno bijeli svijet, bizarna logika, vješta predstava spretnih manipulatora, članovi ovog Kluba neće sudjelovati, a on ne navija ni za jednu niti za drugu stranu.

Kao čovjek zgromljen je, veli, kad u sabornici čuje da je napravljeno to i to da bi se izbjegla šteta odnosno da bi se vjerojatno isto dogodilo i na Trgovačkom sudu (jer tamo čeka neki Šepić). Koju to mi poruku šaljemo javnosti ako kažemo da ne vjerujemo našim institucijama. Ovo što se radi nije ništa drugo nego svjesna polarizacija hrvatske političke scene u kojima profiliraju najjači, politička rasprava koja nije u funkciji rješavanja pravih gospodarskih problema u društvu nego početak predizborne kampanje, a to nije ni kratkoročno niti dugoročno dobro za Hrvatsku, rekao je, među ostalim, dodajući da misli da se puno grešaka napravilo u prošlosti.

Na ovo izlaganje **zastupnici SDP-a** dali su više ispravaka netočnih navoda.

Trebalo tražiti nepovjerenje čitavoj Vladi

Antun Kapraljević (HNS) izvijestio je da će **Klub zastupnika HNS-a** glasovati za nepovjerenje gospodinu Polančecu. Međutim, taj Klub postavlja pitanje zašto predlagatelji nisu tražili nepovjerenje čitavoj Vladi (nada se da će se to dopuniti) jer tvrdi da gospodin Polančec ovo nije napravio sam i da bez podrške Vlade to ne bi mogao napraviti.

Zastupnik je podsjetio na svoje iznesene sumnje da je Liburnija namjerno izostavljena iz popisa 210 poduzeća od posebnog državnog interesa da se pogoduje nekom i namjesti da uzme 1,2 milijarde proračunskog novca i da

se ponovno opljačkaju hrvatski građani. Mi smo u ovom mandatu zaduženi da se borimo za bolju budućnost, naglasio je te zatražio da se konačno počne primjenjivati porezna kartica (u svijetu već odavno) i da se konačno odredi dan "D" kad će se početi pratiti imovina ne samo državnih dužnosnika nego svih u RH, pa primjerice neće moći netko kupiti ferrari, sportsko plovilo, ako za nekakav novac nije platio porez. Zbog toga ne vjeruje u dobre namjere Vlade u borbi protiv korupcije, rekao je, među ostalim, na što je bilo više ispravaka netočnih navoda.

Politikantski razlozi

Luka Bebić (HDZ) javio se u ime **Kluba zastupnika HDZ-a**. Nitko ne spori da šteta koja je nastala cijelim ovim procesom fondova postoji no ova točka dnevnog reda pokrenuta je iz politikantskih razloga. Da ironija bude veća glavni u ime predlagatelja je gospodin **Linić**, koji je u vrijeme kad su se proizvodile i narastale ove štete bio potpredsjednik Vlade i predsjednik Upravnog odbora HFP.

Ne želimo kazati da su odluke vezane uz privatizaciju pa i mogućnost da se bezvrijedne dionice zamjenjuju kvalitetnim, pa i cijeli taj proces ne kani-mo braniti generalno jer je tu očito bilo puno pogrešaka, pogreške smo priznali i za njih platili odgovarajuću cijenu no ako su ugovori bili možda nezakoniti zašto se nisu osporavali, poništavali i mi "od vas još nismo čuli" da priznajte greške, rekao je, među ostalim, šire govoreći o tome.

Kampanja napada na Vladu i HDZ, predsjednika Vlade započela je 8. ožujka ove godine napadom i teškim kvalifikacijama predsjednika SDP-a i zamjenice o pogodovanju korupciji. Ovo je politikantstvo i provođenje najavljenog 8. ožujka i zato će HDZ odbaciti ovaj Prijedlog. Vama će preostati da tražite neke druge povode što bi možda eventualno dovesti do nekih novih rasprava. Mi idemo dalje svjesni da smo činili

pogreške ali i odlučni da ih ispravljamo, rekao je na kraju.

Na ovo izlaganje više **zastupnika SDP-a** dalo je ispravke netočnih navoda a **Slavko Linić** ponovio neke od navoda iz Prijedloga. Na pitanje o izvršavanju govora i pregovaranja reagirao je **Luka Bebić (HDZ)** a **Damir Polančec**, potpredsjednik Vlade naveo što smatra neistinama u istupu Slavka Linića odnosno da on nije uvažavao mišljenje Državnog odvjetništva.

Riječ je o jednoj od ključnih afera (skandala) u hrvatskoj privatizaciji. Privatizacija Liburnije ovakvom nagodbom je zapravo Sunčani Hvar na kvadrat i zato je potrebno posvetiti pozornost svim momentima koji su doveli do postojećeg stanja.

U nastavku rasprave sudjelovali su **Jagoda Martić (SDP)** rekavši da je svima jasno da je zapravo odluka Vlade da se većinski paket dionica hotela Liburnija riviera doslovno preko noći preda SN i Dom Holdingu, **dr.sc. Slaven Letica (neovisni)**, smatrajući da se ovdje radi o dvije filozofije konflikt menadžmenta no da je protivnik zajednički, jer se radi o zarobljavanju hrvatske države od strane bivših PIF-ova, kasnije holdinga. Ako hoćemo zajedno to kazati moramo se vratiti korijenima, nalazima Revizije koja je utvrdila da je u kuponskoj privatizaciji napravljena jedna od šest temeljnih metoda pljačke hrvatskog gospodarstva i usvojiti konsenzualni zakon, stvoriti pravnu osobu koja se s tim može nositi. **Biserka Perman (SDP)** rekla je da ne može vjerovati da Vlada i potpredsjednik Polančec kod donošenja odluke (kolovoz 2005.) o prijenosu dionica Liburnija Rivijera nisu znali da su te dionice u 2004. porasle za 406, 25 posto. **Josip Leko (SDP)** opovrgnuo tezu da je nagodba pokušaj manje

štetan za državu, a **dr.sc. Mato Crkvenac (SDP)** naznačio da treba govoriti i o onom što učiniti u narednom razdoblju, kako, primjerice, s obzirom na gospodarske uvjete, privatizirati brodogradnju kad nemamo industrijsku politiku, a i kako ćemo privatizacijom štititi svoje nacionalne interese s obzirom na EU.

Nikola Vuljanić (HNS) kaže da predlagatelji izražavaju sumnju u koruptivno djelovanje gospodina potpredsjednika Vlade, Vlada kaže da nije istina, da su greške u prethodnoj vlasti, no ako je išta od toga istina, a nešto mora, biti, onda bi trebalo upozoriti gospodina Bajića na ovu raspravu. Ključna riječ u ovoj raspravi je korupcija, netko je kriv za štetu i za tu štetu mora odgovarati, rekao je, među ostalim.

Antun Kapraljević (HNS) naveo je zašto smatra da bi trebalo izglasati nepovjerenje cijeloj Vladi (nije stavila Liburniju na popis poduzeća od posebnog državnog interesa, nije za nju pokazala interes do današnjeg dana itd.). **Nenad Stazić (SDP)** rekao je da je korupcija evidentna i da ova Vlada ne misli provoditi svoj antikorupcijski program.

U završnom osvrtu u ime predlagatelja **Slavko Linić (SDP)** ocijenio je da je pruženo dovoljno argumenata koji govore da nije bilo moguće sklapati nagodbu s ljudima koji su se okoristili i stradalicima Domovinskom rata, koji su beskrupolozno utjecali na ljude koji su vodili Fond do 2000. godine i na postupke i ugovore koji su oštetili RH. Cilj naše rasprave je poslati je Državnom odvjetništvu s dokumentima kako bi se zaustavile osobe koje su se okoristile u privatizaciji. Iz ove argumentacije moći će se naći i elemente odgovornosti potpredsjednika Polančeca, rekao je.

Hrvatski je sabor glasovanjem (26 "za", jedan "suzdržan", 63 "protiv") odbio Prijedlog o iskazivanju nepovjerenja potpredsjedniku Vlade RH Damiru Polančecu.

Potrebnu većinu nije dobio ni Prijedlog zaključaka Kluba zastupnika HSP-a (28 "za", 61 "protiv").

D.K.

PRIJEDLOG ZAKLJUČKA O OBVEZI VLADE REPUBLIKE HRVATSKE NA PODUZIMANJE PRAVNIH, POLITIČKIH I DIPLOMATSKIH MJERA

Puna pomoć haškim optuženicima i braniteljskim timovima

Smatrajući da bivša i sadašnja Vlada nisu poduzimale odgovarajuće pravne, političke i diplomatske mjere za osporavanje i obaranje neprihvatljivih haaških optužnica, poglavito o zločinačkom pothvatu, etničkom čišćenju i sl., Klub zastupnika HSP-a predložio je ovaj Prijedlog zaključka. Smisao Prijedloga je obvezati Vladu na neodgodivo poduzimanje odgovarajućih mjera u osporavanju i obaranju optužnica Haaškog tužiteljstva te pružanje pune pomoći optuženicima i braniteljskim timovima, a napose osnivanje posebnog Povjerenstva Hrvatskoga sabora koje će pratiti i nadgledati postupanje Vlade i njezinih tijela. Na 19. sjednici Hrvatskoga sabora zastupnici su razmotrili, ali nisu prihvatili Prijedlog zaključka.

O PRIJEDLOGU ZAKLJUČKA

U obrazloženju razloga zbog kojih pred saborske zastupnike izlazi s Prijedlogom zaključka i posljedice koje će njegovim donošenjem proisteći, Klub zastupnika HSP-a navodi, da bivša i sadašnja Vlada nisu poduzimale odgovarajuće pravne, političke i diplomatske mjere za osporavanje i obaranje neprihvatljivih haaških optužnica, poglavito o zločinačkom pothvatu, etničkom čišćenju i slično. Nasuprot tome, uredno su i sustavno opskrbljivale Haaško tužiteljstvo traženom dokumentacijom, dok to nisu činile prema hrvat-

skim braniteljima, haaškim optuženicima. Stoga je krajnje vrijeme, smatra Klub, za poduzimanje sustavnih pravnih, političkih i diplomatskih mjera u osporavanju odnosno obaranju optužnica Haaškog tužiteljstva, te pružanje odgovarajuće pravne, dokumentacijske, informatičke i logističke pomoći optuženim hrvatskim braniteljima. Unatoč činjenici da je ustrojen Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar iz Domovinskog rata registraturno i arhivsko gradivo nije izlučeno niti je uvezeno u jedinstvenu cjelinu, a dokumentacija iz Domovinskog rata i dalje je razbucana na raznim mjestima. Sređivanje dokumentacije nije provedeno, a hrvatski branitelji, haaški optuženici kupuju je i na crnom tržištu jer od Vladinih tijela ne dobivaju traženo, navodi se dalje u Prijedlogu zaključka. Stoga Klub smatra da je obveza Hrvatskog sabora na poduzimanje odgovarajućih mjera pa u tom smislu predlaže zaključak kojim bi se nužno obvezala Vlada na bezodložno poduzimanje odgovarajućih mjera u osporavanju i obaranju optužnica Haaškog tužiteljstva, s jedne strane, te pružanje pune pomoći optuženicima i braniteljskim timovima, s druge strane. Također je nužno osnovati posebno Povjerenstvo Hrvatskog sabora koje će pratiti i nadgledati postupanje Vlade i njezinih tijela, sa šest članova biranih iz reda saborskih zastupnika i predsjednikom koji bi se birao iz redova oporbenih zastupnika Hrvatskoga sabora.

RASPRAVA

O Prijedlogu zaključka uvodno je govorio **Pero Kovačević (HSP)**. Govorio je o konkretnim teškoćama s kojima se suočavaju generali, optuženici Haaškog tužiteljstva. Dok je trebalo braniti, oslobađati i stvarati Hrvatsku naši su nam generali bili dobri, a sada kada im treba pružiti novčanu, logističku i svaku drugu pomoć nailaze na ogromne probleme, nastavlja Kovačević. Većina naših optuženika dobila je više dokumenata od Haaškog tužiteljstva, kaže, i ponovno koristi priliku da ukaže na važnost donošenja Prijedloga zaključka kojim će Sabor obvezati Vladu RH da bezodložno i sustavno poduzme pravne, političke i diplomatske mjere u osporavanju optužnica Haaškog tužiteljstva te pruži cjelovitu pravnu, dokumentacijsku, informatičku i logističku pomoć hrvatskim braniteljima. Iz zapisnika Savjeta za pripremu "prijatelja suda" (amici curiae) pri ICTY-u vidljivo je da Savjet ne posjeduje nikakvu dokumentaciju (Savjet je osnovan potkraj lipnja 2004., a u haškom postupku nastupa kao treća strana zastupajući interese Hrvatske da se pobiju neprihvatljive kvalifikacije iz optužnice). Kovačević kaže da je najbitnije napraviti informacijsku bazu podataka jer pitanje je kako će Savjet pripremiti "prijatelje suda" ako nema potrebnu dokumentaciju.

Zatim je govorio njegov stranački kolega **Vlado Jukić**. Činjenica da se nitko nakon uvodničara nije javio

za raspravu može se, kaže, protumačiti kao da Prijedlog zaključka nema smisla ili naprosto tako da nitko nema hrabrosti reći što misli o ovom pitanju. Hrvatski branitelji i generali zaslužuju, a deklaratorno se svi s tim slažu, pomoć svoje države čak i u slučaju da država nema nekog drugog interesa, osim njihove osobne obrane, što u ovom slučaju nije tako. Ovakav odnos zastupnika prema ovoj raspravi za Jukića je općenito odnos prema pitanju suradnje s Haaškim tribunalom. Primijetio je da nedostaju značajni dokumenti vezani za stvaranje i povijest Republike Hrvatske, a s tim u vezi spomenuo je i kolovoz 1991. Primjerice, u arhivi Hrvatskog sabora i Vlade RH nema dokumenata iz razdoblja 1991. godine niti odgovora gdje su nestali. Je li moguće da se nakon 10 godina od Domovinskog rata ne može doći do nekih ključnih dokumenata iz povijesti naše države, pita zastupnik. Taj segment odnosa prema tim dokumentima pokazuje da neke stvari ne štimate da ne stoji teza "nemojmo govoriti o tome nego hajmo raditi ispod žita jer bi to najviše pomoglo našim optuženicima". Tako se činilo godinama i pokazalo se, polučen je vrlo slab rezultat, a realno je pretpostaviti da će sa slabom obranom, osim generala Praljka, naši

optuženici proći kao "bosi po trnju". Naši optuženici imaju makar minimalno pravo da im država dostavi dokumentaciju temeljem koje se mogu braniti u Haagu, i zašto im Hrvatski sabor ne bi svojim zaključkom to pravo i potvrdio, zaključio je Jukić.

I **Pero Kovačević (HSP)** misli da svojom šutnjom hrvatski zastupnici nisu mogli poslati lošiju poruku hrvatskim generalima i haaškim optuženicima koji u Haagu ne brane samo sebe nego i hrvatsku državu i našu budućnost te imaju pravo od Vlade tražiti svu dokumentacijsku pomoć, a Hrvatski sabor obvezati Vladu da im to i pruži. A mr. sc. **Ivan Bagarić (HDZ)** drži da je to netočan navod da Vlada ne pruža pomoć haaškim optuženicima, hrvatskim braniteljima. Zasluga aktualne Vlade je, između ostalog, i to što se hrvatski optuženici sada brane sa slobode. A **Josip Đakić (HDZ)** podvlači da aktualna Vlada RH diplomatski, pravno i materijalno brine kako bi što više pomogla haaške optuženike. Isto tako nije točno da hrvatskim braniteljima i generalima nisu dostupni dokumenti važni za njihovu obranu. Đakić navodi da ima informaciju kako pravници koji brane hrvatske osumnjičenike posjeduju bitne dokumente iz akcije "Oluja" i za još neke operacije

u kojim su bili. Za povredu Poslovnika javio se **Pero Kovačević (HSP)** konstatirajući da je u svojoj raspravi samo naveo činjenicu iz zapisnika Savjeta za pripremu "prijatelja suda" da nema nikakvih dokumenata.

Nužno je obvezati Vladu RH na bezodložno poduzimanje odgovarajućih mjera u osporavanju i obaranju optužnica Haaškog tužiteljstva te pružanje pune pomoći optuženicima i braniteljskim timovima.

Za dr. sc. **Zlatka Kramarića (HSL)** porazna je konstatacija koju je čuo u raspravi da nedostaje dokumentacija odnosno arhiva u Hrvatskom saboru iz 1991. **Njegovim istupom okončana je ova rasprava, a glasovanjem zastupnici nisu prihvatili Prijedlog zaključka o obvezi Vlade RH na poduzimanje pravnih, političkih i diplomatskih mjera, koji je predložio Klub zastupnika HSP-a (56 glasova "protiv", 20 "za" i 16 "suzdržanih").**

J.Š.

PRIJEDLOG ZA IMENOVANJE SUDACA POROTNIKA VISOKOG TRGOVAČKOG SUDA REPUBLIKE HRVATSKE

Prijedlog je dostavilo Ministarstvo pravosuđa.

U ime **Kluba zastupnika HSP-a** govorio je **Pero Kovačević (HSP)**. Reкао je da se ponovno javlja stari problem oko kandidata sudaca porotnika Visokog trgovačkog suda. Većina kandidata su umirovljenici, tj. bivši suci Visokog trgovačkog suda. Kovačević je rekao da je poznato kakva je situacija na trgovačkim sudovima i koliko traju postupci. Tražimo jednu cjelovitu informaciju od predstavnika Vlade zašto se

odlučila na ovu varijantu, zaključio je Kovačević.

U nastavku je govorila **Ingrid Antičević-Marinović (SDP)**. Kazala je da ovaj Prijedlog zbog proceduralnih i zakonskih manjkavosti treba povući. Podsjetila je da članak 70. stavak 2. Zakona o sudovima izrijekom kaže da se za suce porotnike u Visoki trgovački sud biraju ljudi na način da budu zastupljeni predstavnici svih trgovačkih sudova u zemlji. Unatoč izričitoj zakonskoj odredbi Zakona o sudovima, nije predložen predstavnik

Trgovačkog suda u Zadru i to je dovoljan razlog da ovaj Prijedlog bude povučen, jer nije utemeljen na Zakonu, tvrdi Antičević-Marinović. Podsjetila je da je bit porotnog sudovanja da budu dominantni laici porotnici, predstavnici građana, ljudi izvan struke, a ne eminentna pravna imena kao što je sad slučaj.

Nikola Vuljanić (HNS) rekao je da je evidentna zakonska neutemeljenost ovog Prijedloga, jer nisu pokrivena sva područja koja su po Zakonu trebala biti pokrivena. Prijedlozima. Podsje-

tio je da uz date prijedloge nema niti jednog obrazloženja, pa se ne vidi jesu li kandidati uopće hrvatski državljani. Zaključio je da bi ovaj Prijedlog trebalo povući iz procedure i sastaviti ga u skladu sa zakonom.

U ime **Kluba zastupnika IDS-a** govorio je **Damir Kajin (IDS)**. Rekao je da se Klub zastupnika IDS-a zalaže da predstavnici radnika budu zastupljeni kao suci porotnici. Bilo bi korisno da se daju pune biografije kandidata i upravo zbog toga

Klub zastupnika IDS-a bit će suzdržan prilikom glasovanja, zaključio je Kajin.

Glasovanja nije bilo jer nije bio dostavljen Prijedlog za imenovanje sudaca porotnika iz Zadarske županije.

I.Č.

PRIJEDLOG ODLUKE O RAZRJEŠENJU ČLANA DRŽAVNOG SUDBENOG VIJEĆA

Prijedlog Odluke dostavio je **Odbor za pravosuđe** Hrvatskog sabora. O Prijedlogu je govorio predsjednik Odbora za pravosuđe **Emil Tomljanović**. Odlukom Hrvatskog sabora o izboru članova Državnog sudbenog vijeća od 15. srpnja 2005. godine, za člana Državnog sudbenog vijeća izabrana je **Mirjana Rigljan**, sutkinja Županijskog suda u Zagrebu. Dopri-

som od 31. siječnja 2006. godine **Mirjana Rigljan** podnijela je zahtjev za razrješenje dužnosti člana Državnog sudbenog vijeća prije isteka vremena na koje je izabrana, jer je Odlukom ministrice pravosuđa imenovana predsjednicom Županijskog suda u Zagrebu s danom 27. prosinca 2005. godine. Odbor za pravosuđe utvrdio je postojanje razloga za razrješenje člana

Državnog sudbenog vijeća prije isteka vremena na koje je izabran. Odbor predlaže Hrvatskom saboru razrješenje dužnosti člana Državnog sudbenog vijeća **Mirjanu Rigljan**.

Zastupnici su većinom glasova 95 "za" i 1 "suzdržanim" donijeli odluku o razrješenju Mirjane Rigljan dužnosti člana Državnog sudbenog vijeća.

I.Č.

PRIJEDLOG ODLUKE O IMENOVANJU PRAVOBRANITELJICE ZA DJECU

Zastupnici Hrvatskog sabora su većinom glasova prihvatili Prijedlog odluke o imenovanju pravobraniteljice za djecu

Prijedlog je predstavio državni tajnik Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa **Nevio Šetić**. Iz životopisa kandidatkinje, izdvojio je diplomu pravnog fakulteta, rad u Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi gdje je

od 2001. obnašala dužnost načelnice Odjela za zaštitu djece, obitelji i skrbništva, rad kao vanjska suradnica na Pravnom fakultetu, rad na brojnim projektima i u radnim skupinama u izradi zakona, te predavač na različitim konferencijama o pravima djece.

Odbor za obitelj, mladež i šport i Odbor za ljudska prava i prava naci-

onalnih manjina podržali su ovaj Prijedlog.

Nije bilo rasprave.

Zastupnici su većinom glasova, sa 72 glasa "za", 3 "suzdržana" i 1 "protiv" prihvatili Prijedlog odluke o imenovanju Mile Jelavić pravobraniteljicom za djecu. Mila Jelavić je nakon imenovanja položila prisegu.

A.F.

IZVJEŠĆE O PROVEDBI ZAKONA O PRAVU NA PRISTUP INFORMACIJAMA ZA 2005. GODINU

Osiguran brz i jednostavan pristup informacijama i službenim dokumentima

Hrvatski je sabor prihvatio ovo Izvješće kojim se Zakon ocjenjuje relativno dobrim jer je njegovim odredbama osiguran brz i jednostavan pristup informacijama i službenim dokumentima u posjedu tijela javne vlasti.

Izvješće je dostavila Vlada RH.

O IZVJEŠĆU

Zakonom o pravu na pristup informacijama (2003.) uređeno je i ozakonjeno pravo na od javnog značaja, odnosno dostupnost informacija koje posjeduju, raspolažu ili nadziru tijela javne vlasti. Provedba ovog Zakona na određeni je način zadovoljavajuća jer je 70 posto tijela javne vlasti odredilo službenika za informiranje, ustrojili kataloge informacija, Upisnike o zahtjevima, postupcima i odlukama o ostvarivanju prava na pristup informacijama koje tijelo javne vlasti posjeduje, raspolaže ili nadzire te su osigurani propisani obrasci zahtjeva za pristup informacijama.

Prema mišljenju Središnjeg državnog ureda za upravu jedino središnja tijela državne uprave koja nadziru provedbu materijalnih propisa mogu odlučivati o zakonskoj utemeljenosti rješenja o odbijanju zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama ukoliko je rješenje donijelo upravno tijelo ili pravna osoba s javnim ovlastima.

Tijekom 2005. godine tijela javne vlasti zaprimila su ukupno 4499 zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama, riješeno je 4484 zahtjeva, 4292 je

prihvaćeno, 182 zahtjeva je odbijeno, tri su odbačena a sedam zahtjeva je ustupljeno.

U odnosu na 2004. godinu bilježi se pad zaprimljenih zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama, stoji u Izvješću s prikazom pojedinačnih zahtjeva.

U tijeku 2005. Upravni sud zaprimio je 82 tužbe koje su u svim slučajevima uložene radi odbijanja zahtjeva za pristup informaciji, od kojih je 66 odbačeno, dvije odbijene, jedna obustavljena i četiri uvažene.

RADNA TIJELA

Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav nakon rasprave o Izvješću donio je zaključak kojim predlaže Saboru njegovo prihvaćanje (na sjednici o tome izvjestio Dražen Bošnjaković).

RASPRAVA

Edukacija službenika

Na sjednici Hrvatskog sabora o Izvješću je uvodno govorio zamjenik državnog tajnika Središnjeg državnog ureda za upravu, **Zoran Pičuljan**. U zahtjevima građana za pristup informacijama dominiraju oni koji se odnose na općinske i prekršajne sudove, zatim tijela općina, gradova i županija. Prošla je godina obilježena i edukacijom tijela javne vlasti, putem tzv. Upravne akademije, Centra za

usavršavanje državnih službenika, na tom području i to je sigurno jedan od razloga da je u 2005. značajno opao broj zahtjeva jer ih je u 2004. bilo 19 600. Čini se da još uvijek nema potrebe za značajnijom intervencijom u zakon a do ljeta Vlada će napraviti informaciju o primjeni Zakona i mogućim izmjenama, najviše u dijelu proširenja pristupa informacija građanima, rekao je, među ostalim.

U raspravi u ime Kluba zastupnika SDP-a **Ingrid Antičević-Marinović (SDP)** naglasila je da je ovaj Zakon jedan od važnih u sprječavanju i preveniranju korupcije jer javnu vlast sili da bude otvorena, transparentna, da ništa ne skriva.

Otvorenost vlasti nije nekakva dobrohotnost vlasti prema građanima već njezina dužnost i obveza i u tom smislu ne treba čekati da je se pita već treba sama govoriti o svom djelovanju. Pogrešna je ocjena da sve funkcionira jer je zahtjeva manje već je to zabrinjavajući podatak i kao da građani posustaju i kao da nema koristi obraćati se. Transparency International Hrvatske je objavio da gotovo polovica tijela vlasti ne poštuje ovaj Zakon (na tražene upite odgovor poslalo njih 56 posto, ni premijer nije učinio prema odluci Upravnog suda s odgovorom novinarki) i konstatacija je da Hrvatska još uvijek ne zadovoljava europske standarde u ostvarivanju prava na pristup informacijama, rekla je među ostalim, na što su **Mario Zubović (HDZ)** i **Velimir Pleša (HDZ)** dali ispravke netočnih navoda.

Kruno Peronja (HDZ) naglasio je, javljajući se u ime **Kluba zastupnika HDZ-a**, da ovo Izvješće na zoran način pokazuje kako bi izvješće trebalo izgledati za raspravu u Saboru. Podsjetio je na ciljeve i načela Zakona te rekao da je Sabor zaprimio 20 ovih zahtjeva i da su svi riješeni u predviđenom roku. Brže odgovarati i rješavati zahtjeve trebala bi i tijela lokalne samouprave, naglasio je uz osvrt na aktivnost Ureda. Zakon se može ocijeniti relativno dobrim, no građani o njemu još ne znaju dovoljno čemu će pridonijeti temeljito provođenje Zakona.

Povećati interes za informacije

Dr.sc. **Zvonimir Sabati (HSS)** govorio je u ime **Kluba zastupnika HSS-a**. Ovo Izvješće nije potpuno jer nema podataka o tome jesu li sve općine, gradovi i županije pa i državne organizacije donijele odluke o tome gdje su i koje su informacije dostupne kao i koje su osobe zadužene za davanje tih informacija (održavaju li se sve sjednice općinskih i gradskih vijeća u skladu sa zakonima itd., imaju li građani uvid o čemu se raspravlja i zaključuje itd., na kraju koliko Sabor detaljno informira javnost o svom radu). Jer kad bi građani bili upoznati s tim svojim pravom možda bi broj zahtjeva bio veći, rekao je, među ostalim, pitajući i zna li se koliko je bilo usmenih zahtjeva. Naravno da na ovo pitanje i tumačenje Zakona različito gledaju osobe koje su sudjelovale u izvršnoj vlasti i one koje nisu imali za to prilike. Nije dobro poistovjetiti (ne)interes za informacijama i (ne)dostupnost i na svima je da interes za javnim informacijama povećamo, rekao je.

Nenad Stazić (SDP) također je podsjetio na stajalište Transparency Internationala i vezi s ovim Zakonom (izrazito nezadovoljan njegovim poštivanjem) te da je ta organizacija od 200 pitanja upućenih tijelima naše vlasti dobila tek 115 odgovora.

Što se tiče Izvješća zastupnik kaže da je ono manjkavo, netočno, frizirano, da nema bitnih stvari, da se u njemu navode kojekakvi nezanimljivi slučajevi ali ne i slučaj novinarkе Berković koja je tražila pokazatelj u Vladinom uredu za unutarnji nadzor i da se zbog nedobivanja tih podataka obratila Upravnom sudu i dobila spor, naveo je, među ostalim zastupnik detaljno iznoseći ovu situaciju i podsjećajući na svoje zastupničko pitanje premijeru u vezi s tim i njegov odgovor ujedno rekavši da bi premijer za to trebao dobiti i novčanu kaznu (Zakon o prekršajima). To je Izvješće potpuno nepotrebno ako je lažno i nepotpuno, rekao je, a svojim nastupom potaknuo je nekoliko zastupnika HDZ-a da isprave njegove navode i na njih repliciraju i ukažu, među ostalim, da se u Izvješću navodi i spomenuti slučaj novinarkе.

Emil Tomljanović (HDZ) kaže da Izvješće u cijelosti treba podržati i da ono odražava ovo pravo prihvaćeno kao jedno od temeljnih ljudskih prava. Zakon i Izvješće predstavljaju bitan i pozitivan iskorak u okviru ljudskih prava i temeljnih sloboda, smatra.

Velimir Pleša (HDZ) misli da na podatak o broju riješenih zahtjeva (99,7 posto) moramo biti svi ponosni to više što je Zakon donesen u listopadu 2003. Ipak možda je potrebno vidjeti mogu li se neke stvari u Zakonu promijeniti i to

isključivo kako bi Zakon bio bolji i da bude što manje ovakvih rasprava.

Prije svega riječ je o tome, kako drži zastupnik, da Zakon ne razlučuje odredbe koje se tiču prava na informacije nastale radom ustanove u obavljanju nadležnosti od informacija koje se tiču samog funkcioniranja ustanove.

Servis građana

Pero Kovačević (HSP) u petminutnoj raspravi u ime **Kluba zastupnika HSP-a** rekao je da je učinjen pomak u odnosu na Izvješće za 2004. No cjelokupnom situacijom ne možemo biti zadovoljni jer je problem vezan sa središnjim tijelima državne vlasti a još je gore s općinama i gradovima jer hrvatski građani niti mogu doći do informacije niti se koriste ovom zaštitom koji im pruža Zakon.

To sve govori da Zakon kao zakon neće pomoći riješiti situaciju nego očito treba rez u sustavu državne uprave i da ona bude servis građana, naglasio je.

U završnom osvrtu u ime predlagateljica **Zoran Pićuljan** rekao je da Izvješće nema previše nedostataka a oni izviru iz načina skupljanja podataka. Nije bilo friziranja, prikrivanja što pokazuje i prikaz slučaja novinarkе Berković.

Interes za informacijama sada je sveden u normalne okvire i informacije su sigurno kvalitetnije. Zakon će dobiti svoju pravu vrijednost u sljedećih nekoliko godina procesom reforme hrvatske državne uprave, rekao je, među ostalim.

Hrvatski je sabor prihvatio Izvješće o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama za 2005. godinu (73 "za", 7 "suzdržanih", 15 "protiv").

Đ.K.

IZVJEŠĆA MANDATNO-IMUNITETNOG POVJERENSTVA

Damir Sesvečan, predsjednik **Mandatno-imunitetnog povjerenstva** predstavio je slijedeće prijedloge izvješća:

- **Ivici Maštruku** 1. ožujka 2006. godine započinje mirovanje zastupničkog mandata zastupnika, a **Željku Kurtovu** 1. ožujka 2006. godine započinje zastupnički mandat zamjenika zastupnika.

Zastupnici su većinom glasova, sa 95 glasova "za" i 1 "suzdržanim" prihvatili ovaj Prijedlog.

- Za vrijeme trajanja zastupničkog mandata uskraćuje se odobrenje za

pokretanje kaznenog postupka protiv zastupnika **Slavka Linića** zbog kaznenog djela protiv časti i ugleda počinjenog klevetom.

Zastupnici su većinom glasova, sa 95 glasova "za" i 2 "suzdržana" prihvatili ovaj Prijedlog.

- Za vrijeme trajanja zastupničkog mandata uskraćuje se odobrenje za pokretanje kaznenog postupka protiv zastupnika **Zlatka Koračevića** po istražnom zahtjevu oštećenika kao tužitelja.

Zastupnici su većinom glasova, sa 97 glasova "za" i 12 "suzdržana" prihvatili ovaj Prijedlog.

- Za vrijeme trajanja zastupničkog mandata uskraćuje se odobrenje za pokretanje kaznenog postupka protiv zastupnika **Zdenka Antešića** po istražnom zahtjevu oštećenika kao tužitelja.

Zastupnici su većinom glasova, sa 93 glasa "za" i 5 "suzdržanih" prihvatili ovaj Prijedlog.

A. F.

PRIJEDLOG IZVJEŠĆA MANDATNO-IMUNITETNOG POVJERENSTVA O ZAHTJEVU ZA ODOBRENJE POKRETANJA KAZNENOG POSTUPKA PROTIV JENE ADAMA, ZASTUPNIKA U HRVATSKOM SABORU

Zastupnici su većinom glasova, prihvatili Prijedlog odluke kojom se utvrđuje da ne postoje ustavnopravni razlozi za primjenu instituta zastupničkog imuniteta, te se daje odobrenje za pokretanje kaznenog postupka.

Mandatno-imunitetno povjerenstvo je na svojoj sjednici jednoglasno odlučilo predložiti davanje odobrenja za pokretanje kaznenog postupka protiv zastupnika **Jene Adama**, prema zahtjevu Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku zbog osnovane sumnje da je počinio kazneno djelo zlorabe položaja ovlasti jer to djelo ne spada pod kaznenu odgovornost za koju se zastupniku, sukladno odredbi članka 75. stavak 2. Ustava Republike Hrvatske, ne može oduzeti imunitet, već se radi o kaznenom djelu za koje je povjerenstvo zauzelo stajalište da će predlagati ukidanje imuniteta zastupnicima.

Jedini u raspravi govorio je zastupnik **Nenad Stazić (SDP)**. U uvodnom dijelu izlaganja konstatirao je da nezavisni zastupnici u Hrvatskom saboru godišnje dobivaju 250 tisuća kuna, a da nitko ne kontrolira trošenje tih sredstava. Ovakva situacija nastala je izjednačavanjem zastupnika sa strankom, te izjednačavanjem prava koja pripadaju strankama s pravima zastupnika. Kako gotovi svi nezavisni zastupnici podržavaju Vladu, zastupnik je izrazio sumnju u njihovu "nezavisnost" posebno s aspekta materijalne koristi, koja je izrazito visoka, te otvara mogućnost korupcije i zlorabe. Ovakva praksa baca loše svjetlo na ugled Sabora kao institucije, ali i svih političara, dodao je zastupnik, zatraživši rješavanje ove situacije izmjenama Zakona o pravima i dužnostima zastupnika. Pokazivanjem na djelu Strategije za borbu protiv korup-

cije, Vlada bi ukazala potrebnu volju da riješi ovo goruće pitanje u našem društvu, posebno u onom dijelu koji se odnosi na zastupnike u Saboru koji su izabrani od građana i opravdano traže potpunu transparentnost u njihovom djelovanju. Istaknuvši kako bi, zbog zastupničke solidarnosti, volio da se zastupnik Jene Adam opravda na sudu, ovaj primjer skidanja imuniteta trebao bi biti poticaj da se jednom zauvijek riješi ovo pitanje, posebno u segmentu neopravdano visokih honorara nezavisnih zastupnika.

Zastupnici su većinom glasova, sa 87 glasova "za", 5 "suzdržanih" i 4 "protiv", prihvatili Prijedlog odluke kojom se utvrđuje da ne postoje ustavnopravni razlozi za primjenu instituta zastupničkog imuniteta, te se daje odobrenje za pokretanje kaznenog postupka.

A. F.

PRIJEDLOG POTVRĐIVANJA STATUTA HRVATSKE AGENCIJE ZA NADZOR FINANCIJSKIH USLUGA

Zastupnici Hrvatskog sabora su većinom glasova prihvatili Prijedlog za potvrđivanje Statuta Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga.

Ovim Statutom uređuje se: naziv i sjedište, djelokrug i nadležnost, unutarnje ustrojstvo, rad Uprave i izvješćivanje o njenom radu, ovlasti predsjednika Uprave, pravni položaj i rad Savjeta, financiranje i izvješćivanje, vođenje poslovnih knjiga, službena tajna, stjecanje dionica

i vlasničkih udjela, javnost rada, izmjene i dopune, te tumačenje Statuta Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga. Zakonom o HANFA-i uređen je pravni status Agencije kao pravne osobe s javnim ovlastima koja samostalno obavlja poslove u okviru svog djelokruga i nadležnosti određenih zakonom, za što odgovara Hrvatskom saboru.

Vlada Republike Hrvatske podržava Statut Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga.

Odbor za zakonodavstvo podupire donošenje ovog Prijedloga.

Odbor za financije i državni proračun predlaže potvrđivanje ovog Prijedloga.

Nije bilo rasprave.

Zastupnici Hrvatskog sabora su većinom glasova, sa 97 glasova "za" i 1 "suzdržanim", prihvatili Prijedlog potvrđivanja Statuta Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga.

A. F.

Izbori, imenovanja i razrješenja

U ime Odbora za izbor, imenovanja i upravne poslove, govorila je **Nevenka Majdenić**. Odbor za izbor, imenovanja i upravne poslove predlaže Hrvatskom saboru donošenje sljedećih odluka:

- **Zvonimir Sabati** razrješuje se članstva u Odboru za zakonodavstvo Hrvatskog sabora, **Miroslav Čačija** bira se za člana Odbora za zakonodavstvo Hrvatskog sabora.
- **Željko Ledinski** razrješuje se članstva u Odboru za pravosuđe a **Miroslav Čačija** bira se za člana Odbora za pravosuđe.

- **Zvonimir Sabati** bira se za člana Odbora za vanjsku politiku Hrvatskog sabora.
- **Željko Ledinski** bira se za člana Odbora za prostorno uređenje i zaštitu okoliša Hrvatskog sabora.
- **Ivan Drmić** razrješuje se članstva u Državnom povjerenstvu za procjenu štete od elementarnih nepogoda.
- **Tomislav Tomić** imenuje se za člana Državnog povjerenstva za procjenu štete od elementarnih nepogoda.
- **Ljubo Jurčić** razrješuje se članstva u Državnom povjerenstvu za procjenu štete od elementarnih nepogoda.

- **Dragica Zgrebec** imenuje se za člana Državnog povjerenstva za procjenu štete od elementarnih nepogoda.
- **Vladimir Kurečić** imenuje se za člana Državnog povjerenstva za procjenu štete od elementarnih nepogoda (umjesto Vladimira Pleška).
- **Željko Kurtov**, izabran je za člana Odbora za poljoprivredu i šumarstvo.
- **Željko Kurtov**, izabran je za člana Odbora za ratne veterane.
- **Marko Širac**, izabran je za člana Upravnog odbora Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

Zastupnici su većinom glasova donijeli predložene odluke

I.Č.; A.F.

ODGOVORI NA ZASTUPNIČKA PITANJA

KULTURA

Nastavlja se traženje adekvatne zgrade za Hrvatski povijesni muzej

Na zastupničko pitanje **Vesne Pusić (HNS)** o lokaciji za stalni postav

Hrvatskog povijesnog muzeja odgovorilo je **Ministarstvo kulture**.

"Hrvatski povijesni muzej u Zagrebu prezentira građu nacionalne prošlosti, predmete koji svjedoče o hrvatskom nacionalnom identitetu, danas je smješten u zgradu spomeniku kul-

ture bez mogućnosti izlaganja stalnoga postava. Osnivač HPM-a je Republika Hrvatska; potrebno je osigurati odgovarajući prostor veličine 10.000-12.000 m².

U kulturnoj politici ovoga Ministarstva muzejska djelatnost ima osobiti

prioritet kako u izgradnji novih muzeja tako i u rješavanju još uvijek otvorenih pitanja konačne prezentacije dijela nacionalnih muzeja.

Prijedlogom Ministarstva kulture o prioritetnim programima u muzejskoj djelatnosti za 1999.g., među kojima je bilo i uvrštenja muzeološkog projekta Hrvatskog povijesnog muzeja u Zagrebu u program kapitalnih investicijskih ulaganja, i odlukama njegova savjetodavnog tijela, Hrvatskog muzejskog vijeća već prosinca 1998.g. na sjednici istoga usvojen je Preliminarni projekt stalnoga postava Hrvatskog povijesnog muzeja za uvrštenje u program prioritetnih investicijskih ulaganja Republike Hrvatske za razdoblje od 2000. do 2005.

Ministarstvo kulture je 2001 .g. nastavilo rješavanje pitanja vezanih za pribavljanje odgovarajućeg prostora za preseljenje HPM-a u zgrade Prirodoslovno-matematičkog fakulteta na Marulićevom trgu u Zagrebu koje su već 1903. od gradskih otaca darovane Zemaljskoj vladi za gradnju Narodnog muzeja. Odluka o prenamjeni za gradnju nastavnih zgrada donesena je 1909. g. te je zatim i realizirana.

Hrvatski povijesni muzej je ministru kulture i ministru znanosti i tehnologije uputio 2.travnja 2003.g., Promemoriju o problematici današnjega smještaja HPM-a u Matoševoj ul. sa pripadajućim tlocrtima, kao osnove za nastavak kva-

litetnoga pristupa mogućem rješavanju problema budućega smještaja HPM-a;

Hrvatski povijesni muzej ponovno je uputio ministru kulture mr.sc. B. Biškupiću dopise u prvoj polovici 2004.g., sa zamolbom za nastavkom rješavanja pitanja prostora i trajnog smještaja toga Muzeja;

Odluku o novoj namjeni navedenih zgrada (zgrade) Prirodoslovno-matematičkog fakulteta na Marulićevom trgu u Zagrebu trebala je u 2003.g. donijeti Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa i Ministarstva kulture, uz prethodnu suglasnost Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa. Prema informacijama Hrvatskog povijesnog muzeja zgrada Fakulteta kemijskog inženjerstva je izgrađena te je moguće preseljenje s lokacije na Marulićevom trgu; eventualni smještaj Hrvatskog povijesnog muzeja ne može ići nauštrb potreba PMF-a nego samo u sklopu obostranog interesa i šireg interesa javnosti.

Kako u mandatu ministra kulture dr.sc. Antuna Vujića nije riješeno pitanje preseljenja HPM-a u navedene zgrade na Marulićevu trgu, u 2005.g. i ovoj godini se nastavlja traženjem adekvatne zgrade za konačni smještaj toga Muzeja. Jedan od aktualnih prijedloga je zgrada nekadašnje zgrade Tvornice duhana Zagreb .

Za smještaj dokumentacijskog i arhivskog gradiva muzejske građe

20.st. HPM-u je početkom 2006. g. bila ponuđena jedna od vojarni u gradu Zagrebu koja nije zadovoljila kriterije toga Muzeja te se ista građa i dalje čuva u Meštrovićevom paviljonu. Dislocirana je od ostalih 15 zbirki Hrvatskog povijesnog muzeja iz razloga nedostatnog prostora za depoe Hrvatskog povijesnog muzeja u Matoševoj ul. koji danas radi na neto površini od 2.456 m² od čega se za izložbeni prostor koristi 12% a za depoe 60%.

Obrađa muzejskog gradiva 20.st. međutim, nije onemogućena u sadašnjim uvjetima, a u toku je uređenje i osiguranje i toga prostora. Uza to od osnutka Muzeja revolucije naroda Hrvatske do danas, barem prema reviziji muzejske građe koji su svi muzeji te tako i HPM dužni osnovom Zakona o muzejima dostavljati Ministarstvu kulture građu te zbirke je obrađena čime dakako ne prestaju stručni i znanstveni razlozi za njezinu daljnju obradu i zaštitu.

Zakonom o Hrvatskom povijesnom muzeju (Narodne novine, 27/91) u čl.2. se odredilo kako zgrada tadanjeg Muzeja revolucije naroda Hrvatske nije državno vlasništvo a čl.10 istoga odredio i način osiguranja smještaja i zaštite muzejske građe Muzeja revolucije naroda Hrvatske."

M.M.

izvješća
HRVATSKOGA
SABORA

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA:
Ružica Šimunović

OSNIVAČ I IZDAVAČ: Hrvatski sabor, 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6
REDAKCIJA: Ivana Čerkez, Ana Favro, Mirjana Kozar, Marija Krakić (zamjenica glavne i odgovorne urednice), Đurda Krmpotić, Marta Micek, Jasenka Šarlija, Sanja Šurina i Vjekoslav Žugaj

GRAFIČKO - TEHNIČKI UREDNIK: Ivo Rada

TAJNICA REDAKCIJE: Gordana Petrović

ADRESA REDAKCIJE: 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6

tel: 01/4569-722

fax: 01/6303-018

Web: <http://www.sabor.hr>

E-mail: sabor@sabor.hr

POŠTARINA: plaćena u pošti 10000 Zagreb

PRETPLATA NA ŽIRO-RAČUN BR: 2390001-1100016162

Hrvatski sabor, 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6

TISAK: Tiskara Hrvatskoga sabora